โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

สัญญา วุฒิกรณ์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน)
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

COMMUNITY DIGITAL TELEVISION

SANYA WUTTIKORN

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

(MASS COMMUNICATION TECHNOLOGY)

2016

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ชื่อผู้เขียน นายสัญญา วุฒิกรณ์

สาขาวิชา เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ยงยุทธ รักษาศรี ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร. วราวรรณ สุวรรณผาติ

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา ศิริโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัน ฉัตรไชยยันต์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์รุ่งนภา พิตรปรีชา)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุสัญญา บูรณเดชาชัย)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ยงยุทธ รักษาศรี)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. วราวรรณ สุวรรณผาติ)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ชื่อผู้เขียน นายสัญญา วุฒิกรณ์

ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา 2559

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ยงยุทธ รักษาศรี ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ดร. วราวรรณ สุวรรณผาติ

พัฒนาการทางเทคโนโลยีวิทยุโทรทัศน์นำมาสู่การเปลี่ยนผ่านการแพร่สัญญาณวิทยุโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกสู่ระบบดิจิทัลของประเทศไทย ซึ่ง กสทช. ได้จัดสรรคลื่นความถี่ให้กับช่องรายการประเภทบริการชุมชนไว้ 12 ช่อง เพื่อออกอากาศดิจิทัล ขณะนี้อยู่ในช่วงรอการออกใบอนุญาต การศึกษาเรื่องโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่จะประกอบกิจการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในอนาคต

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาศึกษาเฉพาะโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนที่แพร่สัญญาณภาคพื้นดินในด้านโครงสร้างพื้นฐาน กระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการ และเนื้อหาของรายการเท่านั้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาโครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน (2) เพื่อศึกษากระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน และ (3) เพื่อศึกษาเนื้อหารายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 52 คน ประกอบด้วย (1) นักวิชาชีพด้านวิทยุโทรทัศน์ที่ประกอบวิชาชีพในระดับบริหารของสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร (2) นักวิชาการด้านวิทยุโทรทัศน์ในองค์กรกำกับดูแลสื่อ และ (3) คณาจารย์ด้านนิเทศศาสตร์หรือสาขา

ที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ จากสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้สถิติการหาค่าลำดับความสำคัญของค่าเฉลี่ย (mean rank) และทดสอบความน่าเชื่อถือได้ตามวิธีการของ Kendall's Coefficient of concordance (W)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญในส่วนโครงสร้างพื้นฐานโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 8 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสถานที่ประกอบการของสถานีโทรทัศน์-ดิจิทัลชุมชน พบว่า อาคารหรือตึกของที่ทำการสถานีโทรทัศน์สำคัญที่สุด (2) ด้านห้องผลิตรายการโทรทัศน์ พบว่า ต้องมีสภาพเหมาะสมกับเนื้อหาสาระของรายการสำคัญที่สุด รองลงมา คือ ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากมีความสมจริง (3) ด้านห้องควบคุมการผลิตรายการ พบว่า ระบบควบคุมภาพ สำคัญที่สุด รองลงมา คือ ระบบควบคุมแสงและเสียง (4) ด้านการผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ พบว่า สถานที่จริงสำคัญที่สุด รองลงมา คือ โรงถ่ายกลางแจ้ง (5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์ พบว่า ห้องผลิตรายการรวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ สำคัญที่สุด รองลงมา คือ กล้องโทรทัศน์และไมโครโฟน (6) ด้านคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์พร้อมระบบปฏิบัติการวินโดว์และโปรแกรมประยุกต์ พบว่า โปรแกรมตัดต่อภาพเคลื่อนไหวสำคัญที่สุด รองลงมา คือ โปรแกรมสร้างกราฟิกเคลื่อนไหว (7) ด้านบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการในสตูดิโอ พบว่า ผู้กำกับรายการสำคัญที่สุด รองลงมา คือ ผู้ประกาศข่าวหรือพิธีกรและโปรดิวเซอร์ และ (8) ด้านบุคลากรระดับปฏิบัติการทั้งในสตูดิโอและภาคสนาม พบว่า ผู้สื่อข่าวสำคัญที่สุด รองลงมา คือ ช่างภาพและโปรดิวเซอร์

2. ผลการศึกษาเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน พบว่า การจัดผังรายการสำคัญที่สุด รองลงมา คือ การพัฒนารายการ ส่วนลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านกระบวนการก่อนการผลิตรายการ พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการสำคัญที่สุด ลำดับรองลงมา คือ การกำหนดแนวคิดในการผลิตรายการและกำหนดกลุ่มเป้าหมาย (2) ด้านกระบวนการผลิตรายการ ทั้งการผลิตรายการสด

และการบันทึกเทปหรือสื่ออื่น ๆ พบว่า การประชุมทำความเข้าใจสำคัญที่สุด รองลงมา คือ นำบทมาพิจารณาและแจกบทให้ผู้ร่วมงานทุกคน และ (3) ด้านกระบวนการหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน พบว่า การตัดต่อลำดับภาพมีความสำคัญที่สุด รองลงมา คือ การตัดส่วนเกินออกและแทรกภาพเพิ่มเติม

3. ผลการศึกษาเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของเนื้อหารายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านลักษณะสำคัญสำคัญของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน พบว่า การเป็นสื่อที่สะท้อนตัวตนและความต้องการของท้องถิ่นสำคัญที่สุด รองลงมา คือ การมีรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น ภายใต้การควบคมดูแลของชุมชนนั้น ๆ (2) ด้านประเภทรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน พบว่า รายการข่าวที่เป็นข่าวสารในชุมชนสำคัญที่สุด รองลงมา คือ สารคดีและรายการรับเรื่องร้องทุกข์ (3) ด้านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับชุมชน พบว่า ข่าวสารในชุมชนสำคัญที่สุด รองลงมา คือ ข่าวการพัฒนาเกี่ยวกับชุมชนและข่าวจากส่วนกลาง (4) ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน พบว่า เนื้อหาด้านสุขภาพอนามัยสำคัญที่สุด รองลงมา คือ อาหาร โภชนาการและที่อยู่อาศัย และ (5) ด้านเนื้อหาด้านวัฒนธรรมและบันเทิง พบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตประจำวันสำคัญที่สุด รองลงมา คือ ประเพณีท้องถิ่น และอาหาร/เครื่องดื่มของท้องถิ่น

ABSTRACT

Thesis Title	Community Digital Television
Student's Name	Mr. Sanya Wuttikorn
Degree Sought	Master of Arts
Field of Study	Mass Communication Technology
Academic Year	2016

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Yongyut Ragsasri — Chairperson
2. Dr. Warawan Suwannaphati

In view of advances in broadcasting technology in the Kingdom of Thailand (Thailand), broadcasting signaling is nowadays based on digital rather than analogue systems. Moreover, The Office of the National Broadcasting and Telecommunications Commission (NBTC) has allocated frequency wave bands to twelve community service channels for digital broadcasting. Currently, the issuance of licenses is pending. Accordingly, the researcher holds that this study will accrue to the benefit of Community Digital Television (CDT) operators in the future.

The researcher exclusively focuses on CDT terrestrial—i.e., Earth-based—signaling with no attention paid to satellite broadcasting. As such, the researcher examines CDT broadcasting in the aspects of infrastructure; the program production process and programming; and program contents.

The threefold research objectives are as follows:

To study (1) CDT infrastructure;

To investigate (2) the CDT program production process and programming;

To examine (3) CDT program contents.

In this survey research investigation, a questionnaire was used as an instrument of research for collecting germane data. Utilizing the purposive sampling method, the researcher selected 52 broadcasting experts as members of the sample population. These experts were (1) broadcasting professionals working at the administrative level of television stations in Bangkok Metropolis; (2) technical experts in the field of broadcasting employed in organizations overseeing media; and (3) lecturers in communication arts or other fields related to television employed at public and private educational institutions in Bangkok Metropolis and its environs.

Data were processed through applications of a computer program. The mean rank and Kendall's coefficient of concordance (ω) methods were employed by the researcher in carrying out this investigation.

Findings are as follows:

1. In computing the mean rank for CDT television station infrastructure, the researcher found the following:

1.1 Television station buildings were the most important factor in establishing CDT.

1.2 The condition of television program production rooms must be appropriate to narrations and program contents. Next in descending order were realistic scenes and props.

1.3 In respect to the Production Control Room (PCR), switching was the most important factor. Next in descending order was the light and sound control system.

1.4 The factor at the highest level for outdoor program production was the need to pay close heed to realistic locations. Next in descending order was the factor of outdoor studios.

1.5 Television program production equipment of most importance was the equipment for the program production room. Next in descending order were cameras and microphones.

1.6 Insofar as concerns computer hardware and the Windows operational system and applications of highest importance was the video editing program. Next in descending order were animated graphics programs.

1.7 Of the studio operational personnel, of highest importance was the program director. Next in descending order were news announcers and program hosts and producers.

1.8 In respect to operational personnel both in the studio and in field work venues, of the highest importance were news reporters. Next in descending order were photographers and producers.

2. Concerning the mean ranks for CDT programming, the researcher found that the most important was program layout. Next in descending order was program development.

The mean ranks for the CDT program production process was as follows:

2.1 The most important process desideratum prior to program production was determining program objectives. Next in descending order was the requirement to formulate and deploy appropriate concepts for program production vis-à-vis the target group.

2.2 The most important factor in the program production process for both live and recorded programs or for the use of other media were preliminary meetings ensuring that all concerned fully understood the process. Next in descending order were the consideration and distribution of scripts to all concerned.

2.3 The most important post-program production process for CDT was editing. Next in descending order were cutting excess footage and inserting additional video content.

3. In regard to the mean rank of CDT program contents, the researcher found the following:

3.1 The most important CDT characteristic was for it to be a media reflective of the identities and needs of the localities served. In descending order were the imperative for CDT television stations to provide programs of

benefit to local development and serving as a community resource under the control and supervision of the communities served.

3.2 The most important type of community television program were news programs reporting community news. Next in descending order were documentary and complaint programs.

3.3 Community news was the most important news presented. Next in descending order were community development news and news from the national center.

3.4 Of community development contents, health contents were the most important. Next in descending order were contents pertaining to nutritious foods and accommodations.

3.5 Concerning cultural and entertainment contents, it was found that everyday life contents were the most important. Next in descending order were contents involving local traditions and local food and beverages.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา ช่วยเหลือและเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ของรองศาสตราจารย์ยงยุทธ รักษาศรี ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. วราวรรณ สุวรรณผาติ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาตลอดมา ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัน ฉัตรไชยยันต์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา บูรณเดชาชัย และรองศาสตราจารย์รุ่งนภา พิตรปรีชา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คุณอลงกรณ์ เหมือนดาว ที่ให้ความกรุณาช่วยเป็นธุระประสานกับกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ จนสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน ขอบคุณนางสาวเบญจลักษณ์ วงษ์ละคร สำหรับกำลังใจและช่วยจัดการธุระต่าง ๆ ให้ผู้วิจัยได้มีเวลาทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ ขอบคุณพี่เบิ้ล พี่กวาง พี่ตูน พี่เอ็กซ์ สุด ว่าน นุ่น และเพื่อนร่วมรุ่นที่ 9 สาขาเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนทุกคน ที่ร่วมช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กัน ขอบพระคุณกำลังใจจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คุณอานันท์ นิรมล และพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่ไม่ได้ระบุนามในที่นี้

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่พิศ วุฒิกรณ์ และพี่น้องทุกคนในครอบครัว ที่เป็นแรงบันดาลใจสำคัญและคอยสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สัญญา วุฒิกรณ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... (4)

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... (7)

กิตติกรรมประกาศ ..... (12)

สารบัญตาราง ..... (15)

สารบัญภาพประกอบ ..... (20)

บทที่

1 บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

ปัญหานำการวิจัย 5

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 5

ขอบเขตของการวิจัย 5

นิยามศัพท์เฉพาะ 5

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 8

กรอบแนวคิดในการวิจัย 9

2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 10

วิทยุโทรทัศน์ 10

โทรทัศน์ดิจิทัล 12

โทรทัศน์ชุมชน 16

แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์ 19

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ 30

แนวคิดเกี่ยวกับเนื้อหารายการโทรทัศน์ 39

แนวคิดเทคโนโลยีสมัยใหม่กับสื่อวิทยุโทรทัศน์ 46

ทฤษฎีสื่อประชาธิปไตยแบบเน้นมีส่วนร่วม 47

บทที่ หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 48
3 วิธีดำเนินการวิจัย 54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 54
การสุ่มตัวอย่าง 57
ตัวแปรและวิธีวัดตัวแปรในการวิจัย 58
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 60
การประมวลผลข้อมูล 61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 62
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการลำดับความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 63
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 86
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการลำดับความสำคัญของเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 96
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 105
สรุปผลการวิจัย 106
การอภิปรายผล 111
ข้อเสนอแนะ 117
ภาคผนวก
ก แบบสอบถามในการวิจัย 120
ข โปรแกรมประยุกต์ 133
บรรณานุกรม 140
ประวัติผู้เขียน 145

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของสถานที่ประกอบการของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน	63
2	การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานที่ประกอบการของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน	64
3	ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของห้องผลิตรายการโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน	64
4	การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับห้องผลิตรายการโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน	66
5	ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญห้องควบคุมการผลิตรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน	66
6	การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับห้องควบคุมการผลิตรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน	67
7	ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของสถานที่ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน	68
8	การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานที่ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน	68
9	ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของวัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน	69
10	การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน	70

ตาราง หน้า

11 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 71
12 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 72
13 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของวัสดุและอุปกรณ์โดยตรงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 72
14 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์โดยตรงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 73
15 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของระบบปฏิบัติการที่ใช้ในสถานีโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 74
16 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระบบปฏิบัติการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 75
17 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่ายของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 75
18 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 76
19 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของโปรแกรมประยุกต์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 77
20 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับโปรแกรมประยุกต์ (application software) ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 78
21 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับผู้บริหารหรือหัวหน้าของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 79
22 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบุคลากร ระดับผู้บริหาร/หัวหน้าของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 80

ตาราง หน้า

23 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับปฏิบัติการ
ในสตูดิโอของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 81
24 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับบุคลากรระดับปฏิบัติการในสตูดิโอของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 82
25 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับปฏิบัติการภาคสนาม
ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 82
26 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับบุคลากรระดับปฏิบัติการภาคสนามของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 83
27 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับปฏิบัติการ
ในสถานีโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 84
28 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับบุคลากรระดับปฏิบัติการในสถานีโทรทัศน์ของโทรทัศน์
ดิจิทัลชุมชน 85
29 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของการจัดรายการโทรทัศน์
ดิจิทัลชุมชน 86
30 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 87
31 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของกระบวนการก่อนการผลิตรายการ
โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 87
32 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับกระบวนการก่อนการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 88
33 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการเพื่อบันทึก
เทปโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 89
34 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการเพื่อบันทึกเทปโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 90

ตาราง หน้า

35 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการสด
โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 90
36 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการสดโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 91
37 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของการรายงานสดนอกสถานที่
ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 92
38 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับการรายงานสดนอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 93
39 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของการรายงานสดนอกสถานที่
ด้วยวิธีบันทึกเทป (สดเทียม) โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 93
40 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับการรายงานสดนอกสถานที่ด้วยวิธีบันทึกเทป (สดเทียม)
โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 94
41 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของกระบวนการหลังการผลิตรายการ
โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 95
42 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับกระบวนการหลังการผลิตรายการ โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 96
43 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของโทรทัศน์
ดิจิทัลชุมชน 96
44 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับลักษณะสำคัญของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 98
45 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญเกี่ยวกับประเภทรายการของโทรทัศน์
ดิจิทัลชุมชน 98
46 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับประเภทรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 99

ตาราง หน้า

47 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญเกี่ยวกับข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 100
48 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 101
49 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญด้านเรื่องราว/เนื้อหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 101
50 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างด้านเรื่องราวและเนื้อหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 102
51 ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องราว เนื้อหาด้านวัฒนธรรมบันเทิงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 103
52 การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องราว/เนื้อหาด้านวัฒนธรรม/บันเทิงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน 104

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2	แผนภูมิแสดงการจัดองค์กรและตำแหน่งงานในสถานีโทรทัศน์	25

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยุโทรทัศน์ เป็นสื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้รับสารได้เป็นอย่างดี เนื่องจากสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีคุณลักษณะได้เปรียบกว่าสื่ออื่น ๆ โทรทัศน์สามารถสื่อสารทั้งภาพและเสียงพร้อมกัน ทำให้สามารถสร้างความเข้าใจและเกิดความรู้สึกใกล้ชิดกับเหตุการณ์ได้มากยิ่งขึ้น สื่อโทรทัศน์ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วและกว้างขวางในทุก ๆ ประเทศที่เทคโนโลยีโทรทัศน์เข้าไปสัมผัสกับประชาชน โทรทัศน์จึงเปรียบเสมือน “ตาทิพย์” แก่คนดู ความมหัศจรรย์ของโทรทัศน์ในการนำภาพและเสียงของผู้คนที่อยู่ห่างไกลมาสู่คนดูในบ้านได้มีส่วนร่วมสำคัญในการรับรู้ของมนุษย์เพิ่มขึ้นอีกมิติหนึ่ง (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2542, หน้า 134)

ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้ผลิตสื่อต่างมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพรายการ และปรับปรุงรูปแบบให้มีความกระชับ มีความทันสมัย และเพิ่มประสิทธิภาพของอุปกรณ์เครื่องมือและเทคโนโลยี เพื่อให้สนองต่อความต้องการของคนในสังคมประเทศ แต่ความซับซ้อนของสื่อวิทยุโทรทัศน์ทั้งในแง่ของการผลิต การเผยแพร่ และการบริโภค ส่งผลให้สถานภาพและคุณลักษณะของสื่อวิทยุโทรทัศน์นั้นมีความเฉพาะตัว ทั้งด้านเนื้อหา เทคโนโลยีการผลิต และลักษณะของความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรม (สมสุข หินวิมาน และคนอื่น ๆ, 2557, หน้า 3)

ประเทศไทยเริ่มมีการแพร่ภาพโทรทัศน์ตั้งแต่ พ.ศ. 2495 โดยออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม (ปัจจุบัน คือ สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ เอ็มคอต-เอชดี) ผ่านระบบโทรทัศน์ขาวดำ ต่อมามีการพัฒนาระบบเป็นโทรทัศน์สีและได้เริ่มออกอากาศเป็นครั้งแรกทาง สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 เริ่มแพร่ภาพครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2510 โดยตั้งแต่ยุคเริ่มแรกจนเปลี่ยนเป็นระบบโทรทัศน์สี ได้ใช้การแพร่ภาพ

เป็นแบบแอนะล็อก (Analog) มาโดยตลอด ระบบแอนะล็อกเป็นระบบวิทยุโทรทัศน์ที่มีการแพร่สัญญาณ โดยการนำเอาสัญญาณภาพมาผสมกับสัญญาณวิทยุ แพร่ภาพเป็นแบบ AM และผสมสัญญาณเสียงเข้ากลับคลื่นและแพร่สัญญาณเป็นแบบ FM ใช้ช่องความถี่มาตรฐานในย่าน VHF (7 MHz) และ UHF (8 MHz) การรับส่งสัญญาณในระบบแอนะล็อก ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ทรัพยากรคลื่นความถี่วิทยุอย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีข้อจำกัดในการเพิ่มจำนวนช่องรายการ และคุณภาพการให้บริการ มีการพัฒนาเทคนิคของเทคโนโลยีการส่งสัญญาณในระบบโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกมาตลอด จนถึงขีดจำกัดของเทคโนโลยีการส่งสัญญาณในระบบโทรทัศน์ระบบแอนะล็อก การมีสถานีโทรทัศน์มากขึ้นทำให้เกิดปัญหาการรบกวนการส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อก ขณะที่ใช้ช่องสัญญาณ 1 ช่องต่อ 1 รายการ และไม่สามรถใช้ช่องสัญญาณความถี่ที่อยู่ติดกันได้ เพราะการส่งสัญญาณช่องใกล้กันจะส่งคลื่นความถี่ใกล้เคียงกันไม่ได้ ต้องมีการเว้นช่องสัญญาณไว้ 1 ช่อง เช่น การส่งสัญญาณช่อง 3 ต้องเว้นช่องสัญญาณช่อง 4 และไปใช้ช่องสัญญาณช่อง 5 ดังนั้น ช่องสัญญาณ 12 ช่อง จึงใช้ประโยชน์ได้จริงแค่ 6 ช่องสัญญาณ ระบบแอนะล็อกเดิมผสมคลื่นแบบต่อเนื่อง อาจพบปัญหาสัญญาณขาดหาย ภาพไม่ชัดเจน ถูกรบกวนจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้คลื่นความถี่วิทยุที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีสนามแม่เหล็กอื่น ๆ ทั้งจากสัญญาณที่สะท้อนจากอาคาร สิ่งปลูกสร้าง ภูมิประเทศ ทำให้เกิดภาพซ้อนที่จอภาพเครื่องรับโทรทัศน์ และข้อจำกัดที่นำไปสู่การปฏิวัติการส่งสัญญาณประการสำคัญ คือ การส่งสัญญาณโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไม่สามารถบีบอัดสัญญาณภาพได้ จึงต้องใช้ความถี่ช่องสัญญาณมาก ทำให้ช่องสัญญาณที่มีจำนวนจำกัดเกิดปัญหาด้านเทคโนโลยีเกิดขึ้น (ปิยะศักดิ์ ชมจันทร์, 2555, หน้า 7-8)

พัฒนาการทางเทคโนโลยีวิทยุโทรทัศน์ก้าวหน้ามาจนหลายประเทศเปลี่ยนระบบการแพร่สัญญาณวิทยุโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ถือเป็นก้าวสำคัญในการ-เปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ เพราะการแพร่ในระบบดิจิทัลเป็นระบบที่นำมาแก้ปัญหาที่เกิดจากการส่งสัญญาณแบบแอนะล็อก เนื่องจากการออกอากาศแบบดิจิทัลให้สัญญาณภาพและเสียงที่ดีกว่า และใช้คลื่นความถี่ที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยดิจิทัลทีวีจะใช้สัญญาณดิจิทัลที่ถูกบีบอัด และเข้ารหัสที่มีค่าเป็น 0 กับ 1 เท่านั้น ซึ่งในหนึ่งช่วง

คลื่นความถี่จะสามารถส่งได้หลายรายการโทรทัศน์พร้อมสัญญาณภาพและเสียงที่มีความละเอียดคมชัดมากยิ่งขึ้น ซึ่งในต่างประเทศทั้งยุโรป แอฟริกา และเอเชีย ได้เริ่มเปลี่ยนมาใช้สัญญาณดิจิทัลแล้วมากกว่า 38 ประเทศ (สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์, 2556, หน้า 67)

ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ซึ่งได้เห็นความสำคัญของการก้าวสู่โลกยุคดิจิทัล ได้จัดให้มีการประชุม ASEAN Digital Broadcast (ADB) เพื่อหารือและมีมติในความร่วมมือเพื่อพัฒนา Digital Terrestrial Broadcasting ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ในการประชุมรัฐมนตรีสารสนเทศอาเซียนครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม ค.ศ. 2007 ณ กรุงจาร์กาตา ประเทศอินโดนีเซีย โดยประเด็นหลักของการหารือ ได้แก่ ความร่วมมือด้านการกระจายเสียง และภาพระบบ Digital ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบข้อเสนอในการปรับเปลี่ยนสู่การกระจายเสียง และการแพร่ภาพระบบดิจิทัล สำหรับภูมิภาคอาเซียนในภาพรวม โดยใช้ระบบ DVB-T2 เป็นระบบมาตรฐาน Digital ของอาเซียน คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการ-โทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้วางโครงการประมูลคลื่นโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งจะทำให้ประชาชนชาวไทยมีฟรีทีวีดูเพิ่มจากเดิมอีก 48 ช่อง และจะมีการยกเลิกระบบแอนะล็อคอย่างสิ้นเชิงภายในปี พ.ศ. 2563 โดย กสทช. ได้กำหนดจำนวนช่องรายการใหม่เป็น 48 ช่อง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทสาธารณะ 12 ช่อง ประเภทธุรกิจ 24 ช่อง และประเภทชุมชน 12 ช่อง ที่ผ่านมาได้เปิดประมูลและออกใบอนุญาตคลื่นความถี่ประเภทธุรกิจ และจัดสรรคลื่นความถี่ให้ประเภทบริการสาธารณะไปแล้ว เหลือเพียงประเภทบริการชุมชน 12 ช่อง ที่ยังรอจัดสรรหรือออกใบอนุญาตให้ใช้เพื่อเป็นสถานีโทรทัศน์เพื่อบริการชุมชน (สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์, 2556, หน้า 65-66)

การมีสถานีโทรทัศน์ตั้งอยู่ในชุมชนที่ตอบสนองหรือให้บริการท้องถิ่น ถึงแม้ว่าปัจจุบันเทคโนโลยีการแพร่ภาพกระจายเสียงจะสามารถแพร่ภาพได้ไปถึงทุกทีในเวลาเดียวกัน แต่สำหรับโทรทัศน์ชุมชน ความเป็นโทรทัศน์ชุมชนที่แท้จริงนอกจากไปตั้งในชุมชนแล้ว ยังต้องแสดงบทบาทหน้าที่มีความหมายต่อชุมชน โดยเฉพาะการเป็นพื้นที่ทางจิตใจ และพื้นที่ทางสังคมให้กับคนในชุมชน เช่น การเป็นที่พึ่งในยามเกิดวิกฤต

ในชุมชน การเป็นพื้นที่จัดกิจกรรมสำคัญของชุมชน เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวล้วนแต่เป็นการสร้างความใกล้ชิดและผูกพันที่ส่งผลต่อความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ ซึ่งถือเป็นปัจจัยของการเป็นโทรทัศน์ชุมชน (ภัทรา บุรารักษ์, 2555, หน้า 244)

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีการพยายามทดลองจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ชุมชนขึ้นเป็นโครงการนำร่อง ภายใต้ชื่อ “โครงการบ้านนอกทีวี” ในชุมชนชาวเขาเผ่าอาข่าบ้านลีผ่า (ห้วยขม) หมู่ที่ 1 ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยเริ่มออกอากาศตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2545 แต่ก็ยังไม่บรรลุผลถึงขั้นที่เรียกว่าเป็นต้นแบบโทรทัศน์ชุมชนไทย และยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน กระบวนการผลิตรายการ และเนื้อหารายการที่เหมาะสมกับโทรทัศน์ชุมชน เพื่อจะเป็นแนวทางรองรับการเกิดขึ้นของโทรทัศน์ชุมชนที่เหมาะสมกับประเทศไทยอย่างแท้จริง เพราะโทรทัศน์ชุมชนยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย และงานวิจัยเกี่ยวกับโทรทัศน์ท้องถิ่นก็ยังมีอยู่น้อยมาก (ลัดดาวัลย์ อินทจักร, 2552, หน้า 7)

โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนเป็นการให้บริการประเภทไม่แสวงหากำไร ผู้ที่ต้องการประกอบกิจการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต อาจประสบปัญหาด้านเงินทุนในการจัดตั้งและประกอบการสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน การวิจัยครั้งนี้จะค้นหาลำดับความสำคัญของสิ่งที่จะศึกษา เพื่อหาคำตอบว่าสิ่งใดสำคัญที่สุดที่ควรมีและส่วนใดที่มีความสำคัญน้อยที่สามารถตัดออกไปได้โดยที่ยังสามารถดำเนินการต่อไปได้ เพื่อลดต้นทุน ส่วนกระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนก็สามารถลดกระบวนการที่ซับซ้อนลงไปได้จากการตัดขั้นตอนที่มีลำดับความสำคัญน้อยลงออกไป

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการวางโครงสร้างพื้นฐานของสถานีโทรทัศน์-ชุมชน กระบวนการผลิตรายการที่เหมาะสม และแนวทางในการออกแบบเนื้อหาที่จะใช้นำเสนอในรายการโทรทัศน์ชุมชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

ปัญหานำการวิจัย

1. โครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนควรมีลักษณะอย่างไร

2. กระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนควรมีลักษณะอย่างไร

3. เนื้อหารายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนควรมีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลำดับความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

2. เพื่อศึกษาลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

3. เพื่อศึกษาลำดับความสำคัญของเนื้อหารายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาเฉพาะโทรทัศน์ชุมชนระบบดิจิทัลภาคพื้นดินในด้านโครงสร้างพื้นฐาน กระบวนการผลิตรายการ และการจัดรายการ และเนื้อหาของรายการเท่านั้น กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางวิทยุโทรทัศน์ที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเก็บข้อมูลในระยะเวลา 4 เดือน คือ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม พ.ศ. 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

“โทรทัศน์” หมายถึง สื่อที่นำเสนอด้วยภาพและเสียง ผู้ชมสามารถรับชมผ่านเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์

“วิทยุโทรทัศน์” หมายถึง การแพร่สัญญาณภาพและเสียงด้วยการเข้ารหัสผสมกับคลื่นความถี่วิทยุ เพื่อส่งสัญญาณภาคพื้นดินจากสถานีโทรทัศน์ และผู้รับชมสามารถรับชมผ่านเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งทำหน้าที่ถอดรหัสและแสดงผลออกมาเป็นภาพและเสียง

“ชุมชน” หมายถึง กลุ่มชนที่อยู่รวมกันในขอบเขตทางภูมิศาสตร์ที่แน่นอน สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสนใจในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นร่วมกัน มีความสัมพันธ์และมีโครงสร้างทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องและพึ่งพาอาศัยกัน

“โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน” หมายถึง สถานีโทรทัศน์ชุมชนที่ดำเนินกิจการโดยประชาชนหรือองค์กรชุมชนท้องถิ่นที่ไม่แสวงหากำไรเชิงพาณิชย์ มีเทคนิคการแพร่ภาพด้วยระบบดิจิทัลภาคพื้นดิน

“โครงสร้างพื้นฐาน” หมายถึง อาคาร สถานที่ประกอบการ วัสดุ อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ รวมทั้งบุคลากรและการบริหารสถานีโทรทัศน์ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตจนถึงการแพร่สัญญาณออกอากาศของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

“อาคาร สถานที่ประกอบการ” หมายถึง อาคาร ตึก ที่ทำการ และที่ดินที่เป็นที่ตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

“วัสดุ” หมายถึง วัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในสำนักงาน ใช้ในการจัดรายการและการผลิตรายการ

“อุปกรณ์” หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดรายการและการผลิตรายการทั้งในสถานที่และนอกสถานที่ ได้แก่ เครื่องมือในห้องผลิตรายการโทรทัศน์ ห้องควบคุมการผลิตรายการ ห้องตัดต่อลำดับภาพโทรทัศน์ ห้องแต่งหน้าแต่งตัว โรงสร้างและเก็บฉากเครื่องมือที่ใช้ผลิตรายการนอกสถานที่

“ฮาร์ดแวร์” หมายถึง คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องที่ใช้เป็นเครื่องมือในการผลิตและจัดรายการโทรทัศน์

“ซอฟต์แวร์” หมายถึง ระบบปฏิบัติการ และโปรแกรมประยุกต์ที่ติดตั้งในคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการผลิตรายการโทรทัศน์ ได้แก่ ซอฟต์แวร์แก้ไข ตกแต่งภาพนิ่ง (photo retouch and restore) ตัดต่อภาพเคลื่อนไหว (non-linear editing) กราฟิก-

เคลื่อนไหว (motion graphic) การวาดและการระบาย (draw and paint) รวมทั้งซอฟต์แวร์การแก้ไขปรับปรุงเสียง (audio editing)

“บุคลากร” หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดรายการ กระบวนการผลิตรายการ การแพร่สัญญาณออกอากาศ

“การบริหารสถานีโทรทัศน์” หมายถึง การจัดผังรายการ และการกำหนดเนื้อหารายการ

“กระบวนการผลิตรายการ” หมายถึง ขั้นตอนตั้งแต่ก่อนการผลิต การผลิต และหลังการผลิต

“ขั้นตอนก่อนการผลิต” หมายถึง ขั้นตอนการเตรียมงานก่อนการผลิตรายการจริง ได้แก่ การวางแผน หาข้อมูล เตรียมเนื้อหา เขียนบท และประสานงานกับส่วนต่าง ๆ

“ขั้นตอนการผลิต” หมายถึง ขั้นตอนการถ่ายทำจริง การดำเนินการตามบท (scripting)

“ขั้นตอนหลังการผลิต” หมายถึง ขั้นตอนการตัดต่อลำดับภาพ ตัดส่วนเกินออก แทรกภาพเพิ่มเติม ใส่เอฟเฟ็กต์ และผสมเสียง การส่งเสริมหลังการผลิตแล้วเสร็จ เช่น การประชาสัมพันธ์

“เนื้อหารายการ” หมายถึง ประเภทของรายการ และเรื่องราว ที่นำเสนอในโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

“ประเภทของรายการ” หมายถึง รายการโทรทัศน์ เช่น รายการข่าว สารคดี ละคร เกมโชว์ ทอล์คโชว์ วาไรตี้ พยากรณ์อากาศ

“ข้อมูล” หมายถึง ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เช่น ข่าวสารในชุมชน ข่าวดินฟ้าอากาศ ข่าวบริการ ข่าวจากส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ข่าวกฎ ระเบียบในชุมชน

“เรื่องราว” หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน เช่น การพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านอาชีพ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ วิถีชีวิตประจำวัน ประเพณีท้องถิ่น/พื้นบ้าน การแต่งกายตามเทศกาล การละเล่นพื้นบ้าน อาหาร/เครื่องดื่มท้องถิ่น ยา/สมุนไพรท้องถิ่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาเป็นข้อมูลอ้างอิงในการวางโครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์-ดิจิทัลชุมชน

2. ผลการศึกษาเป็นแนวทางสำหรับกระบวนการผลิตรายการของโทรทัศน์-ดิจิทัลชุมชน

3. ผลการศึกษาเป็นแนวทางในการออกแบบเนื้อหารายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

4. ผลการศึกษาเป็นองค์ความรู้ใหม่ในด้านลำดับความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐาน กระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการ และเนื้อหารายการของโทรทัศน์-ดิจิทัลชุมชน ใช้เป็นแนวทางเพื่อศึกษาเพิ่มเติมและขยายต่อแนวคิดในการวิจัยครั้งต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

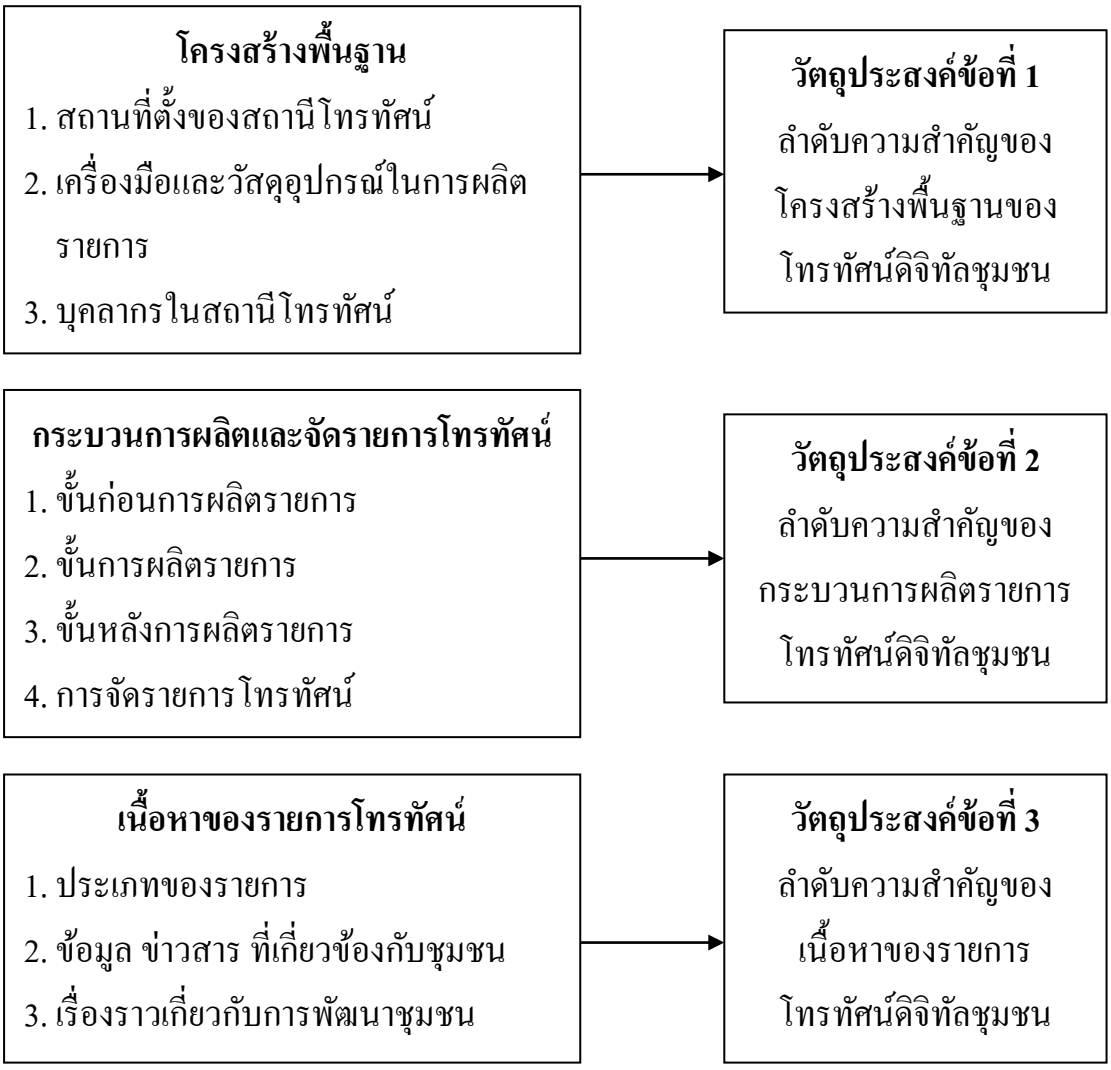

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยรวบรวมและนำมาประมวลเป็นข้อมูลเพื่อสนับสนุนอ้างอิง และใช้เป็นแนวทางวิจัย ดังนี้

1. วิทยุโทรทัศน์
2. โทรทัศน์ดิจิทัล
3. โทรทัศน์ชุมชน
4. แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์
5. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์
6. แนวคิดเกี่ยวกับเนื้อหาของรายการโทรทัศน์
7. แนวคิดเทคโนโลยีสมัยใหม่กับสื่อวิทยุโทรทัศน์
8. แนวคิดการกระจายเสียงชุมชน
9. ทฤษฎีสื่อประชาธิปไตยแบบเน้นมีส่วนร่วม
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิทยุโทรทัศน์

วิทยุโทรทัศน์ คือ การใช้แม่เหล็กไฟฟ้าในการส่งและรับภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง โดยสัญญาณภาพและเสียงเหล่านั้นจะถูกแพร่ภาพและเสียงไปได้ไกล และรวดเร็ว ประชาชนที่ต้องการรับสารจะต้องมีเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ เพื่อทำหน้าที่เปลี่ยนคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าให้กลับเป็นภาพและเสียงที่สามารถรับสารได้ (อุษณีย์ ศิริสุนทรไพบูลย์, 2552, หน้า 7-8)

ราชบัณฑิตยสถาน (2525, หน้า 413) ให้ความหมายโทรทัศน์ไว้ว่า กระบวนการถ่ายทอดเสียงและภาพได้พร้อมกัน จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยวิธีเปลี่ยนคลื่นเสียงและภาพให้เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าออกสู่อากาศ เรียกเครื่องที่มีหน้าที่ดังกล่าวว่า เครื่องส่งโทรทัศน์ และเรียกเครื่องที่มีหน้าที่เปลี่ยนคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่ได้รับจากเครื่องส่งโทรทัศน์ให้กลับเป็นคลื่นเสียงและภาพตามเดิมว่า เครื่องรับโทรทัศน์

พัฒนาการโทรทัศน์ในประเทศไทย

วิทยุโทรทัศน์ของประเทศไทยเริ่มออกอากาศทางภาคพื้นดิน โดยแพร่ภาพผ่านคลื่นวิทยุตั้งแต่ พ.ศ. 2498 ในยุคของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้จัดตั้งเป็นบริษัทจำกัด ชื่อว่า บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด หรือ ท.ท.ท. โดยใช้หน่วยงานของรัฐร่วมกันถือหุ้น และสามารถหารายได้จากการโฆษณาได้ ใช้ระบบสัญญาณแอนะล็อกในการส่งแพร่ภาพขาวดำ 525 เส้นต่อภาพ 30 ภาพต่อวินาทีในระบบ NTSC ต่อมา พ.ศ. 2510 จึงเริ่มนำระบบ PAL มาใช้ โดยเป็นการแพร่ภาพ 625 เส้นต่อภาพ 25 ภาพต่อวินาที ต่อมาใน พ.ศ. 2501 กองทัพบกได้จัดตั้งสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 (ททบ. 5 ในปัจจุบัน) และเมื่อจอมพลถนอม กิตติขจรเป็นนายกรัฐมนตรีได้ให้สัมปทานสถานีโทรทัศน์เอกชน 2 ช่อง คือ ช่อง 7 ที่เป็นสัมปทานของกองทัพบกใน พ.ศ. 2510 และช่อง 3 ที่เป็นสัมปทานของบริษัทไทยโทรทัศน์จำกัด ใน พ.ศ. 2513 จนกระทั่งเกิดวิกฤตสื่อมวลชนในเดือนพฤษภาประชาธรรมใน พ.ศ. 2535 ที่เกิดการเรียกร้องจากสังคมให้มีสถานีโทรทัศน์ที่เสนอข่าวสารและความรู้ จึงเกิดการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์ไอทีวีขึ้น โดยมีการกำหนดเงื่อนไขว่า ต้องเป็นสถานีโทรทัศน์ที่เสนอรายการข่าวสารและสาระร้อยละ 70 และรายการบันเทิงร้อยละ 30 จนกระทั่งปรับเปลี่ยนเป็น TITV พ.ศ. 2550 เพื่อเป็นสถานีโทรทัศน์ที่เน้นการเป็นสื่อสาธารณะที่ชัดเจนมากขึ้น (กมลรัฐ อินทรทัศน์ และกรรพุม บุญทวี, 2556, หน้า 6)

โทรทัศน์ดิจิทัล

โทรทัศน์ดิจิทัล (digital television) คือ การส่งผ่านของคลื่นเสียงและวิดีโอ โดยใช้สัญญาณดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพสูง ซึ่งให้ภาพและเสียงที่มีความคมชัด และสามารถส่งข้อมูลได้มากกว่าแบบแอนะล็อกในหนึ่งช่องสัญญาณ เรียกว่า มัลติแคสติ้ง (multicasting) (บริษัท บัณฑิตเซ็นเตอร์ จำกัด, ม.ป.ป.) โดยโทรทัศน์ดิจิทัลจะใช้สัญญาณดิจิทัลที่ถูกบีบอัดและเข้ารหัสที่มีค่าเป็น 0 กับ 1 เท่านั้น ซึ่งในหนึ่งช่วงคลื่นความถี่จะสามารถนำมาส่งได้หลายรายการโทรทัศน์ ให้สัญญาณภาพและเสียงที่มีความละเอียดและคมชัดมากยิ่งขึ้น

เทคโนโลยีสัญญาณโทรทัศน์แบบดิจิทัล

สัญญาณโทรทัศน์แบบดิจิทัล (digital TV system) คือ ระบบการแพร่สัญญาณภาพเคลื่อนไหวและสัญญาณเสียงสู่เครื่องรับโทรทัศน์ด้วยสัญญาณดิจิทัล ซึ่งมีรูปแบบการผสมสัญญาณในรูปแบบบิตข้อมูล ทำให้ความถี่หรือแอมปลิจูดของสัญญาณคลื่นพาห์ (carrier) มีการเปลี่ยนแปลงเป็นระดับที่แน่นอน เนื่องจากสัญญาณดิจิทัลเป็นสัญญาณที่มีระดับแน่นอน คือ 0 และ 1 เท่านั้น ซึ่งจะแตกต่างกับการใช้สัญญาณแอนะล็อกในระบบโทรทัศน์แอนะล็อก โดยทั่วไปโทรทัศน์แบบดิจิทัลจะใช้สัญญาณที่ถูกบีบอัดและเข้ารหัสในรูปแบบ MPEG-2 การรับชมจึงจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์การถอดรหัส ซึ่งอาจมีมาพร้อมกับตัวเครื่องรับโทรทัศน์หากเป็นเครื่องรับรุ่นใหม่ ๆ ที่ผลิตขึ้นมาเพื่อรองรับระบบสัญญาณดิจิทัล หรือจะเป็นอุปกรณ์ถอดรหัสที่แยกอยู่โดด ๆ ในอุปกรณ์เครื่องรับสัญญาณ ที่เรียกว่า STB (Set Top Box) ซึ่งใช้ถอดรหัสสัญญาณและส่งสัญญาณให้กับเครื่องรับโทรทัศน์แบบแอนะล็อกที่มีใช้งานทั่วไป (กุลเชษฐ์ เล็กประยูร, 2554, หน้า 104) ในโทรทัศน์ระบบดิจิทัล สัญญาณภาพและเสียงที่ได้รับจะมีคุณภาพสูงกว่าระบบโทรทัศน์แอนะล็อก ภาพและเสียงชัดเจน ไม่มีเงา การเปลี่ยนแปลงสัญญาณโทรทัศน์ไปสู่ระบบดิจิทัลนับว่าเป็นการปฏิวัติวงการโทรทัศน์ยิ่งกว่าตอนเปลี่ยนจากสัญญาณโทรทัศน์ขาว-ดำไปเป็นสัญญาณโทรทัศน์สี ก่อให้เกิดธุรกิจและโอกาสใหม่ ๆ ในอุตสาหกรรมการแพร่ภาพโทรทัศน์ รวมถึงผู้ผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์

โทรทัศน์ระบบดิจิทัล ได้รับความนิยมแพร่หลายอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีการให้บริการทั้งระบบสื่อสารดาวเทียม ผ่านเคเบิ้ล ผ่านบรอดแบรนด์ และผ่านสถานีโทรทัศน์ภาคพื้นดิน (Benoit, 2008, p. 25.)

มาตรฐานสากลของเทคโนโลยีระบบโทรทัศน์ดิจิทัลภาคพื้นดิน (digital terrestrial TV) มีดังนี้ (กุลเชษฐ์ เล็กประยูร, 2554, หน้า 105)

1. มาตรฐาน ATSC (Advance Television System Committee) ระบบโทรทัศน์-ดิจิทัล ATSC ได้รับการพัฒนาขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1998 เพื่อใช้แทนที่ระบบโทรทัศน์สีแอนะล็อก NTSC 525 เส้น 60 Hz โดยคณะกรรมการ ATSC สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา ข้อกำหนดในการพัฒนาระบบใหม่นี้ คือ ต้องสามารถครอบคลุมพื้นที่การให้บริการ เมื่อวัดทั้งขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร ได้เทียบเท่าการให้บริการโทรทัศน์สี NTSC แบบเดิม โดยไม่ต้องมีการรบกวนกันกับการให้บริการโทรทัศน์สีระบบเดิมด้วย ทั้งนี้ ได้มีการทดสอบการให้บริการ การส่งสัญญาณโทรทัศน์แบบ ATSC แล้ว ผลที่ได้จากการทดสอบ พบว่า เป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่ง เนื่องจากมีการรบกวนกันระหว่างช่องสัญญาณความถี่เดียวกันต่ำ จึงสามารถเพิ่มช่องสัญญาณได้มากขึ้น และผู้ชมทางบ้านสามารถรับชมได้อย่างสะดวก เพราะใช้เพียงสายอากาศที่ติดตั้งบนหลังคาบ้าน หรือสายอากาศแบบพกพาก็จะรับสัญญาณได้ดี

2. มาตรฐาน DVB-T (Digital Video Broadcasting Terrestrial) ระบบโทรทัศน์-ดิจิทัล DVB-T ได้รับการพัฒนาขึ้นในทวีปยุโรปในปี ค.ศ. 1998 เพื่อทดแทนระบบ PAL และ SECAM 625 เส้น 50 Hz โดยองค์การ Digital Video Broadcasting Project (DVB) ซึ่งเป็นความร่วมมือกันระหว่างสถานีวิทยุโทรทัศน์และบริษัทผู้ผลิตอุปกรณ์ในอุตสาหกรรมวิทยุโทรทัศน์ของยุโรป มาตรฐาน DVB ถูกกำกับดูแลโดยคณะกรรมการ-ร่วม (JTC) ของ European Telecommunication Standard Institute (ETSI), European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC) และ European Broadcasting Union (EBU) โทรทัศน์ภาคพื้นดิน DVB-T ถูกออกแบบเพื่อให้สามารถครอบคลุมพื้นที่เขตบริการได้ดีทั้งในบริเวณที่มีและไม่มีคลื่นวิทยุรบกวน โดยเครื่องรับยังสามารถรับสัญญาณได้ดี ในขณะที่เครื่องรับสัญญาณจะเคลื่อนที่อยู่ก็ตาม ระบบถูกออกแบบมาให้มีความทนทานต่อสภาพการรับสัญญาณซ้ำซ้อนจากคลื่นวิทยุที่สะท้อน

จากภูเขา อาคารหรือสิ่งก่อสร้าง และสามารถรับสัญญาณเดียวกันที่ส่งออกมาจากสถานีส่งหลาย ๆ สถานีพร้อมกันได้ นอกจากระบบ DVB-T จะให้คุณภาพของภาพและเสียงที่มีความคมชัดสูงตามมาตรฐานของโทรทัศน์ระบบดิจิทัลโดยทั่วไปแล้ว ยังสามารถใช้แถบคลื่นความถี่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกในการจัดสรรช่องสัญญาณความถี่ สัญญาณภาพของระบบโทรทัศน์ดิจิทัล DVB-T จะเข้ารหัสและบีบอัดสัญญาณแบบ MPEG-2 และสัญญาณเสียงถูกเข้ารหัสบีบอัดแบบ MPEG-2 Layer 2 ปัจจุบันหลายประเทศโดยเฉพาะประเทศที่เริ่มให้บริการ ได้เริ่มใช้การเข้ารหัสและบีบอัดสัญญาณภาพแบบ MPEG-4 AVC หรือ H.264 และการเข้ารหัสและบีบอัดสัญญาณเสียงแบบ MPEG-4 AAC แทน MPEG-2 เนื่องจากการเข้ารหัสและบีบอัดสัญญาณแบบ MPEG-4 AVC หรือ H.264 จะทำให้ได้ปริมาณข้อมูลของภาพและเสียงที่เล็กมาก ในขณะที่คุณภาพความคมชัดยังเหมือนเดิม ทำให้มีการจัดสรรช่องสัญญาณความถี่ต่อ 1 ช่องรายการได้มากขึ้นอีกด้วย

3. มาตรฐาน ISDB-T (Integrate Service Digital Broadcasting-Terrestrial) ระบบโทรทัศน์ดิจิทัล ISDB ถูกพัฒนาในประเทศญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 1999 เพื่อใช้แทนที่ระบบโทรทัศน์สีแอนะล็อก NTSC 525 เส้น 60 Hz โดยกลุ่มผู้พัฒนา ได้แก่ Association of Radio Industries and Business (ARIB) และมีองค์กร Digital Broadcasting Expert Group (DiBEG) เป็นหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนระบบให้แพร่หลายทั่วโลก มาตรฐาน ISDB ครอบคลุมการให้บริการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม เคเบิ้ลทีวี และภาคพื้นดิน ทุกมาตรฐานใช้การเข้ารหัสและการบีบอัดสัญญาณแบบ MPEG-2 โทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบ ISDB-T มีความยืดหยุ่นสูง นอกจากจะให้บริการสัญญาณภาพและเสียงตามปกติแล้ว ยังสามารถให้บริการสื่อประสม (multimedia) ไปยังโทรทัศน์มือถือ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก และเครื่องรับในยานพาหนะได้อีกด้วย

4. มาตรฐาน DTMB (Digital Terrestrial Multimedia Broadcast) ระบบโทรทัศน์ DTMB เป็นระบบที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้งานเอง โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาให้เป็นโทรทัศน์ดิจิทัลที่ให้บริการภาคพื้นดินทั้งแบบรับกับที่ตามบ้านเรือนและแบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ประกาศระบบโทรทัศน์ดิจิทัลเป็นของตัวเอง เมื่อประมาณเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2006

เรียกว่า GB20600-2006 อักษร GB มาจากภาษาจีน Guo Biao หมายถึง มาตรฐานแห่งชาติ ระบบโทรทัศน์ภาคพื้นดิน DTMB ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ DMB-T พัฒนาโดย Tsinghua University ใช้กันในกรุงปักกิ่ง มีลักษณะคล้ายกับ DVB-T อีกมาตรฐานหนึ่งที่เหมือนกับระบบ ATSC พัฒนาโดย Jiaotong University เมืองเซี่ยงไฮ้ คือ มาตรฐาน ADBT-T (Advance Digital Broadcasting Terrestrial) ดังนั้น ในประเทศสาธารณรัฐ-ประชาชนจีนไม่ได้เลือกระบบใดระบบหนึ่ง เป็นมาตรฐานเพียงระบบเดียว มีผลให้อุปกรณ์ Set Top Box หรืออุปกรณ์เครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ดิจิทัล ต้องสามารถรับสัญญาณและถอดรหัสสัญญาณได้ทั้งสองมาตรฐาน DTMB ได้เริ่มให้บริการในเขตปกครองพิเศษฮ่องกงและมาเก๊า ในวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2007 ทั้งในรูปแบบความคมชัดปกติ (SDTV) และในรูปแบบสัญญาณโทรทัศน์ความคมชัดสูง (HDTV) ส่วนจีนแผ่นดินใหญ่เริ่มให้บริการตั้งแต่การถ่ายทอดสดมหกรรมกีฬาโอลิมปิค ปี ค.ศ. 2008 ในรูปแบบสัญญาณโทรทัศน์ความคมชัดสูง (HDTV) เป็นต้นมา

ข้อได้เปรียบของการส่งโทรทัศน์ระบบดิจิทัลเมื่อเปรียบเทียบกับระบบแอนะล็อก โดยระบบดิจิทัลสามารถส่งรายการโทรทัศน์ได้มากขึ้น ทั้งที่คลื่นความถี่เดียวสามารถส่งรายการออกอากาศได้ประมาณ 4-10 รายการ ในขณะที่ระบบแอนะล็อก สามารถส่งรายการออกอากาศได้เพียงหนึ่งรายการต่อหนึ่งคลื่นความถี่เท่านั้น ระบบดิจิทัลใช้พลังงานต่ำกว่าในการแพร่สัญญาณออกอากาศ จะครอบคลุมระยะทางเดียวกันและปลอดภัยจากสัญญาณรบกวน ทั้งยังคงคุณภาพของภาพและเสียงที่ดีสามารถรับสัญญาณในขณะเคลื่อนที่โดยไม่มีปัญหาสัญญาณขาดหายเหมือนระบบแอนะล็อก และสามารถแพร่สัญญาณภาพและเสียงพร้อมข้อมูลเสริมได้ (Valentin, 2004, p. 3)

เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ (2557) กล่าวถึงประโยชน์ของการส่งโทรทัศน์ในระบบ ดิจิทัลไว้ว่า สามารถใช้ประโยชน์จากช่องสัญญาณได้มากขึ้น เช่น เดิม 1 ช่อง ใช้ได้ 1 รายการ เมื่อหันมาใช้ระบบดิจิทัล มีการบีบอัดสัญญาณ (digital compression) ก็จะสามารถส่งได้ถึง 4-6 รายการทางภาคพื้นดิน และ 8-10 รายการทางดาวเทียม ทั้งยังให้บริการเสริมได้ (หากกฎหมายอนุญาต) มีช่องทางรับชมขณะอยู่ในพาหนะเคลื่อนที่ได้ เช่น รับโทรทัศน์บนรถยนต์ได้ชัดเจนในบางความถี่ สามารถให้บริการฟรี (free to air) และค่าใช้จ่ายในการออกอากาศต่อ 1 รายการลดลง เพราะเครื่องส่ง 1 เครื่อง สามารถ

ส่งได้หลายรายการ ประหยัดพลังงานในการส่งโทรทัศน์ เนื่องจากเครื่องส่งใช้กำลังออกอากาศลดลง คุณภาพในการรับชมดีขึ้น ไม่มีเงา เพราะถ้าจะรับได้ชัดก็ชัดเลย แต่ถ้าอยู่ในที่รับไม่ชัดก็จะรับไม่ได้

โทรทัศน์ชุมชน

โทรทัศน์ท้องถิ่นในยุโรป

แนวคิดโทรทัศน์ท้องถิ่นในยุโรปเกิดขึ้นเนื่องจากกลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคมกลุ่มต่าง ๆ ที่ต้องการมากกว่าการกระจายอำนาจให้กับพื้นที่ส่วนภูมิภาค โดยต้องการให้เกิดการเข้าถึงคลื่นความถี่หรือสื่อมวลชนของพลเมือง และการเข้ามามีส่วนร่วมในสื่อนั้น เป็นภารกิจและหน้าที่ของพลเมือง นอกจากนั้น ยังมีความต้องการแสวงหาวิธีการสู่ระบบการสื่อสาร เพื่อประชาธิปไตยและมีอิสระในการบริหารจัดการระบบสื่อในระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาคมากขึ้น เนื่องจากเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการกระจายอำนาจทางการสื่อสารให้กับสถานีโทรทัศน์ส่วนท้องถิ่น เนื่องจากระบบการสื่อสารในยุคใหม่นั้นไม่สามารถที่จะรักษาหรือส่งเสริมวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของทุกคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มคนเล็ก ๆ ที่อยู่ตามภูมิภาคหรือท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งนั้น วิธีที่ดีที่สุด ก็คือ การให้ท้องถิ่นมีสื่อเป็นของตนเอง โดยให้รัฐบาลมีบทบาทในการสนับสนุนและอุดหนุนให้วัฒนธรรมย่อยหรือวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กระแสหลัก ได้มีที่ยืนอยู่หรือไม่ถูกกลืน

โทรทัศน์ท้องถิ่นประเทศอิตาลีเกิดขึ้นจากเหตุผลต้องการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่น เพราะในขณะนั้น ระบบวิทยุโทรทัศน์อยู่ภายใต้การควบคุมและผูกขาดโดยรัฐ แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสถาบันหลักในประเทศ จึงมีแนวคิดที่ต้องการสร้างองค์กรหรือสถาบันขึ้นมาบริหารจัดการในส่วนภูมิภาคขึ้น ทำให้รัฐบาลท้องถิ่นหลายแห่งแสดงความห่วงใยและอภิปรายถึงประเด็นการรับข้อมูลข่าวสาร โดยเห็นว่า ท้องถิ่นควรมีอำนาจและความสามารถในการผลิตและกระจายเสียงสื่อวิทยุโทรทัศน์นั่นเอง เพื่อให้เกิดความหลากหลายของข้อมูลข่าวสารทั้งระดับประเทศและส่วนท้องถิ่น โดยมีพื้นฐานมาจากการมีส่วนร่วมของพลเมือง และเป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์

ระหว่างพลเมืองกับผู้ปกครองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทั้งนี้ เห็นว่า ภูมิภาคเพียงพื้นที่เหลือที่สำคัญที่จะทำให้รัฐหรือชาติมีความสมบูรณ์ ดังนั้น ท้องถิ่นหรือภูมิภาคจึงเป็นสถาบันที่มีสิทธิในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและควบคุมการกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ (Richeri, 1998, p. 127)

พัฒนาการของโทรทัศน์ท้องถิ่นในประเทศไทย

พัฒนาการในยุคก่อตั้งเทคโนโลยีโทรทัศน์ เริ่มปรากฏตัวขึ้นในต่างจังหวัดของไทยเป็นครั้งแรกเมื่อปลายปี พ.ศ. 2503 หลังจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ตัดสินใจอนุมัติโครงการการขยายการให้บริการโทรทัศน์ไปต่างจังหวัดให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศไทย ด้วยเหตุผลของความต้องการเครื่องมือทางการเมือง และการสื่อสารจากรัฐบาลไปยังประชาชน เพื่อสร้างความเป็นชาติ ความมั่นคง และพัฒนาความทันสมัยให้กับประเทศไทย การอนุมัติโครงการขยายโทรทัศน์ต่างจังหวัดเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2502 พลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี มอบหมายให้เป็นสถานีฯ ของรัฐ ดำเนินงานโดยกรมประชาสัมพันธ์ และใช้เงินจากงบประมาณแผ่นดินเป็นทุนในการจัดตั้งในเบื้องต้น สถานีโทรทัศน์ท้องถิ่นหรือสถานีโทรทัศน์ส่วนภูมิภาคสามแห่ง คือ ภาคเหนือที่จังหวัด-ลำปาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดขอนแก่น และภาคใต้ที่จังหวัดสงขลา ได้ถือกำเนิดขึ้นในปลายปี พ.ศ. 2503 (ภัสวลี นิติเกษตรสุนทร, 2556, หน้า 19-20)

โทรทัศน์ชุมชนในประเทศไทยได้พยายามทดลองจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ชุมชนในนาม “บ้านนอกทีวี” ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ชุมชนที่ถือได้ว่าสถานีแรกของประเทศไทย และเป็นโครงการสถานีโทรทัศน์ชุมชนนำร่องที่ได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นโดยกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระจกเงา จังหวัดเชียงราย ด้วยประสบการณ์ของกลุ่มศิลปวัฒนธรรม-กระจกเงา โดยได้เริ่มจัดทำแผนโครงการโทรทัศน์ชุมชนขึ้นและส่งเข้าประกวดและได้รับรางวัลในงาน Innovation Day ในปี พ.ศ. 2544 ซึ่งจัดโดยธนาคารโลก จากเงินทุนก้อนแรกนี้เองทำให้โครงการบ้านนอกทีวีถือกำเนิดเป็นรูปเป็นร่างและเริ่มมีการดำเนินการอย่างจริงจัง โครงการบ้านนอกทีวีจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการสร้างให้คนในชุมชนให้เกิดการเรียนรู้วิธีการ ทั้งด้านเทคนิค เนื้อหา และการบริหารจัดการสื่อโทรทัศน์ โดยใช้ประโยชน์จากศักยภาพของคอมพิวเตอร์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

วิธีการทำงานในสายงานวิดีโอ การตัดต่อแบบ Non Linear ทำให้การผลิตงานทำได้ง่ายขึ้น และไม่ซับซ้อน ไม่ต้องคำนวณค่าการสูญเสียจากการตัดต่อหรือแก้งานหลาย ๆ ครั้ง และที่สำคัญระบบการตัดต่อแบบนี้ ไม่ได้มีราคาสูงมาก จึงเป็นเหตุให้ชุมชนสามารถสร้างโทรทัศน์ชุมชนของตนขึ้นมาโดยไม่ต้องมีเงินลงทุนสูงมาก และในส่วนของการมีส่วนร่วมของชุมชน เนื่องจากเป็นสถานีของชุมชนที่มีศูนย์ปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่ หลังจากทดลองปฏิบัติงานไปได้ระยะหนึ่ง เมื่อมีการสรุปงานในรอบเดือน พบว่าพวกเขาใช้เวลากับการทำงานเชิงเทคนิคมากเกินไป เนื่องจากต้องทำการผลิตเนื้อหาให้ครบทุกรายการตามที่ได้วางไว้ในตอนแรก ทำให้ขาดการเชื่อมโยงกับชุมชน จึงแก้ปัญหาด้วยการลดจำนวนรายการที่ไม่จำเป็นลง และเน้นรายการที่ชาวบ้านมีส่วนร่วมได้ เช่น การทอล์คสด ๆ ของชาวบ้าน โดยการจัดวงคุยในหมู่บ้าน (ลัดดาวัลย์ อินทจักร, 2552, หน้า 7-11)

ลักษณะสำคัญของโทรทัศน์ชุมชน ได้แก่ (ภัสวลี นิติเกษตรสุนทร, 2556, หน้า 11)

1. เป็นทรัพยากรของชุมชนที่โทรทัศน์แห่งนั้นดำรงอยู่ และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของชุมชนนั้น ๆ

2. มักมีการบริหารจัดการโดยองค์กรหน่วยงานขนาดเล็ก และมีงบประมาณดำเนินการที่ไม่สูงนัก

3. เป็นสื่อที่มุ่งเน้นรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

4. ไม่ได้มุ่งเน้นการดำเนินงานเชิงธุรกิจที่หวังผลกำไรเป็นหลัก

5. มีพื้นที่ครอบคลุมการรับชมที่จำกัด

6. มีการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานที่เหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือย

7. เป็นสื่อที่สะท้อน “ตัวตน” และความต้องการของท้องถิ่น

8. มีรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

บทบาทหน้าที่ของโทรทัศน์ชุมชน ได้แก่ (ภัสวลี นิติเกษตรสุนทร, 2556, หน้า 12)

1. หน้าที่ในการแสดงออก เป็นพื้นที่ในการแสดงออกซึ่งตัวตนของชุมชน ซึ่งหมายรวมตั้งแต่การแสดงออกของชุมชน รวมถึงการแสดงออกทางอัตลักษณ์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. หน้าที่ทางสังคม คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมของการเป็นชุมชนเดียวกัน เช่นการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นปัญหาของชุมชนผ่านรายการเวทีชาวบ้าน

3. หน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสาร เป็นหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สอดรับกับความต้องการของชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นให้เกิดประโยชน์โดยตรง

4. หน้าที่ในการควบคุมปฏิบัติการ หมายถึง การทำหน้าที่ของโทรทัศน์ชุมชนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน เช่น การใช้โทรทัศน์ชุมชนเพื่อระดมทุนช่วยเหลือผู้ได้รับภัยพิบัติจากไฟไหม้ หรือน้ำท่วมในชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์

สถานีวิทยุโทรทัศน์

สถานีวิทยุโทรทัศน์ หมายถึง สถานีที่ดำเนินรายการหรือผลิตรายการเพื่อส่งออกอากาศไปยังเครื่องรับในที่ต่าง ๆ อันประกอบด้วย สัดส่วนของการทำงานของสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ (สมคิด ธีรศิลป์, 2540, หน้า 41)

1. สตูดิโอ (studio)
2. ห้องควบคุมรายการ (control room)
3. ห้องบันทึกเทป (video tape recording room)
4. เครื่องส่งและเสาอากาศ (transmitter & antenna)
5. ห้องธุรการและห้องเจ้าหน้าที่ (general affairs & personal room)
6. ห้องศิลปะและฉาก (arts & sets room)

สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์

การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ (studio production) เป็นการผลิตรายการในห้องที่สร้างขึ้นมาเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถควบคุมแสง เสียง และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ

ให้เหมาะสมกับรายการโทรทัศน์ที่ต้องการผลิต โดยมีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้สามารถผลิตรายการเสร็จสิ้นภายในห้องดังกล่าว แล้วส่งออกอากาศสู่ผู้ชมหรือบันทึกเทปไว้เพื่อออกอากาศในภายหลังได้ การผลิตแบบนี้ต้องอาศัยสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ดังต่อไปนี้

ห้องผลิตรายการโทรทัศน์ (television studio) เป็นห้องที่ออกแบบมาโดยสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะกับการผลิตรายการ และเหมาะกับการทำงานประสานกันระหว่างนักแสดง กล้อง ฝ่ายแสง เสียง ฝ่ายฉาก และอื่น ๆ บางสถานีอาจเป็นทั้งห้องผลิตรายการและห้องส่งด้วย เมื่อผลิตเรียบร้อยแล้วสามารถออกอากาศรายการได้เลย (ชยพล สุทธิโยธิน, 2546, หน้า 55)

ห้องผลิตรายการโทรทัศน์ที่ดี ต้องสร้างห้องที่มีคุณลักษณะพิเศษ สามารถป้องกันเสียงจากภายนอก ป้องกันคลื่นสัญญาณรบกวนได้ มีระบบปรับอากาศ มีโครงสร้างมั่นคงแข็งแรง เป็นห้องขนาดกว้าง ไม่มีเสากลาง มีเพดานสูงกว่าปกติไว้แขวนโคมไฟฟ้า ติดตั้งอุปกรณ์ทั้งระบบ ภาพ ระบบเสียง ระบบแสง และระบบควบคุมสัญญาณ ทุกระบบสามารถเชื่อมโยงใช้งานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมเจตน์ เมฆพายัพ, 2552, หน้า 92)

ห้องผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์แยกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะของห้องและวัสดุอุปกรณ์ที่อยู่ในห้อง ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิคม ทาแดง, 2540, หน้า 365)

1. ลักษณะของห้องผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ โดยทั่วไปห้องผลิตรายการโทรทัศน์จะต้องสามารถควบคุมเสียงและแสง รวมถึงอยู่ในสภาพที่ผู้ผลิตรายการจะสามารถจัดสภาวะแวดล้อมตามความต้องการของรายการได้ สามารถกันเสียงจากภายนอกไม่ให้เข้ามารบกวนภายในสถานที่ผลิตรายการได้ สามารถป้องกันการสั่นสะเทือนจากฝีเท้าของคนที่เดินไปมา เสียงเครื่องปรับอากาศ หรือเสียงสั่นสะเทือนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เสียงเครื่องจักร ป้องกันเสียงสะท้อนได้ โดยมีวัสดุดูดซึมเสียงบางส่วน และยอมให้เสียงสะท้อนได้บางส่วน เพื่อให้ได้เสียงที่มีชีวิตชีวา ใกล้เคียงธรรมชาติ การควบคุมแสงต้องมีคุณสมบัติดังนี้ ต้องมีแสงสว่างเพียงพอ ใช้แสงสว่างจากระบบไฟฟ้า โดยต้องสามารถควบคุมความสว่าง ทิศทางการตกของแสง และปริมาณการสะท้อนแสงที่ตกกระทบวัตถุที่จะถ่ายได้เป็นอย่างดี ลักษณะสุดท้าย คือ อยู่ในสภาพที่เหมาะสม

กับเรื่องหรือเนื้อหาสาระของรายการ กล่าวคือ ถ้าเป็นห้องหรือโรงถ่ายก็ต้องมีขนาดกว้างพอแก่ความต้องการ และมีหลังคาหรือเพดานสูงเพื่อให้สามารถจัดฉากได้

2. วัสดุอุปกรณ์ในห้องผลิตรายการโทรทัศน์ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องผลิตรายการโทรทัศน์ ประกอบด้วย อุปกรณ์ที่จำเป็น ดังนี้ กล้องโทรทัศน์และขาตั้งกล้อง ชุดไมโครโฟน อุปกรณ์แสง ฉาก และอุปกรณ์ประกอบฉาก ในบางแห่งอาจจะมีเทเลพรอมเตอร์ด้วย

ห้องควบคุมการผลิตรายการโทรทัศน์ (control room) เป็นห้องที่อยู่ติดกับห้องผลิตรายการ เป็นศูนย์รวมการสั่งการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการ เป็นห้องที่ติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมภาพ เสียง และแสง ให้ผสมกลมกลืนกันได้ดี สามารถควบคุมกล้อง ระบบแสงไฟ ไมโครโฟน ที่อยู่ในห้องผลิตรายการโทรทัศน์ และเป็นห้องที่ผู้กำกับรายการ ผู้ช่วยผู้กำกับ ผู้กำกับเทคนิค และผู้กำกับอื่น ๆ ทำงานร่วมกัน โดยต้องประสานงานกันอย่างใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติงานในห้องผลิตรายการ ห้องควบคุมการผลิตรายการโทรทัศน์ควรมีพื้นที่กว้างขวางเพียงพอในการติดตั้งอุปกรณ์ที่จำเป็น มีพื้นที่สำหรับควบคุมการทำงานได้อย่างไม่อึดอัด มีการต่อสายอินเตอร์คอมเพื่อใช้สื่อสารกับผู้ปฏิบัติงานในห้องผลิตรายการ นาฬิกาจับเวลา ในห้องควบคุมการผลิตต้องออกแบบสำหรับวางอุปกรณ์ 3 ระบบ ได้แก่ ระบบควบคุมภาพ ได้แก่ เครื่องควบคุมภาพ (switcher) เครื่องทำเทคนิคภาพพิเศษ ระบบควบคุมแสง และระบบควบคุมเสียง (ชยพล สุทธิโยธิน, 2546, หน้า 83)

ห้องตัดต่อลำดับภาพโทรทัศน์ (editing room) การผลิตรายการโทรทัศน์บางรายการสามารถผลิตให้เสร็จสิ้นกระบวนการในห้องควบคุมการผลิตได้เลย หมายถึงเมื่อเลือกภาพ ตัดต่อภาพจากแหล่งต่าง ๆ แล้วมีการผสมผสานเรื่องแสงและเสียงเรียบร้อยก็บันทึกเทปไว้เพื่อออกอากาศในภายหลัง ห้องตัดต่อลำดับภาพโทรทัศน์ไม่จำเป็นต้องอยู่ติดกับห้องผลิตรายการ ภายในห้องติดเครื่องปรับอากาศ เพื่อยืดอายุการใช้งานของเครื่องมือต่าง ๆ ภายในห้อง อุปกรณ์ที่อยู่ในห้องตัดต่อลำดับ การตัดต่อลำดับภาพแบบนันลิเนียร์ต้องใช้คอมพิวเตอร์ที่มีหน่วยความจำขนาดใหญ่ มีโปรแกรมสำหรับการลำดับภาพ เครื่องทำเทคนิคพิเศษแบบดิจิทัล และจอดูภาพ (ชยพล สุทธิโยธิน, 2546, หน้า 110)

สถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นอกสถานที่

การผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ หมายถึง นอกห้องผลิตรายการโทรทัศน์ โดยทั่วไปการผลิตรายการโทรทัศน์นอกห้องผลิตรายการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสมจริงในการผลิตรายการ เช่น การถ่ายทำละครในตลาด สถานีรถไฟ ฯลฯ ซึ่งหากจำลองสถานที่ดังกล่าวไว้ในห้องผิตรายการโทรทัศน์จะไม่ได้บรรยากาศที่แท้จริง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องผลิตรายการโดยนำอุปกรณ์ที่โดยปกติใช้ในห้องผลิตรายการโทรทัศน์เคลื่อนย้ายไปภายนอก

สถานที่ผลิตรายการ สถานที่ผลิตรายการภายนอกสถานที่ หรือนอกห้องผลิตรายการโทรทัศน์มี 2 ลักษณะ ได้แก่ โรงถ่ายกลางแจ้ง และสถานที่จริง (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิคม ทาแดง, 2540, หน้า 586)

1. โรงถ่ายกลางแจ้ง (outdoor studio) เป็นบริเวณกลางแจ้งขนาดใหญ่ที่สร้างขึ้นเป็นสวนทุ่งนา หมู่บ้าน อาจมีลักษณะภูมิศาสตร์ตามธรรมชาติที่มีอยู่แล้ว ทำการเสริมแต่งเติมเข้าไปอีกเพื่อให้ได้ลักษณะที่ต้องการ การใช้โรงถ่ายกลางแจ้งจะทำให้ได้ฉากที่ดูเหมือนจริง และสามารถควบคุมสภาพแวดล้อมได้ เช่น ป้องกันคนมุงดูระหว่างถ่ายทำได้

2. สถานที่จริง (on location) หมายถึง การเดินทางออกไปถ่ายทำในสถานที่เกิดเหตุการณ์จริง มักใช้กรณีการรายงานข่าวเหตุการณ์ การบรรยายเหตุการณ์ รายการสารคดี ละคร เป็นต้น การใช้สถานที่จริงในการถ่ายทำ ทำให้ได้ฉากที่เป็นจริงที่สุด แต่ยากแก่การควบคุมสภาพแวดล้อม เช่น ป้องกันคนมุงดูระหว่างถ่ายทำได้

วัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ การผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่จะเน้นเรื่องความสะดวกในการเคลื่อนย้าย อย่างไรก็ตาม ยังต้องเน้นเรื่องคุณภาพของภาพและเสียงที่จะใช้เผยแพร่เช่นเดียวกับการผลิตในห้องผลิตรายการ ดังนั้นอุปกรณ์ที่ใช้จะมีลักษณะใกล้เคียงกัน เพียงแต่ลดขนาดและจำนวนลงเหลือเพียงอุปกรณ์ที่จำเป็นเท่านั้น มีการแบ่งการผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ออกเป็น 2 แบบ คือ การผลิตรายการแบบถ่ายทำด้วยกล้องเดียว และการผลิตรายการแบบหลายกล้อง (ชยพล สุทธิโยธิน, 2546, หน้า 115)

1. วัสดุอุปกรณ์การผลิตรายการโทรทัศน์แบบถ่ายทำด้วยระบบกล้องเดียว การผลิตแบบนี้รายการจะไม่เสร็จสมบูรณ์ขณะถ่ายทำ ต้องบันทึกเทปไว้เพื่อนำมาตัดต่อลำดับภาพ และผสมเสียงภายหลัง รายการที่ใช้วิธีการนี้ เช่น รายงานข่าวนอกสถานที่ สารคดี เป็นต้น อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ ได้แก่ กล้องโทรทัศน์ ขาตั้งกล้อง ไมโครโฟน โคมไฟ และอุปกรณ์สนับสนุน เช่น เครน แผ่นสะท้อนแสง รางดอลลี่ เป็นต้น

2. วัสดุอุปกรณ์การผลิตรายการโทรทัศน์แบบถ่ายทำด้วยระบบหลายกล้อง ในการถ่ายทอดสดพิธีการสำคัญ ถ่ายทอดการแข่งขันกีฬา การแสดงดนตรี ฯลฯ การถ่ายทำรายการประเภทนี้ต้องใช้กล้องหลายตัว เพื่อให้ได้ภาพจากหลายพื้นที่หลายมุม มีการตัดต่อลำดับภาพผสมเสียงเสร็จเรียบร้อยพร้อมออกอากาศ อุปกรณ์ที่จะเป็นต้องใช้ ได้แก่ กล้องโทรทัศน์ ขาตั้งกล้อง สวิตเชอร์ และเครื่องทำเทคนิคพิเศษ ไมโครโฟน โคมไฟ รถถ่ายทำรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ หรือโมบายยูนิต (mobile unit)

บุคลากรในสถานีโทรทัศน์

องค์กรที่ปฏิบัติงานในด้านการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นั้น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดกระบวนการผลิตได้ คือ ทรัพยากรมนุษย์หรือบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการผลิต ซึ่งมีการแบ่งหน้าที่กันตามแผนก ตามฝ่าย หรือตามขั้นตอนในการผลิต เนื่องจากกระบวนการผลิตมีความซับซ้อนยุ่งยาก ดังนั้น รายการวิทยุโทรทัศน์ที่ได้คุณภาพย่อมต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน ร่วมกันทำงานตามกระบวนการได้อย่างลงตัวและมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างองค์การที่ผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ มีความซับซ้อนมากน้อยแตกต่างกันไป โดยหากเป็นสถานีโทรทัศน์ใหญ่ ๆ จะมีความซับซ้อนมาก ซึ่งลักษณะการจัดโครงสร้างองค์การที่มีความเหมือนและความแตกต่างกันในแต่ละองค์การ ทำให้จำนวนของบุคลากรและขอบเขตของตำแหน่งหน้าที่นั้นมีความแตกต่างกันไปด้วย (สมสุข หินวิมาน และคนอื่น ๆ, 2557, หน้า 259)

บุคลากรและการจัดองค์กรในสถานีวิทยุโทรทัศน์

การจัดองค์กรโทรทัศน์และตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ในองค์กรนั้น ปัจจัยเกี่ยวกับขนาดของธุรกิจ กระบวนการในการผลิต จำนวนรายการที่ผลิตและลักษณะของงาน ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน และจำนวนของบุคลากร เช่น องค์กรที่มีขนาดใหญ่ก็จะมีบุคลากรที่มีตำแหน่งงานแยกย่อยออกไป ส่วนองค์กรที่มีขนาดปานกลางและขนาดเล็ก บางตำแหน่งงานอาจใช้บุคลากรคนเดียวกันก็ได้โดยทั่วไป องค์กรโทรทัศน์มีการวางโครงสร้าง ดังนี้

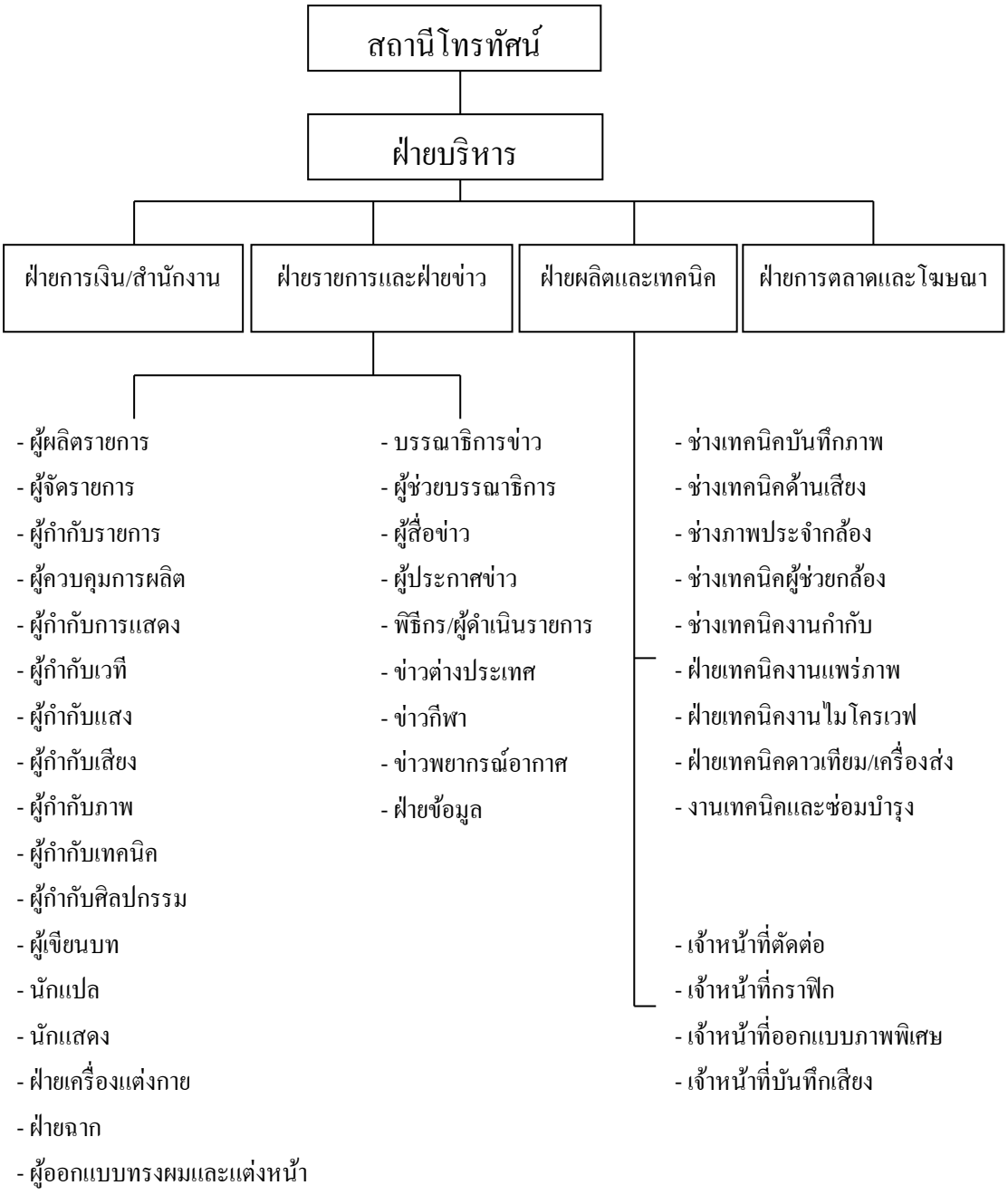

ภาพ 2 แผนภูมิแสดงการจัดองค์กรและตำแหน่งงานในสถานีโทรทัศน์

ที่มา. จาก *สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 2, หน้า 463), โดย อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และเมธา เสรีธนาวงศ์, 2550, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จากแผนภูมิข้างต้น เป็นโครงสร้างการปฏิบัติงานในสถานีวิทยุโทรทัศน์ ฝ่ายบริหาร ในที่นี้ เป็นตำแหน่งสูงสุดในการผลิตรายการ คือ ตำแหน่งผู้อำนวยการผลิต ซึ่งมีหน้าที่สูงสุดในการตัดสินใจเรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการเชิงนโยบายและการวางแผนกลยุทธ์องค์การ เพื่อให้กิจการขององค์การดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ผู้อำนวยการผลิตจึงเป็นผู้บริหารระดับสูง ที่ดูแลภาพรวมของกิจการมากกว่าการลงมาควบคุมการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์โดยตรง บุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการผลิตรายการโทรทัศน์ ส่วนใหญ่จะแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายรายการและฝ่ายเทคนิค บางสถานีจะมีการแยกฝ่ายข่าวออกจากฝ่ายรายการ โดยฝ่ายรายการจะผลิตรายการบันเทิง เช่น ละคร เพลงและดนตรี เกมและทอล์คโชว์และรายการปกิณกะบันเทิง ส่วนฝ่ายข่าวจะผลิตรายการด้านข่าว วิเคราะห์ข่าว สนทนา อภิปราย และสารคดี บุคลากรที่อยู่ในฝ่ายรายการนั้น ถือเป็นหัวใจหลักของการผลิตรายการ โดยเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตรายการตั้งแต่ต้นจนจบ ภาระงานเน้นหนักในด้านการเป็นผู้สร้างเนื้อหา การพัฒนาความคิด การวางแก่น/โครงเรื่อง การวางแผนงาน การออกแบบการประสานและการประเมินผล บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสายนี้ต้องมีความเข้าใจรายการในภาพรวมทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ จึงมักเป็นลักษณะพนักงานประจำหรือลูกจ้างประจำ ส่วนบุคลากรที่อยู่ในฝ่ายเทคนิคจะเป็นกลุ่มบุคลากรด้านโทรทัศน์ที่ทำงานเน้นความสำคัญด้านเทคนิคภาพ แสง เสียง การตัดต่อ กราฟิก และสัญญาณต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการออกอากาศในขั้นสุดท้าย (นที ยงยุทธ, 2557)

บุคลากรฝ่ายเทคนิค

การผลิตรายการโทรทัศน์มีลักษณะเป็นกระบวนการหรือขั้นตอน จึงเป็นงานที่ต้องร่วมกระทำกับหลายฝ่าย ซึ่งในแต่ละฝ่ายล้วนแล้วแต่สำคัญและต้องพึ่งพาอาศัยกัน โดยที่จะต้องเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย เพื่อจะได้ทำงานร่วมกันอย่างถูกต้อง บุคลากรฝ่ายเทคนิคในการผลิตรายการโทรทัศน์ ได้แก่ (สุทิติ ขัตติยะ, 2555, หน้า 196)

1. ผู้กำกับรายการ (production director) เป็นผู้มีบทบาทมากที่สุดในขณะลงมือปฏิบัติงานระหว่างผลิตรายการ เป็นผู้สร้างสรรค์รายการให้เป็นไปตามบทโทรทัศน์หรือวัตถุประสงค์ของรายการ รวมไปถึงการควบคุมและสั่งการฝ่ายต่าง ๆ ในขณะผลิต

รายการ เริ่มจากในขั้นตอนการเตรียมการก่อนผลิต ผู้กำกับรายการจะต้องเข้าประชุมทุกครั้งก่อนการผลิต เพื่อให้ทราบแนวความคิดในการผลิตรายการและการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ เช่น การทำงานร่วมกับผู้ผลิตรายการและผู้เขียนบทในเรื่องการปรุงแต่งบท ปรึกษากับผู้ผลิตรายการเพื่อหาวิธีการผลิตรายการ ปรึกษากับผู้กำกับแสง ฝ่ายออกแบบฉาก หรือช่างเสียง

2. ผู้กำกับเวที (floor manager) เป็นผู้ที่คอยรับคำสั่งต่าง ๆ จากผู้กำกับรายการถ่ายทอดสู่บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในห้องส่งหรือห้องแสดงขณะปฏิบัติการผลิตรายการโดยผ่านทางสัญญาณต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสัญญาณมือหรือท่าทาง

3. ผู้กำกับเทคนิค (technical director) เป็นผู้ที่มีหน้าที่ควบคุมแผงควบคุมการผลิต (switcher) โดยเลือกภาพต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้กำกับรายการหรือทำภาพพิเศษ (special effects) ผู้กำกับเทคนิคยังมีฐานะเป็นหัวหน้าที่มีหน้าที่ควบคุมและประสานงานบุคลากรด้านเทคนิคต่าง ๆ ด้วย ได้แก่ ผู้กำกับเสียง ผู้กำกับแสง และผู้ควบคุมสัญญาณภาพ ฯลฯ

4. ผู้กับกับเสียง (sound director) มีหน้าที่ควบคุมเกี่ยวกับเรื่องเสียงทั้งหมดของรายการ โดยทำงานร่วมกับแผงควบคุมเสียงหรือเครื่องผสมสัญญาณเสียงและแหล่งกำเนิดเสียงในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง ไมโครโฟน เทปบันทึกภาพ

5. ผู้กำกับแสง (light director) เป็นผู้มีหน้าที่ออกแบบให้แสงในการผลิตรายการโทรทัศน์ ซึ่งจะต้องติดต่อประสานงานกับผู้กำกับรายการ จะได้เข้าถึงแนวความคิดรูปแบบของรายการ ตำแหน่งของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉากและผู้ที่แสดงทั้งหมด เพื่อจะได้จัดแสงอย่างเหมาะสม รวมถึงทำความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวะการให้แสงในขณะผลิตรายการ

6. ผู้ควบคุมสัญญาณภาพ (video control engineer) บางครั้งเรียกว่า “ผู้กำกับภาพ” มีหน้าที่ควบคุมสัญญาณภาพ เพื่อให้ได้ภาพที่มีคุณภาพดีและสีสันถูกต้อง

7. ผู้กำกับศิลปกรรม (art director) มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานศิลปะทั่ว ๆ ไปของรายการ เช่น การออกแบบเวที การสร้างฉาก และการหาอุปกรณ์ประกอบฉาก เป็นต้น

นอกจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิคที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว นที ยงยุทธ (2557) ยังกล่าวถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิคไว้เพิ่มเติม ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่พิมพ์ข้อความหรือกราฟิกขึ้นจอ (Character Generator/CG operator) ทำหน้าที่พิมพ์ และ/หรือเรียกข้อมูลที่เป็นชื่อหรือกราฟิกต่าง ๆ ออกมาจากคอมพิวเตอร์เพื่อขึ้นหน้าจอโทรทัศน์ เช่น ชื่อผู้ร่วมรายการ โลโก้ เครดิต แผนภูมิ และแผนภาพประกอบในรายการ เป็นต้น

2. นักออกแบบงานคอมพิวเตอร์กราฟิก (digital graphic artist/graphics designer) ทำหน้าที่ในการออกแบบงานกราฟิกในรายการด้วยคอมพิวเตอร์หรือรับงานกราฟิกที่ได้รับมอบหมายมาลงมือทำจริงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ออกอากาศ อาจรวมถึงการเตรียมงานคอมพิวเตอร์กราฟิก ชื่อรายการ แผนภาพต่าง ๆ และการทำพื้นหลังกราฟิก

3. เจ้าหน้าที่ตัดต่อ (video editor) ทำหน้าที่ในการตัดต่อรายการในขั้นตอนหลังการถ่ายทำ เพื่อให้ภาพและเสียงออกมาดีที่สุด

4. เจ้าหน้าที่ควบคุมวีดิทัศน์ (video play out operator) มีหน้าที่ในการควบคุมสั่งการให้เล่นวิดีโอ เพื่อใช้ในการสวิตซ์ออกอากาศ

บุคลากรด้านรายการและข่าวโทรทัศน์

การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ บุคลากรในการผลิตรายการข่าวโทรทัศน์เป็นกลุ่มที่รับผิดชอบทั้งรูปแบบรายการ วิธีการนำเสนอ และการออกแบบเนื้อหาของรายการ โดยบุคลากรในการผลิตรายการข่าวโทรทัศน์ มีดังนี้ (ดวงกมล แก้วนก, 2555)

1. ผู้ผลิตรายการ (producer) ทำหน้าที่ดูแลทุกอย่างในรายการ เริ่มจากการวางแผนแนวคิด รูปแบบรายการ ดูแลงบประมาณการถ่ายทำ ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับผู้สนับสนุน การตัดสินใจ การเลือกผู้ดำเนินรายการ การว่าจ้างผู้กำกับรายการ พร้อมทั้งแนะนำทิศทางรูปแบบรายการต่อทีมงาน

2. บรรณาธิการข่าว (news editor) ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองบรรณาธิการข่าว รวมทั้งพิจารณา ตัดสินใจ ในการนำเสนอข่าวให้เหมาะสมกับช่วงเวลา

3. ผู้เขียนบท (script writer) มีหน้าที่ถ่ายทอดแนวคิดผนวกกับเนื้อหาที่จะนำเสนอ ผู้เขียนบทจะเรียบเรียงรายละเอียดจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

4. ผู้ประกาศ (announcer) เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ประกาศข่าวสารต่าง ๆ สู่ประชาชนผู้รับสาร

5. ผู้สื่อข่าว (reporter) เป็นคนผู้มีหน้าที่เสาะแสวงหาจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ด้วยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำมารายงานให้สาธารณชนได้รับทราบ

6. ช่างกล้อง (camera man) มีหน้าที่ควบคุมกล้องโทรทัศน์ในระหว่างการถ่ายทำต้องเคลื่อนกล้องให้ได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ

กล่าวโดยสรุป บุคลากรในการผลิตรายการโทรทัศน์ เป็นทรัพยากรสำคัญในกระบวนการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งมีการจัดเป็นโครงสร้างการทำงานโดยแบ่งหน้าที่กันตามแผนก ตามฝ่าย หรือตามขั้นตอนในการผลิต โดยจะแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ บุคลากรด้านรายการ และบุคลากรด้านเทคนิค ซึ่งบุคลากรด้านรายการที่ทำหน้าที่หลักในการรับผิดชอบด้านเนื้อหา และพัฒนารายการเป็นหลัก ส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานในขั้นตอนก่อนการผลิต (pre-production) และกระบวนการผลิต (production) ส่วนบุคลากรด้านเทคนิคจะทำหน้าที่ในด้านการสร้าง ผลิต หรือควบคุมการใช้งานของวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ องค์การแต่ละแห่งจะมีการจัดโครงสร้างองค์การแตกต่างกันไป ตามความเหมาะสมของตนเอง ทำให้จำนวนของบุคลากรและขอบเขตของตำแหน่งหน้าที่นั้นมีความแตกต่างกันไป ทุกตำแหน่งงานในกระบวนการผลิตมีเป้าหมายที่ไปทิศทางเดียวกัน คือ ร่วมกันดำเนินการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ให้ได้คุณภาพทั้งด้านเทคนิค เนื้อหา สามารถตรึงผู้ชมให้ติดตามรับชมรายการตั้งแต่ต้นจนจบ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์

กระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์

สมสุข หินวิมาน และคนอื่น ๆ (2554, หน้า 195) อธิบายกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการพัฒนาความคิด (initiation) การเริ่มต้นความคิดต่าง ๆ ว่า จะผลิตรายการอะไร จนถึงการกำหนดเป้าหมาย เนื้อหา รูปแบบ งบประมาณ และระดมความคิดเห็นจากทีมงานผู้เชี่ยวชาญช่วยกันเสนอแนะความคิดรายการจนถูกพัฒนากลายเป็นแก่นรายการ วาดสตอรี่บอร์ด เขียนบทรายการ ออกแบบฉาก และเสื้อผ้า ตลอดจนการเสนอโครงงานการผลิตรายการกับทางสถานีโทรทัศน์

2. ขั้นตอนเตรียมงานก่อนการถ่ายทำ (pre-production) การทำงานด้านการวางแผน (planning) เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการผลิต ได้แก่ คน เงิน เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ สถานที่และเวลา โดยงานสำคัญในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การจัดตารางเวลาการถ่ายทำและตัดต่อ การวางงบประมาณการสำรวจสถานที่ถ่ายทำ และการประสานงานนัดหมายบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทำ

3. ขั้นตอนลงมือถ่ายทำ (production) ขั้นตอนหลัก ๆ คือ การเตรียมงาน การซักซ้อม และการถ่ายทำจริง

4. ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ (post-production) หลังการถ่ายทำจะต้องทำการจัดบันทึกคิวเทปตามข้อมูลภาพและเสียงในเทปไว้อย่างเป็นระบบ และเข้าสู่กระบวนการตัดต่อลำดับภาพ รวมทั้งการใส่เอฟเฟ็กต์ภาพ และผสมเสียงให้รายการออกมาสมบูรณ์ที่สุด

5. ขั้นตอนประเมินผล (evaluation) การประเมินผลเป็นการวัดประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และความประหยัดในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ว่า มีความคุ้มค่า และถูกต้องเหมาะมากน้อยเพียงใด อะไรคือปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากเอกสารการทำงาน และการจัดประชุมทีมงาน นอกจากนี้ หลังรายการออกอากาศไปแล้ว ทางฝ่ายผู้ผลิตรายการจำเป็นต้องประเมินผลงานด้วยว่า รายการที่ออกอากาศไปนั้นประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

สุทิติ ขัตติยะ (2555, หน้า 203-204) อธิบายขั้นตอนการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการก่อนการผลิต (pre-production) การเตรียมการก่อนการผลิตโดยเริ่มจากการออกแบบและสร้างสรรค์รายการใดรายการหนึ่ง ซึ่งเปรียบเสมือนเข็มทิศที่จะกำหนดทิศทางให้กลุ่มงานผลิตรายการตัดสินใจได้ว่า จะออกแบบสร้างสรรค์รูปแบบรายการอย่างไรจึงจะน่าสนใจ เกิดประโยชน์ และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ชมหรือผู้ฟังได้ ในขั้นตอนการเตรียมการก่อนการผลิต ประกอบด้วย ขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1.1 การออกแบบและสร้างสรรค์รายการ เป็นการกำหนดแนวคิดในการผลิตรายการ กำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ กลุ่มเป้าหมาย วิธีการนำเสนอเนื้อหาในรายการและโครงสร้างของรายการ ดังรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 การกำหนดแนวคิดในการผลิตรายการ กลุ่มงานผลิตรายการต้องกำหนดแนวคิดของรายการ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปในการกำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ประโยชน์ และวิธีการนำเสนอ แนวคิดของรายการจะเป็นตัวกำหนดประเด็น โดยใช้วิธีการนำเสนอรายการให้อยู่ในกรอบที่วางไว้

1.1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ เป็นสิ่งที่กลุ่มงานผลิตรายการต้องตอบให้ได้ว่าผลิตรายการเพื่ออะไร เช่น เพื่อให้ข่าวสาร เพื่อให้ความบันเทิง เพื่อต้องการให้เกิดความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ชม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมในสังคม เพื่อรณรงค์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ฯลฯ

1.1.3 การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของรายการ กลุ่มเป้าหมายจะเป็นตัวกำหนดวิธีการผลิตรายการ รูปแบบ และเนื้อหาของรายการ อีกทั้งยังมีส่วนสำคัญในเชิงธุรกิจของรายการที่ต้องอาศัยฐานคนดูเป็นหลักในการผลิตรายการ

1.1.4 การกำหนดวิธีการนำเสนอเนื้อหา คือ กลวิธีในการนำเสนอสาระเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบรายการ เช่น การผลิตรายการข่าวด้วยวิธีนำเสนอใหม่ ๆ ที่เจาะลึกตรงประเด็นในมุมมองที่ยังไม่เคยมีผู้ใดได้รับทราบข้อมูลมาก่อน อาจนำเสนอด้วยรูปแบบสารคดีเชิงข่าว การรายงานข่าวทั่วไป เพื่ออธิบายความเป็นมาของเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้

1.1.5 การกำหนดโครงสร้างรายการ ประกอบด้วย การจัดเนื้อหาที่นำเสนอ วิธีการนำเสนอเนื้อหา หรือเป็นการเขียนแสดงเรื่องราวโดยย่อของเหตุการณ์ที่จะนำเสนอ โดยแบ่งตามเวลาหรือความยาวแต่ละตอน แต่ละช่วง ภายในโครงสร้างของรายการ อาจระบุคร่าว ๆ เกี่ยวกับผู้ดำเนินรายการ พิธีกร ผู้แสดงและผู้ร่วมรายการไว้ด้วย

1.2 การวางแผนผลิตรายการ หลังจากได้ออกแบบและสร้างสรรค์รายการแล้ว กลุ่มงานผลิตรายการต้องมีการประชุมวางแผนการผลิตต่อไป โดยสามารถจัดแบ่งลำดับงานตามกระบวนการวางแผนการผลิต ดังนี้

1.2.1 การประชุมกลุ่มงานผลิตรายการ เป็นการระดมสมองในการเสนอความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกัน เพื่อปรึกษาหารือเรื่องแนวคิดที่ผู้ผลิตรายการได้ริเริ่ม รวบรวมรายละเอียด แง่คิด และแง่มุมต่าง ๆ ในการผลิตรายการออกมาให้ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนการวางแผน และตรงตามวัตถุประสงค์

1.2.2 การหาข้อมูล การศึกษาหาข้อมูลรายละเอียดทั้งหมดที่จะสนับสนุนและเป็นประโยชน์ต่อการผลิตรายการ ประกอบด้วย ข้อมูลดิบที่เกี่ยวข้องจากการค้นคว้าแหล่งข้อมูลเอกสาร ข้อมูลจากการบันทึกไว้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล รวมถึงข้อมูลจากสถานที่จริง ตลอดจนการวางแผนเพื่อที่จะสำรวจสถานที่ในการบันทึกเทปด้วย

1.2.3 การเตรียมบทโทรทัศน์ ต้องมีการเตรียมเขียนบท (script) เนื่องจากบทเป็นสิ่งที่แสดงถึงรายละเอียดของเนื้อหารายการทั้งหมด การกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความหมายผ่านเสียงหรือภาพและเสียงให้แก่ผู้ชมได้ตรงประเด็นที่สุด

1.2.4 การประสานงานกับทุกฝ่ายในกลุ่มงานผลิตรายการ เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกันถึงเนื้อหาแนวคิดของรายการ รูปแบบรายการที่ต้องการ สถานที่ที่จะไปถ่ายทำ นอกจากการประสานงานกันระหว่างกลุ่มงานแล้วยังต้องประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่ติดต่อขออนุญาตถ่ายทำอย่างเป็นทางการ การขอความอนุเคราะห์ การนัดหมายเวลา การพูดคุยอย่างคร่าว ๆ เกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการนำเสนอ เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้เตรียมตัวล่วงหน้า

1.2.5 การเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับถ่ายทำ เครื่องมือและอุปกรณ์พื้นฐานในการผลิตรายการ สิ่งสำคัญในการเตรียมเครื่องมือต่าง ๆ คือ ควรตรวจสภาพการทำงานของอุปกรณ์ทุกชิ้นก่อนออกเดินทางไปถ่ายทำนอกสถานที่

1.2.6 การซักซ้อมก่อนลงมือผลิตรายการ เพื่อช่วยให้กลุ่มงานผลิตรายการได้ทราบปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ ของรายการ รวมทั้งช่วยในการพัฒนาเหตุการณ์ต่าง ๆ ของรายการได้อย่างดีด้วย

2. ขั้นการผลิตรายการ (production) จะเป็นขั้นตอนหลังจากที่มีการเตรียมการก่อนการผลิตทั้งหมดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อเข้าสู่การถ่ายทำรายการ หรือบันทึกรายการตามที่กำหนดไว้ในบทซึ่งการถ่ายทำรายการโทรทัศน์โดยทั่วไปอาจจำแนกได้ 2 วิธี คือ การถ่ายทำรายการตามวิธีการผลิต การถ่ายทำรายการในห้องผลิตรายการ หรือสตูดิโอและการถ่ายทำรายการภาคสนาม หรือนอกสถานที่ (สันทัด ทองรินทร์, 2552, หน้า 26-27)

2.1 การถ่ายทำรายการ จำแนกตามลักษณะการแพร่ภาพออกอากาศ จำแนกเป็นการถ่ายทำโดยบันทึกเทปหรือสื่ออื่น ๆ และการถ่ายทำรายการเพื่อออกอากาศหรือถ่ายทอดสด

2.1.1 การถ่ายทำโดยบันทึกเทปบันทึกเทปหรือสื่ออื่น ๆ เป็นการถ่ายทำรายการและนำมาตัดต่อ เชื่อมเป็นรายการที่สมบูรณ์ก่อนออกอากาศ ซึ่งมีข้อดี คือ สามารถตรวจสอบความถูกต้อง มีความละเอียด ประณีตในการนำเสนอที่ดี แต่มีข้อด้อย คือ บางครั้งเนื้อหาที่นำเสนออาจไม่มีความทันสมัย ดังนั้น จึงไม่เหมาะกับรายการที่มีเนื้อหาที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน

2.1.2 รายการที่ถ่ายทำสำหรับการออกอากาศสด เป็นการถ่ายทำรายการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นรายการจนจบรายการ มีการใช้ภาพแทรกได้ ซึ่งการถ่ายทำรายการแบบออกอากาศสดนี้ มีข้อดี คือ สามารถนำเสนอเนื้อหาที่ทันสมัยและได้รายการที่สมบูรณ์ต่อเนื่อง แต่มีข้อเสีย คือ โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดมาก จึงต้องใช้ประสบการณ์และไหวพริบในการทำงานของทีมงานเป็นอย่างมาก

2.2 การถ่ายทำรายการจำแนกตามสถานที่ โดยสถานที่ในการถ่ายทำรายการจะมี 2 ประเภท คือ การถ่ายทำรายการในห้องผลิตรายการหรือสตูดิโอและการถ่ายทำรายการภาคสนาม หรือการถ่ายทำรายการนอกสถานที่

2.2.1 การถ่ายทำรายการในห้องผลิตรายการ หรือสตูดิโอ เป็นการถ่ายทำรายการที่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อม ในด้านอุณหภูมิ แสง และเสียง ได้ตามที่ต้องการ การถ่ายทำรายการในห้องผลิตรายการนี้ ส่วนใหญ่เป็นรายการที่ถ่ายทำในลักษณะรายการสมบูรณ์ เพราะมีวัสดุอุปกรณ์ค่อนข้างพร้อม เช่น รายการข่าว รายการละคร รายการ-เกมโชว์

2.2.2 การถ่ายทำรายการภาคสนาม เป็นการถ่ายทำรายการนอกห้องผลิตรายการ หรือการถ่ายทำในสถานที่จริง ดังนั้น รายการที่ถ่ายทำจึงได้บรรยากาศฉากที่มีความสมจริง

สมเจตน์ เมฆพายัพ (2552, หน้า 92) กล่าวถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานในห้องผลิตรายการโทรทัศน์ โดยผู้ปฏิบัติงานจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. จัดฉาก ตามสภาพความเหมาะสมกับบท โดยการยกระดับพื้นเวทีให้สูงกว่าระดับพื้นห้อง ส่วนใหญ่จะทำพื้นสำเร็จรูปลักษณะเป็นกล่องสี่เหลี่ยม เป็นวงกลม ครึ่งวงกลม มีหลายแบบหลายขนาด สามารถนำมาต่อกันเป็นพื้นเวทีในแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสมก่อนที่จะใช้พรมปูทับลงไป เพื่อให้เกิดเสียงดังขณะที่บันทึกรายการ

2. จัดแสง เมื่อจัดฉากเสร็จแล้วต่อมา คือ การจัดแสงให้ส่องไปยังตำแหน่งของผู้สนทนา หรือผู้แสดง ระวังอย่าให้เกิดเงาตกกระทบไปที่ผนัง ต้องจัดแสงให้มองดูมีมิติ มีความลึกเข้มและจางต่างกัน อย่าให้แบนเรียบ หรือสว่างจ้าเท่านั้น โดยเฉพาะรายการละคร ต้องจัดให้ได้ตามบรรยากาศของเนื้อเรื่อง แสงแต่ละสีจะทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกแตกต่างกันได้

3. จัดเสียง (ไมโครโฟน) ตามจำนวนของผู้สนทนา ต้องเลือกใช้ชนิดไมโครโฟนให้ตรงกับลักษณะของรายการ เช่น เป็นไมค์ชนิดเหน็บซ่อนไว้แบบมีสาย หรือไร้สาย ชนิดตั้งโต๊ะ ชนิดมือถือ เป็นต้น จัดไว้ตามจุดที่กำหนด

4. จัดวางตำแหน่งกล้องตามจุดที่กำหนด ทิศทางการเคลื่อนย้าย กำหนดไว้ให้ชัดเจนว่า กล้องไหนจะถ่ายภาพอะไร เมื่อไร ทำคิวไว้ แม้ไม่มีรายละเอียด แต่ก็ต้องให้เข้าใจตรงกัน ไม่สับสนขณะปฏิบัติงานจริง

5. ซักซ้อมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้ายเทคนิคภาพ แสงเสียง และผู้แสดง หากไม่มีเวลาให้ซ้อมเฉพาะคิวเปิดและปิดรายการ แต่ถ้ามีเวลามากพอควรซ้อมให้

เหมือนจริง จะซ้อมมากกว่าหนึ่งครั้งก็ได้ เพื่อจะได้หาจุดผิดพลาดข้อบกพร่องและแก้ไขได้ โดยเฉพาะคิดถึงผู้แสดงกับกล้องว่า ใครจะพูดกับกล้องตัวไหน เมื่อไร ทุกตำแหน่งทุกหน้าที่ ต้องซ้อมไปพร้อมกัน โดยเฉพาะผู้กำกับรายการ ผู้กำกับภาพ และผู้กำกับเวทีจะต้องสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันให้มากที่สุด ก่อนที่เริ่มซ้อมหรือบันทึกรายการจริง ผู้กำกับรายการจะต้องออกไปตรวจดูความพร้อมในห้องแสดงให้เรียบร้อยเสียก่อน แล้วจึงไปนั่งกำกับ เพื่อจะได้มองเห็นภาพรวมก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริงได้อย่างมั่นใจ

6. ขั้นถ่ายทำ เมื่อได้เตรียมการและซักซ้อมจนเกิดความเข้าใจตรงกันทุกคนแล้ว ถึงเวลาลงมือถ่ายทำจริง จะทำให้สะดวกรวดเร็วขึ้น ในขณะถ่ายทำต้องตรวจดูว่า ผู้แสดงหรือผู้สนทนานั้นพูดตรงตามเนื้อหาที่กำหนดไว้หรือไม่ ระดับเสียงที่พูดต้องปรับให้ชัดเจน ต้องตรวจดูว่าการบันทึกภาพและเสียงได้คุณภาพตามที่ต้องการ ขณะบันทึกหากเกิดข้อผิดพลาดต้องสั่งหยุดทันที อย่าปล่อยให้ความผิดพลาดผ่านไป ต้องแก้ไขทันที

7. ขั้นตรวจสอบ เมื่อบันทึกรายการเสร็จแล้ว ต้องตรวจดูว่ามีความถูกต้องด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคหรือไม่ เพื่อจะได้แก้ไขทันที

ขั้นหลังการผลิตรายการ

เมื่อมีการถ่ายทำในรายการโทรทัศน์ลงบนเทปบันทึกแล้ว ขึ้นตอนที่ต้องทำต่อไปคือ การตัดต่อลำดับภาพ เพื่อให้รายการสมบูรณ์ที่สุด พร้อมที่จะออกอากาศได้ ส่วนการผลิตรายการสดจำเป็นต้องควบคุมเสียงหรือการลำดับภาพและเสียงให้เป็นไปตามบทที่กำหนดทิศทางเอาไว้แล้ว

กระบวนการตัดต่อ (editing) เป็นการจัดวางเรียงลำดับเหตุการณ์หรือเรื่องราวตามบทที่กำหนดไว้ ในช่วงของการตัดต่อเป็นการเพิ่มเทคนิคพิเศษต่าง ๆ ด้านภาพ ตัดส่วนเกินของภาพออก แทรกภาพเพิ่มเติมเพื่อให้เรื่องราวสมบูรณ์ รวมถึงการผสมเสียงต่าง ๆ ทั้งเสียงประกอบและการใส่ดนตรีประกอบให้เรื่องราวน่าสนใจ (สมสุข หินวิมาน, 2556, หน้า 38)

การตัดต่อ ปัจจุบันเป็นระบบนอนลิเนียร์ เป็นการตัดต่อด้วยอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โดยถ่ายสัญญาณข้อมูลภาพและเสียงลงไว้ในหน่วยความจำ (hard disk) จากนั้นจึงตัดต่อเลือก Shot โดยมีรายละเอียด Time Code (TC) ของแต่ละม้วนไว้ เพื่อจัดทำเป็น Edit

Decision List (EDL) สำหรับใช้เป็นข้อมูลตัดต่อแบบ Online ต่อไป (สมเจตน์ เมฆพายัพ, 2547, หน้า 129)

การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์

แม้วิทยุโทรทัศน์จะเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายจากอดีตถึงปัจจุบัน แต่ยังมีคนอีกจำนวนมากที่ยังสับสนและเข้าใจความหมายของคำว่า “การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์” กับคำว่า “การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์”

นงนุช ศิริโรจน์ (2549, หน้า 2) ให้ความหมายของการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ไว้ว่า การกำหนดว่าจะให้รายการประเภทใดออกอากาศเวลาใด หรือการจัดตารางรายการการออกอากาศให้มีความเหมาะสม และสามารถแข่งขันกับสถานีอื่น ๆ ได้ โดยการ-พิจารณาตกลงใจว่า จะกำหนดให้รายการอะไรออกอากาศแพร่ภาพในช่วงเวลาใด เวลาในการออกอากาศนานเท่าใด รวมไปถึงการวางแผนการเตรียมการของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมการเพื่อออกอากาศ

ยงยุทธ รักษาศรี (2553, หน้า 64) ให้ความหมายของการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ไว้ว่า การจัดรายการ หมายถึง กลุ่ม (group) หรือชุด (sets) ของการใช้ในสถานีวิทยุโทรทัศน์เป็นผลลัพธ์ (an outcome) หรือกระบวนการ (a process) กระบวนการเลือกสรร คัดสรร กำหนดแผนการ แผนผัง และกำหนดรายการในการออกอากาศ

การบริหารงานด้านการจัดรายการ การผลิตรายการ และการจัดหารายการ

หัวใจสำคัญของการดำเนินกิจการสถานีโทรทัศน์ คือ การจัดรายการ การผลิตรายการ และการจัดหารายการมาออกอากาศ เนื่องจากการมีรายการโทรทัศน์ที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมรายการได้มากเท่าไร ย่อมหมายถึง การที่จะสามารถโฆษณาสินค้าให้เข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น และค่าเวลาโฆษณาก็สูงขึ้นตามไปด้วย

แหล่งรายการ

แหล่งที่มาของรายการโทรทัศน์ที่นำมาออกอากาศแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ (ณัฐฐ์วัฒน์ สุทธิโยธิน, 2556, หน้า 42)

1. การผลิตรายการเอง เป็นรายการที่สถานีโทรทัศน์แห่งนั้นผลิตขึ้นมาเอง ลงทุนเอง แล้วนำมาออกอากาศ

2. การจ้างผลิต เป็นรายการที่สถานีโทรทัศน์จ้างบริษัทรับจ้างผลิตรายการ เพื่อผลิตรายการให้ตรงตามที่สถานีต้องการ เช่น รายการละครโทรทัศน์

3. การร่วมลงทุนผลิตและแบ่งปันเวลาโฆษณา เป็นรายการที่สถานีโทรทัศน์ร่วมลงทุนกับบริษัทธุรกิจแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยแต่ละฝ่ายต่างออกค่าใช้จ่ายตามที่ตกลงกัน เช่น สถานีโทรทัศน์ออกค่าใช้จ่ายเรื่องเวลาออกอากาศ และการส่งโฆษณาส่งเสริมรายการบริษัท ผู้ผลิตรายการออกค่าใช้จ่ายเรื่องการซื้อลิขสิทธิ์รายการ เมื่อได้รายการมาแล้วมีเวลาโฆษณาเท่าไหร่ ก็นำเวลาโฆษณามาแบ่งกัน แล้วแต่ละฝ่ายไปขายเวลาโฆษณาหารายได้และผลกำไรของตนเอง

4. การเช่าสิทธิ หรือซื้อสิทธิ เช่น สิทธิในการถ่ายทอดสดรายการต่าง ๆ แล้วนำมาออกอากาศ ตัวอย่างเช่น การซื้อสิทธิการถ่ายทอดรายการสดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก การแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีก การถ่ายทอดสดการแข่งขันกอล์ฟ การถ่ายทอดการแข่งขันเทนนิสเฟรนช์โอเพ่น

5. การซื้อรายการ เป็นรายการที่สถานีโทรทัศน์เลือกซื้อรายการที่มีผู้ผลิตไว้เสร็จแล้วพร้อมนำมาใช้ได้ทันที เช่น ภาพยนตร์ชุดจากต่างประเทศ สารคดีในประเทศไทยที่บริษัทพาโนรามาผลิต สารคดีต่างประเทศ และรายการกีฬาจากต่างประเทศ

การจัดหารายการขึ้นอยู่กับนโยบายและการตัดสินใจทางธุรกิจของสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งว่า จะซื้อรายการไหน ราคาเท่าใด จะขายโฆษณาได้หรือไม่ หรือจะลงทุนร่วมกับสถานีอื่นแล้วมาแบ่งกันออกอากาศร่วมกัน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในกรณีนี้ คือ การซื้อสิทธิรายการข่าวจากต่างประเทศมาออกอากาศ ออกค่าใช้จ่ายร่วมกันเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและต้นทุน เช่น ข่าวจาก CNN, BBC, NHK, Router, AFP, FOX News

การจัดหารายการ

การจัดหารายการของสถานีโทรทัศน์เพื่อนำมาออกอากาศให้บริการแก่ผู้ชม แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ (ณัฐฐ์วัฒน์ สุทธิโยธิน, 2556, หน้า 42-43)

1. รายการที่สถานีผลิตรายการหรือจัดหารายการเอง รายการประเภทนี้สถานีจะดำเนินการผลิตรายการเองทั้งหมด เช่น ข่าว รายการสารคดีในโอกาสต่าง ๆ

2. รายการที่สถานีร่วมผลิตกับบริษัทผู้ผลิตรายการที่เป็นพันธมิตรของบริษัท แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะย่อย คือ

2.1 รายการที่สถานีร่วมลงทุนในลักษณะของการแบ่งเวลา (time sharing) เป็นรายการที่ทางสถานีร่วมลงทุนกับบริษัทผู้ผลิตรายการนอกสถานี เพื่อดำเนินการผลิตรายการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายร่วมกัน และแบ่งเวลาในการโฆษณากันตามสัดส่วนที่กำหนด โดยทั่วไปมักจะตกลงแบ่งเวลาโฆษณาฝ่ายละครึ่งหนึ่ง แต่อาจกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้

2.2 รายการที่สถานีร่วมลงทุนในลักษณะการแบ่งรายได้ (revenue sharing) เป็นรายการที่ทางสถานีร่วมลงทุนกับบริษัทผู้ผลิตรายการนอกสถานี เพื่อดำเนินการผลิตรายการ โดยรับผิดชอบค่าใช้จ่ายร่วมกัน แล้วแบ่งรายได้ที่ได้รับกันตามสัดส่วนที่กำหนด

3. รายการที่ผู้เช่าเวลาออกอากาศเป็นผู้ผลิต รายการประเภทนี้มาจากการที่ทางสถานีจะให้บริษัทผู้ผลิตรายการเช่าเวลาออกอากาศ แล้วบริษัทผู้ผลิตรายการจะดำเนินการผลิตรายการขายเวลาโฆษณา หารายได้เอง ได้กำไรหรือขาดทุนขึ้นอยู่กับการดำเนินงานของบริษัทผู้ผลิตรายการ

4. รายการที่สถานีจัดสรรเวลาออกอากาศเพื่อบริการสาธารณะ (public service)

ผังรายการ

ผังรายการ (program log) หมายถึง ตารางข้อมูลที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับวัน เวลาออกอากาศ รายการที่ออกอากาศ ความยาวของรายการคิดเป็นนาที วินาที ตารางข้อมูลนี้มีไว้เพื่อใช้ในการวางแผนการจัดรายการ การออกอากาศรายการ การจัดหารายการ การผลิตรายการ การติดตามผลกรายการ และการประเมินผลรายการ โดยทั่วไปแล้วผังรายการมักจะแสดงวัน เวลา และรายการที่ออกอากาศในช่วงหนึ่งสัปดาห์ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ และสถานีมักจะใช้ผังรายการนี้บริหารจัดการในช่วงเวลาประมาณ

1-3 เดือน บางสถานีอาจใช้เวลา 6 เดือน แต่บางสถานีจะใช้ไปตลอดทั้งปี (ณัฐฐ์วัฒน์ สุทธิโยธิน, 2556, หน้า 45)

แนวคิดเกี่ยวกับเนื้อหารายการโทรทัศน์

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 กำหนดรายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ไว้ดังนี้ (สำนักงาน-คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2551)

มาตรา 33 ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่แต่ละประเภท ต้องจัดผังรายการให้มีสัดส่วนรายการ ดังต่อไปนี้

(1) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบ

(2) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือท้องถิ่นที่รับบริการในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบ

(3) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้า

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นต้องมีรายการที่ผลิตเองในสัดส่วนที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

รายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะตามวรรคหนึ่ง หมายความรวมถึง รายการข่าวสาร รายการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รายการส่งเสริมการศึกษา จริยธรรม ศิลปะ วัฒนธรรม การให้ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม

มาตรา 34 ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดทำผังรายการให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาต ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนดสำหรับใบอนุญาตแต่ละประเภท

ในกรณีจำเป็นเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดช่วงเวลาของการออกอากาศรายการบางประเภทได้

ให้ผู้รับใบอนุญาตเสนอผังรายการให้คณะกรรมการอย่างน้อยสิบห้าวัน ก่อนวันเริ่มให้บริการกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผังรายการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้คณะกรรมการสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขผังรายการให้ถูกต้องได้ เมื่อคณะกรรมการเห็นชอบกับผังรายการที่ได้แก้ไขแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตเริ่มให้บริการกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามผังรายการที่คณะกรรมการเห็นชอบแล้วได้

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะเปลี่ยนแปลงผังรายการที่คณะกรรมการเห็นชอบแล้ว ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาก่อนทำการเปลี่ยนแปลงไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้นำความในวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ผู้รับใบอนุญาตอาจดำเนินรายการที่แตกต่างจากผังรายการได้ตาหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา 35 ในกรณีที่มีภัยพิบัติหรือมีเหตุฉุกเฉิน หรือมีกรณีอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งมีความจำเป็นต้องออกอากาศแจ้งข่าวหรือเตือนภัยให้ประชาชนทราบ เมื่อรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร้องขอ ให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการตามที่ร้องขอนั้น

ลักษณะของเนื้อหารายการโทรทัศน์ท้องถิ่น

ลักษณะของเนื้อหารายการโทรทัศน์ท้องถิ่นที่เป็นจุดแข็ง คือ นำเสนอภาพที่สะท้อนความเป็นจริงของท้องถิ่นในมุมมองที่ต่างจากโทรทัศน์ระดับชาติ เลือกประเด็นการนำเสนอเนื้อหา หรือประเด็นที่เป็นที่สนใจบนพื้นฐานความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นเป็นหลัก เสนอความเป็นท้องถิ่นจากท้องถิ่นใกล้เคียงหรือเพื่อนบ้านที่หลากหลาย โดยการสร้างเครือข่าย เช่น การแลกเปลี่ยนรายการ และการผลิตรายการร่วมกัน (ภัทรา บุรารักษ์, 2555, หน้า 257-258)

ประเภทรายการโทรทัศน์

รายการโทรทัศน์แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, นิคม ทาแดง และไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์, 2546, หน้า 144-148)

1. รายการประเภทข่าวสาร เป็นรายการที่รายงานเหตุการณ์ เรื่องราว ข้อเท็จจริง หรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีคุณสมบัติเข้าข่ายองค์ประกอบของข่าว ได้แก่ มีความสดใหม่ ใกล้ชิด มีความสำคัญ มีผลกระทบ มีเงื่อนงำ มีความแปลก มีความขัดแย้ง เป็นต้น โดยมุ่งจะตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นขั้นพื้นฐานและสิทธิการรับรู้ของมนุษย์ รายการข่าวมีการจัดประเภทตามเนื้อหาของข่าวไว้อย่างชัดเจน เช่น ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวกีฬา ข่าวศิลปวัฒนธรรม ข่าวพยากรณ์ดินฟ้าอากาศ ข่าวบันเทิง เป็นต้น

2. รายการประเภทความรู้หรือการศึกษา รายการประเภทความรู้หรือการศึกษาเป็นรายการที่มุ่งเน้นให้ความรู้กับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งโดยทางตรงหรอทางอ้อม คือ เป็นลักษณะของการให้ความรู้ในเนื้อหาสาระของรายการโดยตรง หรืออาจเป็นการให้ความรู้โดยแฝงหรือสอดแทรกอยู่ในรายการ โดยมีความมุ่งหวังจะให้ผู้ชมรายการได้ความรู้ ได้แง่คิด คติสอนใจ เกิดการประเทืองระดับสติปัญญา หรือเป็นการชี้แนะกระตุ้นเตือนให้ผู้ชมรายการเกิดความคิดสร้างสรรค์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพการงาน ได้แก่ รายการความรู้ทั่วไป รายการ-เพื่อการสอน

3. รายการบันเทิง รายการวิทยุโทรทัศน์ประเภทบันเทิงเป็นรายการที่มุ่งเน้นนำเสนอเพื่อให้ความบันเทิงเป็นหลัก ไม่ได้มุ่งเน้นให้เนื้อหาสาระมากนัก แต่อาจสอดแทรกสาระหรือเกร็ดความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างกลมกลืนไปในรายการ โดยที่ผู้ชมรายการไม่รู้ตัว ที่เรียกว่า “รายการสาระบันเทิง” รูปแบบรายการโทรทัศน์ที่ผู้จัดรายการประเภทบันเทิงนิยมนำมาใช้ จะเป็นที่ชื่นชอบและได้รับการตอบสนองจากผู้ชมรายการมาอย่างต่อเนื่อง มีหลายรูปแบบ ได้แก่ รายการละคร รายการเพลง รายการดนตรี รายการเกมโชว์ รายการปกิณกะ เป็นต้น

4. รายการประเภทโฆษณาและบริการธุรกิจ ส่วนใหญ่จะหมายถึง สปอตโฆษณาสินค้าหรือบริการธุรกิจ ซึ่งรวมไปถึงสปอตคำประกาศต่าง ๆ ซึ่งโดยปกติแต่ละสปอต

จะมีความยาวตั้งแต่ 15-60 นาที โดยประมาณ ใช้ออกอากาศแทรกในรายการหรือคั่นระหว่างรายการ ซึ่งถือว่าเป็นรายการโทรทัศน์ประเภทหนึ่ง รายการประเภทโฆษณาและบริการธุรกิจถือเป็นช่องทางเผยแพร่ข่าวสารของผู้ผลิตสินค้าหรือบริการไปสู่ผู้บริโภคและประชาชนทั่วไป

รูปแบบรายการโทรทัศน์

รูปแบบรายการโทรทัศน์ จำแนกไว้เป็น 24 รูปแบบ ดังนี้ (ณัฐฐ์วัฒน์ สุทธิโยธิน, 2554, หน้า 49-52)

1. รายการข่าว (news) เป็นรายการที่มุ่งเน้นการให้ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคม มีพื้นฐานตั้งอยู่บนข้อเท็จจริง ความถูกต้อง แม่นยำ ไม่เน้นการให้ความบันเทิง

2. รายการสารคดี (documentary) เป็นรายการที่นำเสนอข้อเท็จจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว ด้วยวิธีการนำเสนอที่หลากหลายและน่าสนใจ ให้ความเพลิดเพลินในการรับชม ไปพร้อมกับการได้รับสาระความรู้ต่าง ๆ

3. รายการละคร (drama) เป็นรายการที่มุ่งเน้นการให้ความบันเทิงแก่ผู้ชม ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องจริงเสมอไป อาจเป็นเรื่องที่แต่งขึ้น หรือจินตนาการขึ้นมาก็ได้ มีหลักสำคัญอยู่ที่กลวิธีการวางโครงเรื่อง การผูกปมเรื่อง การสร้างความขัดแย้ง การทวีความขัดแย้งจนนำไปสู่จุดไคลแมกซ์ของเรื่อง และคลี่คลายในที่สุด ทำให้เรื่องราวสนุกสนานได้อรรถรสในการชม

4. รายการเกม (game) เป็นรายการที่มุ่งเน้นการแข่งขันของผู้ร่วมเล่นเกมในรายการ รายการประเภทเกมจะเน้นที่การใช้ทักษะร่างกายเป็นสำคัญ โดยการแข่งขันภาพใต้เงื่อนไขของสถานการณ์ที่ถูกกำหนดขึ้น ภายในเวลาอันจำกัด รายการประเภทนี้ผู้ชมจะมีส่วนร่วมด้วยการเชียร์หรือลุ้นผู้เล่นเกมฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำให้เกิดความสนุกสนาน

5. รายการตอบคำถาม (quiz) เป็นรายการที่มุ่งเน้นการแข่งขันคล้ายกับรายการเกม แต่ต่างกันตรงที่รายการตอบคำถามจะเน้นการแข่งขันกันโดยอาศัยความรู้ไหวพริบและสติปัญญาของผู้เล่นเกมมากกว่าการใช้ทักษะร่างกาย

6. รายการพูดคุยหรือทอล์กโชว์ (talk show) เป็นรายการที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการพูด โดยพิธีกร ผู้ดำเนินรายการ ที่จะพูดคุยกับแขกรับเชิญ

7. รายการวาไรตี้ หรือรายการปกิณกะ (variety) เป็นรายการที่ผสมผสานรูปแบบรายการที่หลากหลาย ไม่จำกัด แต่โดยมากมักมีสิ่งที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ คือ ดนตรีและเพลง ความตลกขบขัน การสนทนากับแขกรับเชิญ

8. รายการดนตรี (music) เป็นรายการที่มุ่งให้ความบันเทิงเริงรมย์แก่ผู้ชมในอรรถรสของการบรรเลงดนตรี การขับร้องเพลง

9. รายการกีฬา (sport) เป็นรายการที่มีลักษณะเฉพาะ มุ่งเน้นการแข่งขันในเกมกีฬาประเภทใดประเภทหนึ่ง ส่วนใหญ่เป็นรายการถ่ายทอดสด และมีการนำเทปบันทึกการแข่งขันกีฬามาประยุกต์เป็นรายการใหม่ขึ้นมา

10. รายการพยากรณ์อากาศ (whether forecast) เป็นรายการที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสภาพอากาศ อุณหภูมิ สภาวะฝนตก การรายงานสภาวะอากาศ การทำนายสภาวะอากาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การให้ข้อมูล การให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้อง

11. รายการตลก (comedy) เป็นรายการที่มีแกนหลักของรายการ คือ การนำเสนอความตลกขบขันเป็นหลัก เช่น รายการก่อนบ่ายคลายเครียด รายการแสดงตลกของทีมงานหม่ำ จ๊กม๊ก เท่งเถิดเทิง โหน่ง ช่ะช่ะช่ะ การแสดงตลกของคณะเชิญยิ้ม ส่วนใหญ่จะนำเสนอในรูปแบบการแสดงโชว์ตลก โดยการใช้ความสามารถส่วนบุคคล และการผูกเรื่องราวต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งอาจหยิบยกเรื่องราวมาจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือนำเรื่องราวมาจากนิทานพื้นบ้าน หรือนวนิยาย

12. รายการละครตลกสถานการณ์ (situation comedy) หรือที่นิยมเรียกกันว่า ซิทคอม เป็นรายการรูปแบบละครที่มีการดำเนินเรื่องโดยการผูกเรื่องราวขึ้นมาให้กับตัวละคร โดยอาศัยบุคลิกตัวละครที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ละครแบบซิทคอมจึงตั้งอยู่บนพื้นฐานของความตลกขบขัน ซึ่งความตลกขบขันนี้อาจมาจากตัวสถานการณ์หรือจากบทสนทนาของตัวละคร เป็นละครที่จบในตอนเดียว มีการนำเสนอต่อเนื่องกัน เรื่องราวที่นำมาเสนอมักจะเป็นเรื่องราวในครอบครัว หรือเรื่องที่เกิดขึ้นในสังคมเล็ก ๆ หรือเรื่องราวในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง เช่น แฟลต สลัม ห้องเรียน

13. รายการถ่ายทอดสด (live) เป็นรายการที่นำเสนอภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมายังผู้ชมโดยตรง โดยผู้ชมจะได้รับชมไปพร้อมกันในเวลาเดียวกันกับที่เกิดเหตุการณ์นั้น

14. รายการสาระละคร (docu-drama) เป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวข้อเท็จจริงต่าง ๆ มานำเสนอด้วยรูปแบบการแสดงเป็นละคร มีการผูกเรื่องเช่นเดียวกับละคร มีตัวละครเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราว ผ่านการแสดงท่าทางและการพูดแทนที่จะใช้ภาพและเสียงบรรยาย ดังเช่น รายการสารคดี

15. รายการสารคดีสั้น (shot documentary) เป็นการนำเสนอสาระความรู้ในรูปแบบสารคดีสั้น ความยาวประมาณ 1-5 นาที

16. รายการสารคดีเชิงข่าว (news documentary) เป็นรายการที่นำประเด็นข่าวมานำเสนอใหม่ โดยใช้รูปแบบรายการสารคดีมานำเสนอ รายการสารคดีเชิงข่าวจัดว่าเป็นรายการที่แตกแขนงมาจากรายการข่าวชนิดหนึ่ง

17. รายการวิจารณ์ข่าว (news commentary) เป็นรายการที่นำประเด็นข่าวมาพูดคุย วิพากษ์วิจารณ์ ด้วยมุมมองของผู้ดำเนินรายการเอง หรือมุมมองของแขกรับเชิญผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อแสดงทัศนะ ความคิดเห็นต่อประเด็นเรื่องที่เป็นข่าว รายการวิจารณ์ข่าวจัดว่าเป็นรายการที่แตกแขนงมาจากรายการข่าวชนิดหนึ่ง

18. รายการสนทนาวิเคราะห์ข่าว (news and talk) เป็นรายการที่หยิบยกประเด็นข่าวที่อยู่ในความสนใจของประชาชนมาพูดคุย โดยมักมีการให้ข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติม เช่น สถิติ ประวัติความเป็นมา เบื้องหลัง เบื้องลึกของเหตุการณ์ วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบ การคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ชมรับรู้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น มีความเข้าใจเหตุการณ์มากขึ้น

19. รายการเล่าข่าว (news narration) ใช้วิธีการนำเสนอเรื่องราวด้วยการเล่าเรื่อง โดยการนำประเด็นข่าวที่น่าสนใจมาเล่าให้ผู้ชมฟัง เรื่องราวประกอบการนำเสนอภาพข่าวประกอบ โดยผู้ดำเนินรายการจะใช้รูปแบบวิธีการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อสื่อสารกับผู้ชมให้เข้าใจเรื่องราว

20. รายการวาไรตี้ทอล์กโชว์ (variety talk show) เป็นรายการที่นำรูปแบบการพูดคุยมาผสมกับรายการวาไรตี้ กล่าวคือ มีการพูดคุยกับแขกรับเชิญเป็นหลัก แต่จะมีการนำเสนอรูปแบบความบันเทิงชนิดอื่น ๆ ผสมเข้ามาเพื่อสร้างความน่าสนใจ

21. รายการวาไรตี้เกมโชว์ (variety game show) เป็นรายการที่นำรูปแบบเกมมาผสมกับรูปแบบวาไรตี้ กล่าวคือ มีพื้นฐานอยู่ที่การเล่นเกมการแข่งขันของผู้ร่วมรายการ แต่จะผสมผสานความบันเทิงรูปแบบอื่น ๆ เข้าไป เช่น การเพิ่มส่วนการแสดงตลก

22. รายการเรียลลิตี้โชว์ (reality show) เป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม โดยใช้รูปแบบวิธีนำเสนอที่สร้างความตื่นเต้นให้แก่ผู้ชมเป็นสำคัญ ใช้เสียงบรรยายที่ตื่นเต้นเร้าใจ

23. รายการซีรีส์ (series) เป็นการนำเสนอเรื่องราวที่มีแก่นเรื่องหลักเรื่องหนึ่ง แล้วแบ่งเรื่องออกเป็นตอน ๆ ที่ต่อเนื่องกัน โดยมากจะทำให้เรื่องราวเกิดขึ้นและจบลงในตอนนั้น ๆ พอเริ่มตอนใหม่ก็จะนำเสนอเรื่องใหม่ แต่ยังคงใช้แก่นเรื่องเดิม

24. รายการรับเรื่องร้องทุกข์ เป็นรายการที่เปิดพื้นที่ให้ประชาชนแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปัญหา ความเดือดร้อน ความทุกข์ใจ มายังรายการ ต่อจากนั้น ทางผู้ผลิตรายการจะติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนด้านนั้น ๆ เพื่อขอข้อมูล ขอคำตอบ ขอคำชี้แจง แนวทางในการแก้ปัญหา การให้คำแนะนำเรื่องต่าง ๆ

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และเมธา เสรีธนาวงศ์ (2550, หน้า 442-443) แบ่งรูปแบบรายการโทรทัศน์ตามประเภทเนื้อหาสาระ ดังนี้

1. รายการแนวข่าวสารและสารคดี หรือรายการจากข่าวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

1.1 รายการข่าวและวิเคราะห์ข่าว

1.2 รายการสารคดี

1.3 รายการศึกษา

1.4 รายการสนทนา

1.5 รายการบรรยายนอกสถานที่ในการถ่ายทอดสดต่าง ๆ

2. รายการแนวจิตคดีหรือบันเทิง
   2.1 รายการละครโทรทัศน์
   2.2 รายการตลก
   2.3 รายการภาพยนตร์
   2.4 รายการการ์ตูน
   2.5 รายการเกมและแข่งขันตอบปัญหา
   2.6 รายการปกิณกะบันเทิง
   2.7 รายการดนตรีและเพลง
   2.8 รายการกีฬา
3. รายการแนวการมีส่วนร่วมของผู้ชมและวิทยากรรับเชิญ
   3.1 รายการเปิดสายจากผู้ฟัง
   3.2 รายการอภิปราย
   3.3 รายการเพื่อผู้บริโภค
4. รายการโฆษณา
   4.1 รายการโฆษณาสินค้า
   4.2 รายการประกาศบริการ
   4.3 รายการรณรงค์เพื่อสังคม

แนวคิดเทคโนโลยีสมัยใหม่กับสื่อวิทยุโทรทัศน์

โทรทัศน์ถือเป็นสื่อที่มีคุณลักษณะพิเศษมากกว่าสื่อชนิดอื่นในเรื่องความสมจริงของภาพ เนื่องจากการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของเทคนิคการแพร่ภาพ (digital broadcasting techniques) ได้ปรับเปลี่ยนการทำงานแบบเดิมของสถานีโทรทัศน์ไปใช้เครือข่ายเดี่ยวกับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ในสถานีโทรทัศน์จึงมีการเชื่อมต่อด้วยเครือข่ายความเร็วสูงมาก (high speed networking) ซึ่งใช้การเชื่อมต่อข้อมูลแบบดิจิทัล (digital communication interfaces) เหมาะสมกับการแพร่สัญญาณภาพ ได้แก่ Asynchronous Transfer Mode (ATM), Fiber Channel และ Serial Digital Data Interface

(SDDI) รวมไปถึง IEEE 1394 และ Gigabit Ethernet ได้ปรับเปลี่ยนในทุกกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์มาเป็นลักษณะของ Server Base Production โดยมีการนำเอา Interactive Multimedia ที่ใช้ในเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในกิจการโทรทัศน์ (สุธี พลพงษ์, บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์ และประภาศ นวลเนตร, 2550, หน้า 205-206)

ทฤษฎีสื่อประชาธิปไตยแบบเน้นมีส่วนร่วม

พลเมืองทุกคนและชนกลุ่มน้อยทุกกลุ่มมีสิทธิเข้าถึงและใช้สื่อเพื่อตอบสนองความต้องการของตน องค์กรและเนื้อหาสื่อต้องไม่ถูกควบคุมจากรัฐ สื่อต้องมีไว้เพื่อประชาชน กลุ่ม องค์กร และชุมชน ควรเป็นเจ้าของสื่อได้เอง สื่อขนาดเล็กที่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมได้ง่าย ย่อมดีกว่าสื่อขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดยสื่อมวลชนมืออาชีพ (กาญจนา แก้วเทพ, 2543, หน้า 52)

พีระ จิรโสภณ (2557, หน้า 40-41) กล่าวว่า ทฤษฎีนี้มีจุดเน้น คือ ผู้รับสารในสังคมการเมืองสมัยใหม่ ควรจะมีสิทธิได้รับข่าวสารที่ตรงกับความต้องการ มีสิทธิในการตอบกลับ และมีสิทธิใช้วิถีทางการสื่อสารอย่างทั่วถึงกัน ทฤษฎีนี้เห็นว่าการสื่อสารมวลชนในระดับชุมชนที่มีขนาดเล็กและแพร่หลายทั่วไปในระดับท้องถิ่นจะช่วยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความต้องการ ความจำเป็น ความสนใจ และความใฝ่ฝันปรารถนาของตนเองได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยสื่อมวลชนควรจัดเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับทุกคน เข้าถึงได้ ใช้เป็นช่องทางการสื่อสารได้ โดยมีหลักการสรุปได้ ดังนี้

1. พลเมืองแต่ละคนและชนกลุ่มน้อยมีสิทธิที่จะใช้สื่อมวลชนเพื่อการสื่อสาร และมีสิทธิได้รับการบริการจากสื่อมวลชนตามความต้องการจำเป็นของเขาเอง
2. องค์กรสื่อและเนื้อหาสื่อไม่ควรขึ้นอยู่กับการควบคุมทางการเมืองหรือหน่วยงานของรัฐในส่วนกลาง
3. สื่อมวลชนควรจะมีอยู่โดยหลักการสำคัญเพื่อกลุ่มผู้รับสารของเขา ไม่ใช่เพื่อองค์การสื่อมวลชนเอง ไม่ใช่เพื่อวิชาชีพ และไม่ใช่เพื่อลูกค้าหรือผู้อุปการะของสื่อมวลชน

4. กลุ่ม องค์การ และชุมชนในท้องถิ่น ควรจะมีสื่อมวลชนของตนเอง

5. ลักษณะของสื่อมวลชนควรจะมีขนาดเล็ก มีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมกับผู้รับสารมากกว่าที่จะเป็นสื่อมวลชนขนาดใหญ่ หรือมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียวหรือเป็นวิชาชีพจนเกินไป

6. ความต้องการจำเป็นของสังคมบางอย่างไม่สามารถแสดงออกได้อย่างเพียงพอจากความต้องการของลูกค้าแต่ละคน หรือจากรัฐและสถาบันหลักของรัฐเท่านั้น แต่ควรมาจากประชาชนผู้รับสารทั่วไปด้วย

7. การสื่อสารของประชาชนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเกินกว่าที่จะปล่อยให้เป็นหน้าที่ของนักวิชาชีพเท่านั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลัดดาวัลย์ อินทจักร (2552) ศึกษาเรื่อง “กระบวนการดำเนินงานโทรทัศน์ชุมชน “บ้านนอกทีวี”” โดยศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโทรทัศน์ชุมชน “บ้านนอกทีวี” ของชาวบ้านห้วยขม หมู่ 1 ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดทฤษฎีสื่อชุมชน รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโทรทัศน์ชุมชน “บ้านนอกทีวี” ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยการศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (data collecting) การสังเกต (observation) และการสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลสำคัญ (key informant)

ผลการศึกษา พบว่า กระบวนการดำเนินงานโทรทัศน์ชุมชนบ้านนอกทีวี บางขั้นตอนแตกต่างจากแนวทาง การดำเนินงานกิจการโทรทัศน์เพื่อการค้า โดยมุ่งสร้างการมีส่วนร่วมตามปรัชญาการดำเนินงานสื่อชุมชน แต่กลุ่มเป้าหมายยังมีส่วนร่วมในระดับค่อนข้างต่ำ คือ เป็นเพียง “ผู้รับสาร” และ “ผู้ผลิต” ยังไม่ใช่ “ผู้วางแผน” ชุมชนจึงยังไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ สำหรับปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการดำเนินงานมีทั้งปัจจัยเชิงบวก เช่น คลื่นความถี่ บุคลากร เทคโนโลยี และปัจจัยเชิงลบ เช่น การบริหาร งบประมาณ การขาดความรู้

งานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ อินทจักร ชี้ให้เห็นว่า การดำเนินงานโทรทัศน์ชุมชน ควรมุ่งสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทั้งการจัดรายการและกระบวนการผลิตรายการ โดยบุคลากร เครื่องมือ และเทคโนโลยีในสถานีโทรทัศน์ชุมชนมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนโทรทัศน์ชุมชน

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2547) ศึกษา *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีสื่อ* โดยศึกษาจากประสบการณ์ในต่างประเทศ และเน้นวิเคราะห์ถึงการแพร่ภาพกระจายเสียงแบบดิจิทัลของโทรทัศน์ภาคพื้นดิน เนื่องจากโทรทัศน์ภาคพื้นดินเป็นโทรทัศน์ที่แพร่หลายมากที่สุดในประเทศไทย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิทัลของโทรทัศน์ภาคพื้นดินจะสูงกว่าโทรทัศน์ในระบบอื่น ๆ จากการศึกษาประสบการณ์ในต่างประเทศ ผู้วิจัยพบว่า กระบวนการปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิทัลมีความยากลำบากมากมาย อันเนื่องมาจากต้นทุนและอุปสรรคต่าง ๆ เช่น ต้องลงทุนในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในส่วนของผู้ประกอบการ ต้องเปลี่ยนเครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นวิดีโอ หรือติดตั้งเครื่องรับสัญญาณ ในส่วนของผู้บริโภคทั้งหมด ต้องพัฒนาบริการที่จะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค ต้องเปลี่ยนแปลงแผนการจัดสรรคลื่นความถี่ของแต่ละประเทศ ตลอดจนการที่ผู้ประกอบการไม่ต้องการเผชิญกับการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น

งานวิจัยของ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิทัลของโทรทัศน์ภาคพื้นดิน จะสูงกว่าโทรทัศน์ในระบบอื่น ๆ แต่จะมีความยากลำบากในกระบวนการปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิทัล เนื่องจากต้องลงทุนในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในส่วนของผู้ประกอบการ และต้องเปลี่ยนเครื่องรับโทรทัศน์ให้รองรับการรับสัญญาณระบบดิจิทัลภาคพื้นดินในส่วนของผู้บริโภค

ภีรกาญจน์ ไค่นุ่นนา และศุภราภรณ์ ทวนน้อย (2554) ศึกษา *รายงานการวิจัยเรื่อง สถานภาพและบทบาทสถานีโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิกใน 5 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง (สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)* มิติด้านเนื้อหารายการที่ผลิตเอง พบว่า ช่องรายการที่ผลิตเองไม่ได้ เป็นช่องรายการที่ผลิตเองตลอด 24 ชั่วโมง แต่มีรายการประเภทข่าวสารท้องถิ่น การถ่ายทอดกิจกรรมประเพณีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ในบางโอกาส จากการสำรวจรายการที่ผลิตเอง พบว่า มีรายการประเภทข่าวท้องถิ่นและบริการ ร้อยละ 50 ของประเภทรายการทั้งหมด รองลงมา คือ รายการปกิณกะบันเทิงหรือวาไรตี้ ร้อยละ 18.75 อันดับที่สาม คือ รายการเกี่ยวกับผู้หญิง ร้อยละ 12.5 และอันดับสุดท้าย คือ รายการประเภทเพลง ครอบครัว

งานวิจัยของ ภีรกาญจน์ ไค่นุ่นนา และศุภราภรณ์ ทวนน้อย ชี้ให้เห็นว่า เนื้อหารายการของโทรทัศน์ในท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นรายการข่าวและบริการของท้องถิ่น รองลงมา เป็นรายการวาไรตี้ รายการเกี่ยวกับผู้หญิง และรายการประเภทเพลง ส่วนรายการเกี่ยวกับครอบครัวถูกให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

นริศรา บัวขาว (2541) ศึกษาเรื่อง *บทบาทของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี* โดยศึกษาบทบาทของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอในสื่อมวลชนท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ จำนวน 1 รายการ วิทยุ จำนวน 3 รายการ และหนังสือพิมพ์ จำนวน 8 ฉบับ พร้อมทั้งใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารขององค์กรที่ผลิตข่าวท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า สื่อท้องถิ่นทุกประเภทมีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทตามแนวคิดของสื่อมวลชนท้องถิ่นทั้ง 3 ประการ ได้แก่ บทบาทในการพัฒนา บทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และความสามัคคี และบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย นอกจากนี้ ยังพบว่า สื่อท้องถิ่นทุกประเภทมีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการ-ประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมมาอีกประการหนึ่ง โดยในสื่อโทรทัศน์และวิทยุนำเสนอข่าวประชาสัมพันธ์ให้กับรัฐเพียงอย่างเดียว ในขณะที่สื่อหนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวประชาสัมพันธ์ให้กับรัฐ และธุรกิจในท้องถิ่น ในส่วนของการให้ความสำคัญกับข่าวที่มีบทบาทในการพัฒนา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัยเป็นหลัก ส่วนบทบาทในการประชาสัมพันธ์ ยังพบว่า สื่อท้องถิ่นส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับข่าวที่มีบทบาทดังกล่าวมากกว่าบทบาทในการพัฒนาสังคม การศึกษา และสาธารณสุข และยังมากกว่าบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และความสามัคคี และบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยอีกด้วย

งานวิจัยของ นริศรา บัวขาว ชี้ให้เห็นว่า สื่อในท้องถิ่นให้ความสำคัญกับเรื่องราวในท้องถิ่นที่มีบทบาทในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และให้ข่าวสารและการเตือนภัยมากกว่าเรื่องการพัฒนาสังคม การศึกษา และสาธารณสุข และให้ความสำคัญกับบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และความสามัคคี และการส่งเสริมประชาธิปไตยน้อยที่สุด

กุลภัสสร์ กาญจนภรางกูร (2553) ศึกษาเรื่อง *ปัจจัยจิตสำนึกท้องถิ่นที่มีผลต่อการใช้บริการสื่อเคเบิลทีวีท้องถิ่นของประชาชนภายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา* เพื่อศึกษาปัจจัยจิตสำนึกท้องถิ่นในการเลือกใช้บริการสื่อเคเบิลทีวีท้องถิ่น เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับเคเบิลทีวีท้องถิ่นที่มีผลต่อตัวผู้ชม ชุมชน สังคมท้องถิ่น และศึกษาความคาดหวังในการที่จะพัฒนาสื่อเคเบิลทีวีท้องถิ่นให้กลายเป็นสื่อโทรทัศน์ประจำท้องถิ่นในอนาคต โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการวิเคราะห์เนื้อหา รูปแบบของรายการเพื่อค้นหาเอกลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น โดยอาศัยแนวคิดเรื่องการเปิดรับสื่อของผู้รับสาร แนวคิดในเรื่องท้องถิ่นนิยม และแนวคิดเรื่องความคาดหวัง เพื่อเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษาจากผู้ใช้บริการเคเบิลทีวีท้องถิ่นภายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เป็นหลัก

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยจิตสำนึกท้องถิ่นที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสื่อเคเบิลทีวีท้องถิ่น คือ กลัวการตกข่าว และกลัวการขาดความน่าเชื่อถือจากกลุ่มคนท้องถิ่นด้วยกัน การได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นจากการรับชมรายการเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกใช้บริการสื่อเคเบิลทีวีท้องถิ่นต่อไป ซึ่งในขณะที่ระยะแรก การตัดสินใจเลือกใช้บริการสื่อเคเบิลทีวีท้องถิ่นนั้นเกิดจากความต้องการรับชมโทรทัศน์ของผู้ใช้บริการ ส่วนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสื่อเคเบิลทีวีท้องถิ่น พบว่า มีประโยชน์ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนในท้องถิ่นด้วยกัน ซึ่งทำให้โครงสร้างความสัมพันธ์แต่ละชุมชนที่มีอยู่ในท้องถิ่นมีความแน่นแฟ้นกันมากขึ้น อีกทั้งมีการปลูกฝังเอกลักษณ์ ประเพณี และวัฒนธรรมของคนท้องถิ่น โดยผู้ใช้บริการได้ซึมซับความเป็นท้องถิ่นนั้นโดยไม่รู้ตัว

งานวิจัยของ กุลภัสสร์ กาญจนภรางกูร ชี้ให้เห็นว่า สื่อโทรทัศน์ท้องถิ่นมีประโยชน์ในด้านการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนในท้องถิ่น ทำให้โครงสร้างความสัมพันธ์แต่ละชุมชนที่มีอยู่ในท้องถิ่นมีความแน่นแฟ้นกันมากขึ้น และมีการปลูกฝังเอกลักษณ์

ประเพณี และวัฒนธรรมของคนท้องถิ่น โดยคนในชุมชนจะร่วมซึมซับความเป็นท้องถิ่นนั้นไปด้วย

สิริรัมภา การะนนท์ (2552) ศึกษาเรื่อง *การบริหารจัดการเคเบิลทีวีท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี* โดยศึกษาโครงสร้างและการบริหารจัดการเคเบิลทีวีท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลกระทบต่อรูปแบบเนื้อหารายการท้องถิ่น โดยทำการศึกษาช่องรายการท้องถิ่นของบริษัทอุบลราชธานี โสภณเคเบิลทีวี และบริษัทราชธานีเคเบิลทีวี ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการเคเบิลทีวีท้องถิ่น และการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการท้องถิ่น

ผลการศึกษาในส่วนของเนื้อหารายการ พบว่า รูปแบบและเนื้อหารายการท้องถิ่นที่แต่ละบริษัทนำเสนอมีลักษณะแตกต่างกัน คือ รูปแบบรายการท้องถิ่นของโสภณ-เคเบิลทีวี ส่วนใหญ่เป็นรายการสนทนาและสัมภาษณ์ รายการข่าว ซึ่งเนื้อหารายการส่วนใหญ่เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานราชการในท้องถิ่น ให้ความบันเทิงด้านศิลปวัฒนธรรม ขณะที่รูปแบบรายการท้องถิ่นอาร์ทีวีแชนแนล ของราชธานีเคเบิลทีวี ส่วนใหญ่เป็นรายการข่าว รายการดนตรีและเพลง ซึ่งเนื้อหารายการส่วนใหญ่เป็นรายการสาระความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม สาธารณสุขการแพทย์ และความบันเทิงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

งานวิจัยของสิริรัมภา การะนนท์ ชี้ให้เห็นว่า เนื้อหารายการท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นรายการสนทนาและสัมภาษณ์ และรายการข่าว ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหารายการเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานราชการในท้องถิ่น ความบันเทิงด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และสาธารณสุขการแพทย์

วีรพงษ์ พลนิกรกิจ (2550) ศึกษาเรื่อง “โทรทัศน์ชุมชนในประเทศออสเตรเลีย” เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินการโทรทัศน์ชุมชนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ภายใต้หลักการของการเข้าถึง การมีส่วนร่วม ความหลากหลาย ความเป็นท้องถิ่น และความเป็นอิสระ พบว่า โทรทัศน์ชุมชนยังประสบปัญหาด้านการเงิน ทั้งจากการที่สถานีโทรทัศน์ชุมชนบางแห่งได้รับใบอนุญาตออกอากาศแบบชั่วคราว ซึ่งส่งผลต่อการวางแผนระยะยาว และจากการที่ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐบาลอย่างเพียงพอ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนเข้าสู่การแพร่สัญญาณในระบบดิจิทัล แต่สื่อชุมชนนี้ก็มีบทบาทสำคัญต่อชุมชน

และประเทศ ทั้งบทบาทในการให้การศึกษา ความบันเทิง ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น เพื่อคนในชุมชน และบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนความเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

งานวิจัยของ วีระพงษ์ พลนิกรกิจ ชี้ให้เห็นว่า โทรทัศน์มีการดำเนินการภายใต้หลักการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น และมีการบริหารจัดการอย่างเป็นอิสระ เป็นโทรทัศน์ชุมชนที่มีบทบาทสำคัญต่อชุมชน ทั้งในด้านการให้การศึกษา ความบันเทิง บำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมของชุมชน

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและวิธีวัดตัวแปรในการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การประมวลผลข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับโทรทัศน์ระดับชาติ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. นักวิชาชีพด้านวิทยุโทรทัศน์ที่ประกอบวิชาชีพในระดับบริหารของสถานี-โทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐาน กระบวนการผลิตและเนื้อหาสาระของโทรทัศน์ มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยคัดเลือกจากสถานี-โทรทัศน์ จำนวน 6 สถานี ได้แก่

1.1 สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3

1.2 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ททบ. 5)

1.3 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7

1.4 สถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 เอ็มคอตเอชดี

1.5 สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (สทท.)

1.6 สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

2. นักวิชาการด้านวิทยุโทรทัศน์ในองค์กรกำกับดูแลสื่อที่มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบกิจการโทรทัศน์ หรือเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ในการประกอบกิจการโทรทัศน์ มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยมีทั้งหมด 4 หน่วยงาน ได้แก่

2.1 คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

2.2 คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (คปส.)

2.3 สมาคมวิชาชีพวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

2.4 สภาองค์กรวิทยุโทรทัศน์ท้องถิ่นแห่งชาติ (สอทช.)

3. คณาจารย์ด้านนิเทศศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ ทั้งนี้ สังกัดอยู่ในคณะนิเทศศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์ คณะการสื่อสารมวลชน คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นต้น ในสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือมีประสบการณ์สอนด้านโทรทัศน์ไม่ต่ำกว่า 8 ปี โดยมีสถาบันการศึกษาทั้งหมด 10 สถาบัน ได้แก่ (1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (3) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (4) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (5) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม (6) มหาวิทยาลัยราชมงคลพระนคร (7) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (8) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (9) มหาวิทยาลัยรังสิต และ (10) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักการของเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น เนื่องจากการวิจัยเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนยังไม่มีการวิจัยมาก่อน หลักการของเทคนิคเดลฟายเป็นวิธีที่ผู้เชี่ยวชาญได้ร่วมกันออกความเห็นในการพยากรณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่จะเกิดขึ้น

ในอนาคต โดยจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญเพียงพอเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งไม่มีข้อกำหนดว่าควรใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนเท่าใด (มนต์ชัย เทียนทอง, 2548, หน้า 169) ทั้งนี้ Macmillan (อ้างถึงใน เกษม บุญอ่อน, 2522, หน้า 27) ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญที่จะใช้ในการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายว่า จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมในการประชุมประจำปีของสมาคมโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น รัฐแคลิฟอร์เนีย (California Junior Colleges Association) พบว่า เมื่อมีจำนวนผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ตามเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. นักวิชาชีพด้านโทรทัศน์ โดยกำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์ ดังนี้

1.1 ฝ่ายผลิตรายการ

1.1.1 เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานในสถานีโทรทัศน์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

1.1.2 เป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่ในการกำหนดแผนงานในการผลิตรายการ

1.2 ฝ่ายจัดรายการ

1.2.1 เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานในสถานีโทรทัศน์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

1.2.2 เป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและควบคุมดูแลการจัดรายการ

2. นักวิชาการด้านโทรทัศน์ที่กำกับดูแลสื่อ กำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์ ดังนี้

2.1 เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบกิจการโทรทัศน์

2.2 เป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ในการประกอบกิจการโทรทัศน์

2.3 เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านโทรทัศน์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

3. คณาจารย์ด้านนิเทศศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

3.1 เป็นผู้สอนหรือบรรยายด้านนิเทศศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ ทั้งนี้ อาจสังกัดอยู่ในคณะนิเทศศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์ คณะการสื่อสารมวลชน คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นต้น ในสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3.2 มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือมีประสบการณ์สอนด้านโทรทัศน์ไม่ต่ำกว่า 8 ปี

การสุ่มตัวอย่าง

จากเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จะได้กลุ่มตัวอย่างแยกได้ ดังนี้

1. นักวิชาการด้านโทรทัศน์ โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดจำนวน (quota sampling) จำนวน 24 คน ดังนี้

	ฝ่ายผลิตรายการ	ฝ่ายจัดรายการ
1.1 สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3	2 คน	2 คน
1.2 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ททบ. 5)	2 คน	2 คน
1.3 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7	2 คน	2 คน
1.4 สถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 เอ็มคอตเอชดี	2 คน	2 คน
1.5 สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (สทท.)	2 คน	2 คน
1.6 สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส	2 คน	2 คน

2. นักวิชาการที่กำกับดูแลสื่อโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดจำนวน (quota sampling) จำนวน 8 คน ดังนี้

2.1 คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์-และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) จำนวน 2 คน

2.2 คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (คปส.) จำนวน 2 คน

2.3 สมาคมวิชาชีพวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 2 คน

2.4 สภาองค์กรวิทยุโทรทัศน์ท้องถิ่นแห่งประเทศไทย (สอทช.) จำนวน 2 คน

3. คณาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดจำนวน (quota sampling) จำนวน 20 คน ดังนี้

3.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน

3.2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 2 คน

3.3 มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 2 คน

3.4 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 2 คน

3.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 2 คน

3.6 มหาวิทยาลัยราชมงคลพระนคร จำนวน 2 คน

3.7 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 2 คน

3.8 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 2 คน

3.9 มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 2 คน

3.10 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวน 2 คน

เมื่อรวมทั้ง 3 กลุ่ม จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 52 คน

ตัวแปรและวิธีวัดตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. โครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน
2. กระบวนการผลิตและจัดรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน
3. เนื้อหารายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

วิธีวัดตัวแปร

การวัดตัวแปรโดยใช้วิธีการเรียงลำดับความสำคัญ เป็นการวัดจากความถี่ของการเรียงลำดับความสำคัญ (ordinal) ของความคิดเห็น ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการเรียงลำดับความสำคัญเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญได้ลำดับความสำคัญของสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการค้นหา โดยกำหนดไว้ดังนี้

ความสำคัญมากที่สุด หมายถึงให้ความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 ความสำคัญรองลงมา หมายถึง ให้ความสำคัญเป็นลำดับที่ 2, 3, 4, . . . จนถึงความสำคัญน้อยที่สุด การวัดค่าตัวแปรจะวัดจากการเรียงลำดับความสำคัญ (ordinal) ของความคิดเห็นดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ประกอบด้วย

1.1 สถานที่ประกอบการ วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็น ที่ดิน อาคาร ที่เป็นที่ตั้งสถานี

1.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็นห้องจัดรายการ ห้องผลิตรายการ เครื่องมือในการผลิตรายการในสถานที่และนอกสถานที่ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ วัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในสำนักงาน การจัดรายการ และการผลิตรายการ

1.3 บุคลากร วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็น บุคลากรระดับบริหาร/หัวหน้า บุคลากรระดับปฏิบัติการในสถานี ในสตูดิโอ และภาคสนาม

1.4 การบริหารสถานีโทรทัศน์ วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็นการจัดผังรายการ และการกำหนดเนื้อหารายการ

2. กระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการ ประกอบด้วย

2.1 ขั้นตอนก่อนการผลิตรายการ วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็นการนำรายการมาพิจารณา การเตรียมผลิตรายการ ขั้นวางแผน ขั้นการหาข้อมูล ขั้นการเตรียมเนื้อหา ขั้นเขียนบท และขั้นการประสานงาน

2.2 ขั้นตอนการผลิตรายการ วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็นการเตรียมงาน การซักซ้อม และถ่ายทำจริง การถ่ายทำแบบบันทึกเทปหรือสื่ออื่น ๆ การถ่ายทำสำหรับการออกอากาศสด การถ่ายทำรายการในห้องผลิตรายการ การถ่ายทำรายการภาคสนามหรือนอกสถานที่

2.3 ขั้นตอนหลังการผลิตรายการ วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็นการจดบันทึกคิวภาพ การตัดต่อลำดับภาพ การใส่เอฟเฟ็กต์ การผสมเสียง และการโปรโมทรายการ

2.4 การจัดรายการ วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็นวัตถุดิบเพื่อการจัดรายการ แหล่งข้อมูลเพื่อการจัดรายการ การวิจัยเชิงสำรวจเพื่อการจัดรายการ การพัฒนารายการ การจัดผังรายการ การปรับปรุงรายการ การปรับเปลี่ยนรายการ และการยกเลิกรายการ

3. เนื้อหารายการ ประกอบด้วย

3.1 รายการข่าว วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็นรายการวิเคราะห์ข่าว รายการสารคดีเชิงข่าว รายการ-วิจารณ์ข่าว รายการสนทนาวิเคราะห์ข่าว รายการเล่าข่าว และรายการพยากรณ์อากาศ

3.2 รายการเพื่อการศึกษา วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็นรายการศึกษา รายการบรรยายนอกสถานที่ในการถ่ายทอดสดต่าง ๆ รายการสารคดี

3.3 รายการบริการสาธารณะ วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็นรายการรณรงค์เพื่อสังคม รายการเพื่อผู้บริโภค รายการเปิดสายจากผู้ฟัง รายการอภิปราย รายการรับเรื่องร้องทุกข์

3.4 รายการบันเทิง วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็นรายการละคร รายการสาระละคร รายการซีรีส์รายการเกม รายการตอบคำถาม รายการพูดคุยหรือทอล์กโชว์ รายการวาไรตี้หรือปกิณกะ รายการวาไรตี้ทอล์กโชว์ รายการวา-ไรตี้เกมโชว์ รายการเรียลลิตี้โชว์ รายการดนตรี รายการตลก รายการตลกสถานการณ์

3.5 รายการกีฬา วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็นรายการกีฬา

3.6 รายการโฆษณา วัดจากความถี่ในการเรียงลำดับความสำคัญในประเด็นรายการโฆษณาสินค้า รายการประกาศบริการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจเป็นเครื่องมือวัดความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้สุ่มไว้เพื่อประมวลผลในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากที่ได้ศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่ปรากฏในการทบทวนวรรณกรรมของบทที่ 2 รวมทั้งการนิยามศัพท์และการวัดตัวแปรที่กล่าวไว้ข้างต้น

การประมวลผลข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การประมวลผลข้อมูลด้วยซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์โดยโปรแกรม-สำเร็จรูป เพื่อความถูกต้องแม่นยำของการวิจัย โดยดำเนินการประมวลผล ดังต่อไปนี้

1. ลงรหัส (coding) เพื่อให้ข้อมูลอยู่ในรูปแบบของตัวเลขหรือรหัส
2. ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูล
3. แปลค่าของข้อมูลที่ได้หลังจากประมวลผล และจัดทำตารางแสดงผล และแสดงค่าทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ผลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าลำดับความสำคัญของค่าเฉลี่ย (mean rank) และทดสอบความน่าเชื่อถือได้ของการหาค่าเฉลี่ยดังกล่าวตามวิธีการของ Kendall’s Coefficient of concordance (W)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน เป็นวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล การเรียงลำดับความสำคัญจากความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ สุ่มจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับโทรทัศน์ระดับชาติ 3 กลุ่ม ได้แก่

1. นักวิชาชีพด้านโทรทัศน์ที่ประกอบวิชาชีพในระดับบริหารของสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร

2. นักวิชาการด้านโทรทัศน์ในองค์กรกำกับดูแลสื่อที่มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบกิจการโทรทัศน์ หรือเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ในการประกอบกิจการโทรทัศน์

3. คณาจารย์ด้านนิเทศศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ ทั้งนี้ สังกัดอยู่ในคณะนิเทศศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์ คณะการสื่อสารมวลชน คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นต้น ในสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจเก็บข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 52 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) และการทดสอบความน่าเชื่อถือได้ของการหาค่าเฉลี่ยดังกล่าว ตามวิธีการของ Kendall's Coefficient of Concordance (W) โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการลำดับความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน (ดูตาราง 1 ถึงตาราง 28)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน (ดูตาราง 29 ถึงตาราง 42)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการลำดับความสำคัญของเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน (ดูตาราง 43 ถึงตาราง 52)

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการลำดับความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ตาราง 1

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของสถานที่ประกอบการของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

สถานที่ประกอบการของสถานีโทรทัศน์	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. ที่ดิน ที่เป็นที่ตั้งสถานีโทรทัศน์	52	1.85	2
2. อาคาร/ตึก ของที่ทำการ	52	1.15	1
3. อื่น ๆ	52	3.00	3

จากตาราง 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของสถานที่ประกอบการของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 3 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ เน้นที่อาคารหรือตึกของที่ทำการสถานีโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.15) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ที่ดิน ที่เป็นที่ตั้งของสถานีโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.85) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ อื่น ๆ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.00)

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือของค่าเฉลี่ยการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 2)

ตาราง 2

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานที่ประกอบการของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.870
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 2 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.870 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานที่ประกอบการของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 1 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 3

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของห้องผลิตรายการโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ห้องผลิตรายการโทรทัศน์ (television studio)	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. สามารถกันเสียงจากภายนอกเข้ามารบกวนภายใน และป้องกันการสั่นสะเทือนจากฝีเท้าของคนที่เดินไปมา	52	3.21	3
2. ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากมีความสวยงามและสมจริง	52	2.77	2
3. มีอินเตอร์คอมไว้สื่อสารไปยังฝ่ายต่าง ๆ ระหว่างทำงาน	52	4.21	4

ตาราง 3 (ต่อ)

ห้องผลิตรายการโทรทัศน์ (television studio)	*N*	Mean Rank	ลำดับ
4. สามารถควบคุมความสว่างทิศทางการตกของแสง และปริมาณการสะท้อนแสงที่ตกกระทบวัตถุที่จะถ่ายได้เป็นอย่างดี	52	4.77	5
5. อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับเรื่องหรือเนื้อหาสาระของรายการ	52	2.10	1
6. สตูดิโอเสมือน (virtual studio)	52	5.21	6
7. กราฟิกเสมือนจริงแบบสามมิติที่สามารถมองเห็นได้ 360 องศา (immersive graphic)	52	6.21	7
8. อื่น ๆ	52	7.52	8

จากตาราง 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของห้องผลิตรายการโทรทัศน์ (television studio) ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ เน้นห้องผลิตรายการโทรทัศน์ที่อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับเรื่องหรือเนื้อหาสาระของรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญเท่ากับ 2.10) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากมีความสวยงามและสมจริง (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.77) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ สามารถกันเสียงจากภายนอกเข้ามารบกวนภายใน และป้องกันการสั่นสะเทือนจากฝีเท้าของคนที่เดินไปมา (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.21) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ มีอินเตอร์คอมไว้สื่อสารไปยังฝ่ายต่าง ๆ ระหว่างทำงาน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.21) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ สามารถควบคุมความสว่างทิศทางการตกของแสงและปริมาณการสะท้อนแสงที่ตกกระทบวัตถุที่จะถ่ายได้เป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ยความสำคัญเท่ากับ 4.77) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 3

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 4)

ตาราง 4

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับห้องผลิตรายการโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.551
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 4 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.551 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับห้องผลิตรายการโทรทัศน์ (television studio) ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 3 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 5

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญห้องควบคุมการผลิตรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ห้องควบคุมการผลิตรายการ (control room)	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. ระบบควบคุมภาพ (switcher)	52	1.21	1
2. ระบบควบคุมแสง	52	2.54	2
3. ระบบควบคุมเสียง	52	2.56	3
4. ระบบควบคุมการทำเทคนิคภาพพิเศษด้วยระบบดิจิทัล (digital video effect)	52	3.69	4
5. อื่น ๆ	52	5.00	5

จากตาราง 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของห้องควบคุมการผลิตรายการ (control room) ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ เน้นระบบควบคุมภาพ (switcher) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.21) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ระบบควบคุมแสง (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.54) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ ระบบควบคุมเสียง (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.56) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ ระบบควบคุมการทำเทคนิคภาพพิเศษด้วยระบบดิจิทัล (digital video effect) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.69) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ อื่น ๆ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 5.00)

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 6)

ตาราง 6

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับห้องควบคุมการผลิตรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.809
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 6 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.809 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของห้องควบคุมการผลิตรายการ (control room) ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 5 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 7

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของสถานที่ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

สถานที่ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นอกสถานที่	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. โรงถ่ายกลางแจ้ง (outdoor studio)	52	1.92	2
2. สถานที่จริง (on location)	52	1.08	1
3. อื่น ๆ	52	3.00	3

จากตาราง 7 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของสถานที่ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 3 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ เน้นสถานที่จริง (on location) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.08) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ โรงถ่ายกลางแจ้ง (outdoor studio) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.92) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ อื่น ๆ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.00)

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 8)

ตาราง 8

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานที่ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.929
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 8 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.929 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานที่ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นอกสถานที่ ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 7 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 9

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของวัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

วัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. กล้องโทรทัศน์	52	1.21	1
2. ขาตั้งกล้อง	52	3.29	3
3. ไมโครโฟน	52	2.77	2
4. เครื่องบันทึกภาพ	52	4.38	4
5. โคมไฟ	52	5.37	5
6. อุปกรณ์สนับสนุน เช่น เครน และแผ่นสะท้อนแสง	52	6.56	7
7. สวิตเชอร์และครื่องทำเทคนิคพิเศษ	52	5.87	6
8. รถถ่ายทำรายการโทรทัศน์นอกสถานที่หรือโมบายยูนิต (mobile unit)	52	6.56	7
9. อื่น ๆ	52	9.00	8

จากตาราง 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของวัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ เน้นกล้องโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.21) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ไมโครโฟน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.77) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ ขาตั้งกล้อง (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ

เท่ากับ 3.29) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ เครื่องบันทึกภาพ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญเท่ากับ 4.38) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ โคมไฟ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 5.37) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 9

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 10)

ตาราง 10

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.740
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 10 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.740 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 9 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 11

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. ห้องจัดรายการ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ	52	3.42	3
2. ห้องผลิตรายการ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ	52	2.65	1
3. เครื่องมือในการผลิตรายการในสถานที่	52	2.06	2
4. เครื่องมือในการผลิตรายการนอกสถานที่	52	3.69	4
5. วัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในสำนักงาน	52	5.83	6
6. วัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการจัดรายการ	52	6.27	7
7. วัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการผลิตรายการ	52	5.10	5
8. อื่น ๆ	52	7.98	8

จากตาราง 11 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ เน้นห้องผลิตรายการ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.65) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ เครื่องมือในการผลิตรายการในสถานที่ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.06) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ ห้องจัดรายการ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.42) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ เครื่องมือในการผลิตรายการนอกสถานที่ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.69) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ วัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการผลิตรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 5.10) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 11

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 12)

ตาราง 12

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.791
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 12 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.791 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 11 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 13

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของวัสดุและอุปกรณ์โดยตรงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

วัสดุและอุปกรณ์โดยตรง	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ที่ใช้ในการจัดรายการ	52	2.83	3
2. คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ที่ใช้ในการผลิตรายการ	52	1.52	1
3. คอมพิวเตอร์ซอฟแวร์ที่ใช้ในการจัดรายการ	52	3.29	4
4. คอมพิวเตอร์ซอฟแวร์ที่ใช้ในการผลิตรายการ	52	2.37	2
5. อื่น ๆ	52	5.00	5

จากตาราง 13 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของวัสดุและอุปกรณ์โดยตรงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ เน้นคอมพิวเตอร์ฮาร์ตแวร์ที่ใช้ในการผลิตรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.52) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ คอมพิวเตอร์ซอฟแวร์ที่ใช้ในการผลิตรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.37) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ คอมพิวเตอร์ฮาร์ตแวร์ที่ใช้ในการจัดรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.83) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ คอมพิวเตอร์ซอฟแวร์ที่ใช้ในการจัดรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.29) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ อื่น ๆ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 5.00)

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 14)

ตาราง 14

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์โดยตรงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.671
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 14 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.671 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์โดยตรงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 13 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 15

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของระบบปฏิบัติการที่ใช้ในสถานีโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ระบบปฏิบัติการ (operating system)	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. ระบบปฏิบัติการวินโดว์ (Windows OS)	52	1.17	1
2. ระบบปฏิบัติการแม็คอินทอช (Macintosh OS)	52	2.15	2
3. ระบบปฏิบัติการลินุกซ์ (Linux OS)	52	2.92	3
4. ระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ (Unix OS)	52	3.96	4
5. VMware	52	4.85	5
6. ระบบปฏิบัติการอื่น ๆ	52	5.94	6

จากตาราง 15 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของระบบปฏิบัติการ (operating system) ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ เน้นระบบปฏิบัติการวินโดว์ (Windows OS) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.17) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ระบบปฏิบัติการแม็คอินทอช (Macintosh OS) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.15) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ ระบบปฏิบัติการลินุกซ์ (Linux OS) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.92) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ ระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ (Unix OS) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.96) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 VMware (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.85) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 15

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 16)

ตาราง 16

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระบบปฏิบัติการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.889
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 16 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.889 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระบบปฏิบัติการ (operating system) ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 15 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 17

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่ายของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่าย (network computer)	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. ระบบปฏิบัติการวินโดว์เซิร์ฟเวอร์ (Windows Server)	52	1.21	1
2. ระบบปฏิบัติการแม็กอินทอชเซิร์ฟเวอร์ (Macintosh Server)	52	2.35	2
3. ระบบปฏิบัติการลินุกซ์เอ็นเตอร์ไพรซ์เซิร์ฟเวอร์ (Linux Enterprise Server)	52	2.67	3
4. ระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ (Unix OS)	52	3.90	4
5. VMware	52	4.87	5
6. ระบบปฏิบัติการอื่น ๆ	52	6.00	6

จากตาราง 17 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่าย (network computer) ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ เน้นระบบปฏิบัติการวินโดว์เซิร์ฟเวอร์ (Windows Server) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.21) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 ระบบปฏิบัติการแม็กอินทอชเซิร์ฟเวอร์ (Macintosh Server) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.35) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ ระบบปฏิบัติการลินุกซ์เอ็นเตอร์ไพรซ์เซิร์ฟเวอร์ (Linux Enterprise Server) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.67) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ ระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ (Unix OS) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.90) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ VMware (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.87) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 17

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 18)

ตาราง 18

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.887
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 18 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.887 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 17 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 19

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของโปรแกรมประยุกต์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

โปรแกรมประยุกต์ (application software computer)	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. โปรแกรมวาด และ/หรือระบายภาพ (draw & paint)	52	4.35	5
2. โปรแกรมสร้างกราฟิกเคลื่อนไหว (motion graphic)	52	2.33	2
3. โปรแกรมแก้ไขปรุงแต่งภาพ (photo retouch and restore)	52	3.90	4
4. โปรแกรมตัดต่อภาพ (non-linear editing)	52	1.13	1
5. โปรแกรมตัดต่อเสียง (audio editing)	52	3.35	3
6. โปรแกรมประยุกต์อื่น ๆ	52	5.94	6

จากตาราง 19 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของโปรแกรมประยุกต์ (application software) ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ โปรแกรมตัดต่อภาพ (non-linear editing) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.13) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ โปรแกรมสร้างกราฟิกเคลื่อนไหว (motion graphic) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.33) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ โปรแกรมตัดต่อเสียง (audio editing) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.35) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ โปรแกรมแก้ไขปรุงแต่งภาพ (photo retouch and restore) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.90) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ โปรแกรมวาด และ/หรือระบายภาพ (draw & paint) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.35) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 19

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 20)

ตาราง 20

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับโปรแกรมประยุกต์ (application software) ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.791
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 20 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.791 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับโปรแกรมประยุกต์ (application software) ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 19 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 21

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับผู้บริหารหรือหัวหน้าของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

บุคลากร (people ware) ระดับผู้บริหาร/หัวหน้า	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. ผู้อำนวยการฝ่ายการจัดรายการ (program director)	52	3.04	3
2. ผู้จัดการด้านการจัดรายการ (program manager)	52	4.60	6
3. ผู้จัดการด้านปฏิบัติการจัดรายการ (program operation manager)	52	4.38	5
4. ผู้อำนวยการฝ่ายผลิตรายการ (production director)	52	1.96	1
5. ผู้จัดการด้านการผลิตรายการ (production manager)	52	2.90	2
6. ผู้จัดการด้านปฏิบัติการผลิตรายการ (production operation manager)	52	4.12	4
7. อื่น ๆ	52	7.00	7

จากตาราง 21 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของบุคลากร (people ware) ระดับผู้บริหาร/หัวหน้าของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ ผู้อำนวยการฝ่ายผลิตรายการ (production director) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.96) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ผู้จัดการด้านการผลิตรายการ (production manager) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.90) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ ผู้อำนวยการฝ่ายการจัดรายการ (program director) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.04) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ ผู้จัดการด้านปฏิบัติการผลิตรายการ (production operation manager) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.12) ลำดับ

ความสำคัญลำดับที่ 5 คือ ผู้จัดการด้านปฏิบัติการจัดรายการ (program operation manager) (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.38) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 21

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 22)

ตาราง 22

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบุคลากรระดับผู้บริหาร/หัวหน้าของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.564
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 22 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.564 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบุคลากร (people ware) ระดับผู้บริหาร/หัวหน้าของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 21 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 23

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับปฏิบัติการในสตูดิโอของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

บุคลากร (people ware) ระดับปฏิบัติการในสตูดิโอ	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. ผู้กำกับรายการ	52	2.42	1
2. ผู้กำกับเวที	52	6.21	6
3. ผู้กำกับภาพ	52	6.79	8
4. เจ้าหน้าที่ควบคุมเสียง	52	6.75	7
5. เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์กราฟิก	52	7.56	9
6. เจ้าหน้าที่ควบคุมแสง	52	8.60	10
7. บรรณาธิการข่าว	52	4.54	4
8. โปรดิวเซอร์	52	3.52	3
9. ผู้ประกาศข่าว หรือพิธีกร	52	3.35	2
10. ช่างภาพสตูดิโอ	52	5.27	5
11. อื่น ๆ	52	11.00	11

จากตาราง 23 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของบุคลากร (people ware) ระดับปฏิบัติการในสตูดิโอของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 ผู้กำกับรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.42) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ผู้ประกาศข่าว หรือพิธีกร (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.35) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ โปรดิวเซอร์ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.52) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ บรรณาธิการข่าว (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.54) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ ช่างภาพสตูดิโอ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 5.27) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 23

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 24)

ตาราง 24

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบุคลากรระดับปฏิบัติการในสตูดิโอของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.582
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 24 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.582 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบุคลากร (people ware) ระดับปฏิบัติการในสตูดิโอของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 23 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 25

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับปฏิบัติการภาคสนามของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

บุคลากร (people ware) ระดับปฏิบัติการภาคสนาม	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. บรรณาธิการข่าว	52	3.87	5
2. โปรดิวเซอร์	52	3.65	4
3. ผู้ช่วยโปรดิวเซอร์	52	5.52	6
4. ผู้ประกาศข่าว หรือพิธีกร	52	3.62	3
5. ผู้สื่อข่าว	52	1.83	1
6. ช่างภาพ	52	3.02	2
7. ผู้ช่วยช่างภาพ	52	6.52	7
8. อื่น ๆ	52	7.98	8

จากตาราง 25 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของบุคลากร (people ware) ระดับปฏิบัติการภาคสนาม ระดับปฏิบัติการในสตูดิโอของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 ผู้สื่อข่าว (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.83) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ช่างภาพ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.02) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ ผู้ประกาศข่าว หรือพิธีกร (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.62) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ โปรดิวเซอร์ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.65) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ บรรณาธิการข่าว (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.87) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 25

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 26)

ตาราง 26

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบุคลากรระดับปฏิบัติการภาคสนามของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.678
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 26 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.678 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบุคลากร (people ware) ระดับปฏิบัติการภาคสนามของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 25 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 27

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับปฏิบัติการในสถานีโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

บุคลากร (people ware) ระดับปฏิบัติการในสถานีโทรทัศน์	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. บุคลากรที่ใช้ Draw & Paint Software	52	4.02	5
2. บุคลากรที่ใช้ Photo Retouch and Restore Software	52	3.38	3
3. บุคลากรที่ใช้ Non-Linear Editing Software	52	1.46	1
4. บุคลากรที่ใช้ Audio Editing Software	52	3.58	4
5. บุคลากรที่ใช้ Motion Graphic Software	52	2.75	2
6. บุคลากรที่ใช้โปรแกรมประยุกต์อื่น ๆ	52	5.81	6

จากตาราง 27 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของบุคลากร (people ware) ระดับปฏิบัติการในสถานีโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 บุคลากรที่ใช้ Non-Linear Editing Software (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.46) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ บุคลากรที่ใช้ Motion Graphic Software (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.75) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ บุคลากรที่ใช้ Photo Retouch and Restore Software (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.38) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ บุคลากรที่ใช้ Audio Editing Software (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.58) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ บุคลากรที่ใช้ Draw & Paint Software (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.02) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 27

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 28)

ตาราง 28

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบุคลากรระดับปฏิบัติการในสถานีโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.590
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 28 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.590 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบุคลากร (people ware) ระดับปฏิบัติการในสถานีโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 27 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ตาราง 29

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

การจัดรายการ	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. วัตถุดิบเพื่อการจัดรายการ	52	3.29	3
2. แหล่งข้อมูลเพื่อการจัดรายการ	52	3.52	4
3. การวิจัยเชิงสำรวจเพื่อการจัดรายการ	52	4.37	5
4. การพัฒนารายการ	52	2.98	2
5. การจัดผังรายการ	52	2.27	1
6. การปรับปรุงรายการ	52	4.88	6
7. การปรับเปลี่ยนรายการ	52	6.69	7
8. การยกเลิกรายการ	52	8.00	8
9. อื่น ๆ	52	9.00	9

จากตาราง 29 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ การจัดผังรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.98) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ การพัฒนารายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.35) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ วัตถุดิบเพื่อการจัดรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.29) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ แหล่งข้อมูลเพื่อการจัดรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.52) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 การวิจัยเชิงสำรวจเพื่อการจัดรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.37) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 29

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 30)

ตาราง 30

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.749
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 30 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.749 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 29 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 31

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของกระบวนการก่อนการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

กระบวนการก่อนการผลิตรายการ	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. การกำหนดแนวคิดในการผลิตรายการ	52	2.25	2
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ	52	2.08	1
3. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของรายการ	52	2.88	3
4. การกำหนดวิธีการนำเสนอเนื้อหา	52	4.81	4
5. การกำหนดโครงสร้างรายการ	52	5.10	5
6. การประชุมกลุ่มงานผลิตรายการ	52	5.90	6
7. การเตรียมงานผลิตรายการ ขั้นการหาข้อมูล	52	6.75	7
8. การเตรียมงานผลิตรายการ ขั้นการเตรียมเนื้อหา	52	7.79	8
9. การเตรียมงานผลิตรายการ ขั้นการเขียนบท	52	8.94	9
10. การเตรียมงานผลิตรายการ ขั้นการประสานงาน	52	9.65	10

ตาราง 31 (ต่อ)

กระบวนการก่อนการผลิตรายการ	*N*	Mean Rank	ลำดับ
11. การซักซ้อมก่อนผลิตรายการ	52	10.85	11
12. อื่น ๆ	52	12.00	12

จากตาราง 31 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกระบวนการก่อนการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.08) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ การกำหนดแนวคิดในการผลิตรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.25) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.88) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ การกำหนดวิธีการนำเสนอเนื้อหา (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.81) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ การกำหนดโครงสร้างรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 5.10) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 31

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 32)

ตาราง 32

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกระบวนการก่อนการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.873
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 32 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.873 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกระบวนการก่อนการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 31 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 33

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการเพื่อบันทึกเทปโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

กระบวนการผลิตรายการเพื่อบันทึกเทป	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. นำบทมาพิจารณา	52	1.96	1
2. แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน	52	3.15	3
3. ประชุมทำความเข้าใจ	52	2.06	2
4. ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม	52	4.63	5
5. ซ้อมหน้ากล้อง เพื่อเตรียมความพร้อม	52	5.58	6
6. ดำเนินการถ่ายทำรายการ	52	4.06	4
7. จดบันทึกคิวถ่ายทำ	52	6.56	7
8. อื่น ๆ	52	8.00	8

จากตาราง 33 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกระบวนการผลิตรายการเพื่อบันทึกเทปโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ นำบทมาพิจารณา (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.96) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ประชุมทำความเข้าใจ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.06) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.15) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ ดำเนินการถ่ายทำรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.06) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ ซ้อมแห้งเพื่อเตรียมความพร้อม (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.63) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 33

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 34)

ตาราง 34

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการเพื่อบันทึกเทปโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.764
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 34 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.764 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการเพื่อบันทึกเทปโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 33 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 35

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการสดโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

กระบวนการผลิตรายการสด	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. นำบทมาพิจารณา	52	2.04	2
2. แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน	52	3.23	3
3. ประชุมทำความเข้าใจ	52	1.92	1
4. ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม	52	4.62	5
5. ซ้อมหน้ากล้อง เพื่อเตรียมความพร้อม	52	5.35	6
6. ดำเนินการถ่ายทำรายการ	52	3.88	4
7. อื่น ๆ	52	6.96	7

จากตาราง 35 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกระบวนการผลิตรายการสดโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ ประชุมทำความเข้าใจ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญเท่ากับ 1.92) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ นำบทมาพิจารณา (ค่าเฉลี่ยความสำคัญเท่ากับ 2.04) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญเท่ากับ 3.23) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ ดำเนินการถ่ายทำรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญเท่ากับ 3.88) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.62) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 35

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 36)

ตาราง 36

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการสดโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.705
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 36 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.705 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการสดโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 35 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 37

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของการรายงานสดนอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

การรายงานสดนอกสถานที่	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. นำบทมาพิจารณา	52	2.17	2
2. แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน	52	3.21	3
3. ประชุมทำความเข้าใจ	52	1.85	1
4. ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม	52	4.63	5
5. ซ้อมหน้ากล้อง เพื่อเตรียมความพร้อม	52	5.40	6
6. ดำเนินการถ่ายทำรายการ	52	3.77	4
7. อื่น ๆ	52	6.96	7

จากตาราง 37 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของการรายงานสดนอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ ประชุมทำความเข้าใจ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญเท่ากับ 1.85) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ นำบทมาพิจารณา (ค่าเฉลี่ยความสำคัญเท่ากับ 2.17) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญเท่ากับ 3.21) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ ดำเนินการถ่ายทำรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญเท่ากับ 3.77) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.63) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 37

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 38)

ตาราง 38

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรายงานสดนอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.707
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 38 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.707 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรายงานสดนอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 37 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 39

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของการรายงานสดนอกสถานที่ด้วยวิธีบันทึกเทป (สดเทียม) โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

การรายงานสดนอกสถานที่ด้วยวิธีบันทึกเทป (สดเทียม)	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. นำบทมาพิจารณา	52	2.33	1
2. แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน	52	3.27	3
3. ประชุมทำความเข้าใจ	52	1.83	2
4. ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม	52	4.46	5
5. ซ้อมหน้ากล้อง เพื่อเตรียมความพร้อม	52	5.46	6
6. ดำเนินการถ่ายทำรายการ	52	4.08	4
7. จดบันทึกคิวถ่ายทำ	52	6.58	7
8. อื่น ๆ	52	8.00	8

จากตาราง 39 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของการรายงานสดนอกสถานที่ด้วยวิธีบันทึกเทป (สดเทียม)โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ นำบทมาพิจารณา (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.33) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ประชุมทำความเข้าใจ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.83) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.27) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ ดำเนินการถ่ายทำรายการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.08) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.46) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 39

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 40)

ตาราง 40

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรายงานสดนอกสถานที่ด้วยวิธีบันทึกเทป (สดเทียม) โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.739
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 40 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.739 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรายงานสดนอกสถานที่ด้วยวิธีบันทึกเทป (สดเทียม) โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 39 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 41

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญของกระบวนการหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

กระบวนการหลังการผลิตรายการ	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. การตัดต่อ ลำดับภาพ	52	1.04	1
2. การตัดส่วนเกิน	52	2.15	2
3. การแทรกภาพเพิ่มเติม	52	3.17	3
4. การใส่เอฟเฟ็กต์หรือเทคนิคพิเศษ	52	4.26	4
5. การปรับแต่งโทนสี	52	5.69	6
6. การผสมเสียง	52	4.90	5
7. การโปรโมทรายการ	52	6.46	7
8. อื่น ๆ	52	7.96	8

จากตาราง 41 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกระบวนการหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ การตัดต่อ ลำดับภาพ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.04) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ การตัดส่วนเกิน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.15) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ การแทรกภาพเพิ่มเติม (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.17) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ การใส่เอฟเฟ็กต์หรือเทคนิคพิเศษ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.26) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ การผสมเสียง (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.90) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 41

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 42)

ตาราง 42

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกระบวนการหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.873
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 42 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.873 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกระบวนการหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 41 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการลำดับความสำคัญของเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ตาราง 43

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ลักษณะสำคัญของโทรทัศน์ชุมชน	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. เป็นทรัพยากรของชุมชน และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของชุมชนนั้น ๆ	52	2.85	3
2. เป็นสื่อที่มุ่งเน้นรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม	52	3.44	4
3. การดำเนินงานไม่มุ่งเน้นเชิงธุรกิจที่หวังผลกำไรเป็นหลัก	52	4.83	5

ตาราง 43 (ต่อ)

ลักษณะสำคัญของโทรทัศน์ชุมชน	*N*	Mean Rank	ลำดับ
4. ใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานที่เหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือย	52	5.40	6
5. เป็นสื่อที่สะท้อนตัวตนและความต้องการของท้องถิ่น	52	2.19	1
6. มีรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น	52	2.29	2
7. อื่น ๆ	52	7.00	7

จากตาราง 43 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของลักษณะสำคัญของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ เป็นสื่อที่สะท้อนตัวตนและความต้องการของท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.19) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ มีรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.29) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ เป็นทรัพยากรของชุมชน และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของชุมชนนั้น ๆ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.85) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ เป็นสื่อที่มุ่งเน้นรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.44) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ การดำเนินงานไม่มุ่งเน้นเชิงธุรกิจที่หวังผลกำไรเป็นหลัก (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.83) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 43

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 44)

ตาราง 44

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.696
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 44 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.696 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 43 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 45

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญเกี่ยวกับประเภทรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ประเภทรายการของโทรทัศน์ชุมชน	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. รายการข่าว (news	52	1.27	1
2. รายการสารคดี (documentary)	52	3.54	2
3. รายการละคร (drama)	52	4.98	4
4. รายการพูดคุยหรือทอล์กโชว์ (talk show)	52	5.71	6
5. รายการวาไรตี้ หรือรายการปกิณกะ (variety)	52	5.58	5
6. รายการดนตรี (music)	52	7.33	9
7. รายการกีฬา (sport)	52	7.02	8
8. รายการพยากรณ์อากาศ (whether forecast)	52	6.44	7
9. รายการเรียลลิตี้โชว์ (reality show)	52	9.31	10
10. รายการรับเรื่องร้องทุกข์	52	3.83	3
11. อื่น ๆ	52	11.00	11

จากตาราง 45 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของประเภทรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ รายการข่าว (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.27) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ รายการสารคดี (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.54) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ รายการรับเรื่องร้องทุกข์ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.83) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ รายการละคร (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.98) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ รายการวาไรตี้ หรือรายการปกิณกะ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 5.58) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 45

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 46)

ตาราง 46

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับประเภทรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.667
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 46 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.667 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับประเภทรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 45 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 47

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญเกี่ยวกับข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชน	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. ข่าวสารในชุมชน	52	1.60	1
2. ข่าวดินฟ้าอากาศ	52	4.52	5
3. ข่าวบริการ	52	5.13	6
4. ข่าวจากส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกันชุมชน	52	2.83	3
5. ข่าวกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับชุมชน	52	4.23	4
6. ข่าวการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน	52	2.69	2
7. อื่น ๆ	52	7.00	7

จากตาราง 47 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ ข่าวสารในชุมชน(ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.60) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ข่าวการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.69) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ ข่าวจากส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกันชุมชน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.83) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ ข่าวกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับชุมชน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.23) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ ข่าวดินฟ้าอากาศ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.52) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 47

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 48)

ตาราง 48

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.696
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 48 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.696 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 47 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 49

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญด้านเรื่องราว/เนื้อหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

เรื่องราว/เนื้อหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. ด้านที่อยู่อาศัย	52	3.23	3
2. ด้านอาหารและโภชนาการ	52	2.87	2
3. ด้านสุขภาพอนามัย	52	2.23	1
4. ด้านอาชีพ	52	4.10	5
5. ด้านสิ่งแวดล้อม	52	5.63	6
6. ด้านการศึกษา	52	3.92	4
7. ด้านเศรษฐกิจ	52	6.02	7
8. อื่น ๆ	52	8.00	8

จากตาราง 49 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ด้านเรื่องราว/เนื้อหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ ด้านสุขภาพอนามัย (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.23) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ด้านอาหารและโภชนาการ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.87) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ ด้านที่อยู่อาศัย (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.23) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ ด้านการศึกษา (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.92) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ ด้านอาชีพ (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.10) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 49

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 50)

ตาราง 50

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างด้านเรื่องราวและเนื้อหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.614
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 50 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.614 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่าค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างด้านเรื่องราว/เนื้อหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 49 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

ตาราง 51

ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องราว เนื้อหาด้านวัฒนธรรม บันเทิงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

เรื่องราว/เนื้อหาด้านวัฒนธรรม/บันเทิง	*N*	Mean Rank	ลำดับ
1. วิถีชีวิตประจำวัน	52	1.81	1
2. ประเพณีท้องถิ่น/พื้นบ้าน	52	2.77	2
3. การแต่งกายตามเทศกาล	52	5.33	6
4. การละเล่นพื้นบ้าน	52	4.50	5
5. อาหาร/เครื่องดื่มท้องถิ่น	52	3.17	3
6. ยา/สมุนไพรท้องถิ่น	52	3.42	4
7. อื่น ๆ	52	7.00	7

จากตาราง 51 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) เกี่ยวกับเรื่องราว/เนื้อหาด้านวัฒนธรรม/บันเทิงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ วิถีชีวิตประจำวัน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 1.81) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 2 คือ ประเพณีท้องถิ่น/พื้นบ้าน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 2.77) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 3 คือ อาหาร/เครื่องดื่มท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.17) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 คือ ยา/สมุนไพรท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 3.42) ลำดับความสำคัญลำดับที่ 5 คือ การละเล่นพื้นบ้าน (ค่าเฉลี่ยความสำคัญ เท่ากับ 4.50) ส่วนลำดับอื่น ๆ ดูตาราง 51

สำหรับค่าความน่าเชื่อถือค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ข้างต้น (ดูตาราง 52)

ตาราง 52

การทดสอบความสอดคล้องการลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องราว/เนื้อหาด้านวัฒนธรรม/บันเทิงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

N	52
Kendall's W*	0.655
Asymp. Sig.	0.000

Kendall's Coefficient of Concordance.

จากตาราง 52 พบว่า ค่าความสอดคล้องการเรียงลำดับตามวิธีของ Kendall's Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.655 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หรือกล่าวได้ว่า ค่าเฉลี่ยของการลำดับความสำคัญ (mean rank) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องราว/เนื้อหาด้านวัฒนธรรม/บันเทิงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในตาราง 51 มีความน่าเชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 99.999

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย (1) เพื่อศึกษาโครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน (2) เพื่อศึกษากระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน และ (3) เพื่อศึกษาเนื้อหารายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์จำนวน 52 คน ผู้วิจัยได้เจาะจงเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยุโทรทัศน์ทั้งหมด 3 กลุ่ม ที่มีคุณสมบัติและเกณฑ์ ดังนี้

1. นักวิชาชีพด้านโทรทัศน์ที่ประกอบวิชาชีพในระดับบริหารของสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐาน กระบวนการผลิต และเนื้อหาสาระของโทรทัศน์ มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

2. นักวิชาการด้านโทรทัศน์ในองค์กรกำกับดูแลสื่อที่มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบกิจการโทรทัศน์ หรือเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ในการ-ประกอบกิจการโทรทัศน์ มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

3. คณาจารย์ด้านนิเทศศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ ทั้งนี้ อาจสังกัดอยู่ในคณะนิเทศศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์ คณะการสื่อสารมวลชน คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นต้น ในสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือมีประสบการณ์สอนด้านโทรทัศน์ไม่ต่ำกว่า 8 ปี

อนุมานได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เป็นผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์ ดังคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (questionnaire) โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (self-administered questionnaire) ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

การประมวลผลข้อมูลด้วยซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าลำดับความสำคัญของค่าเฉลี่ย (mean rank) และทดสอบความน่าเชื่อถือได้ของการหาค่าเฉลี่ยดังกล่าวตามวิธีการของ Kendall's Coefficient of concordance (W)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ตอนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของเนื้อหารายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

1. ลำดับความสำคัญของสถานที่ประกอบการของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) อาคารหรือตึกของที่ทำการสถานีโทรทัศน์ (2) ที่ดิน ที่เป็นที่ตั้งของสถานี-โทรทัศน์ และ (3) อื่น ๆ (ดูตาราง 1)

2. ลำดับความสำคัญของห้องผลิตรายการโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) ห้องผลิตรายการโทรทัศน์ที่อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับเรื่องหรือเนื้อหาสาระของรายการ (2) ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากมีความสวยงามและสมจริง (3) สามารถกันเสียงจากภายนอกเข้ามารบกวนภายใน และป้องกันการสั่นสะเทือนจากฝีเท้าของคนที่เดินไปมา (4) มีอินเตอร์คอมไว้สื่อสารไปยังฝ่ายต่าง ๆ ระหว่างทำงาน และ (5) สามารถควบคุมความสว่าง ทิศทางการตกของแสง และปริมาณการสะท้อนแสงที่ตกกระทบวัตถุที่จะถ่ายได้เป็นอย่างดี (ดูตาราง 3)

3. ลำดับความสำคัญของห้องควบคุมการผลิตรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) เน้นระบบควบคุมภาพ (switcher) (2) ระบบควบคุมแสง (3) ระบบควบคุมเสียง (4) ระบบควบคุมการทำเทคนิคภาพพิเศษด้วยระบบดิจิทัล (digital video effect) และ (5) อื่น ๆ (ดูตาราง 5)

4. ลำดับความสำคัญของสถานที่ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) ให้ความสำคัญกับสถานที่จริง (on location) (2) โรงถ่ายกลางแจ้ง (outdoor studio) และ (3) อื่น ๆ (ดูตาราง 7)

5. ลำดับความสำคัญของวัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) กล้องโทรทัศน์ (2) ไมโครโฟน (3) ขาตั้งกล้อง (4) เครื่องบันทึกภาพ และ (5) โคมไฟ (ดูตาราง 9)

6. ลำดับความสำคัญของวัสดุและอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) ให้ความสำคัญกับห้องผลิตรายการ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ (2) เครื่องมือในการผลิตรายการในสถานที่ (3) ห้องจัดรายการ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ (4) เครื่องมือ

ในการผลิตรายการนอกสถานที่ และ (5) วัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการผลิตรายการ (ดูตาราง 11)

7. ลำดับความสำคัญของวัสดุและอุปกรณ์โดยตรงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) เน้นคอมพิวเตอร์ฮาร์ตแวร์ที่ใช้ในการผลิตรายการ (2) คอมพิวเตอร์ซอฟแวร์ที่ใช้ในการผลิตรายการ (3) คอมพิวเตอร์ฮาร์ตแวร์ที่ใช้ในการจัดรายการ (4) คอมพิวเตอร์ซอฟแวร์ที่ใช้ในการจัดรายการ และ (5) อื่น ๆ (ดูตาราง 13)

8. ลำดับความสำคัญของระบบปฏิบัติการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) ระบบปฏิบัติการวินโดว์ (Windows OS) (2) ระบบปฏิบัติการแม็คอินทอช (Macintosh OS) (3) ระบบปฏิบัติการลินุกซ์ (Linux OS) (4) ระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ (Unix OS) และ (5) VMware (ดูตาราง 15)

9. ลำดับความสำคัญของซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่ายของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) ระบบปฏิบัติการวินโดว์เซิร์ฟเวอร์ (Windows Server) (2) ระบบปฏิบัติการแม็กอินทอชเซิร์ฟเวอร์ (Macintosh Server) (3) ระบบปฏิบัติการลินุกซ์เอ็นเตอร์ไพรซ์เซิร์ฟเวอร์ (Linux Enterprise Server) (4) ระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ (Unix OS) และ (5) VMware (ดูตาราง 17)

10. ลำดับความสำคัญของโปรแกรมประยุกต์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) โปรแกรมตัดต่อภาพ (non-linear editing) (2) โปรแกรมสร้างกราฟิกเคลื่อนไหว (motion graphic) (3) โปรแกรมตัดต่อเสียง (audio editing) (4) โปรแกรมแก้ไขปรุงแต่งภาพ (photo retouch and restore) (5) โปรแกรมวาด และ/หรือระบายภาพ (Draw & Paint) (ดูตาราง 19)

11. ลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับผู้บริหารหรือหัวหน้าของโทรทัศน์-ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) ผู้อำนวยการฝ่ายผลิตรายการ (2) ผู้จัดการด้านการผลิตรายการ (3) ผู้อำนวยการฝ่ายการจัดรายการ (4) ผู้จัดการด้านปฏิบัติการผลิตรายการ และ (5) ผู้จัดการด้านปฏิบัติการจัดรายการ (ดูตาราง 21)

12. ลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับปฏิบัติการในสตูดิโอของโทรทัศน์-ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) ผู้กำกับรายการ (2) ผู้ประกาศข่าว หรือ พิธีกร (3) โปรดิวเซอร์ (4) บรรณาธิการข่าว และ (5) ช่างภาพสตูดิโอ (ดูตาราง 23)

13. ลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับปฏิบัติการภาคสนาม ระดับปฏิบัติการในสตูดิโอของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) ผู้สื่อข่าว (2) ช่างภาพ (3) ผู้ประกาศข่าวหรือพิธีกร (4) โปรดิวเซอร์ และ (5) บรรณาธิการข่าว (ดูตาราง 25)

14. ลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับปฏิบัติการในสถานีโทรทัศน์ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) ผู้สื่อข่าว (2) ช่างภาพ (3) ผู้ประกาศข่าว หรือพิธีกร (4) โปรดิวเซอร์ และ (5) บรรณาธิการข่าว (ดูตาราง 27)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

1. ลำดับความสำคัญของการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) การจัดผังรายการ (2) การพัฒนารายการ (3) วัตถุดิบเพื่อการจัดรายการ (4) แหล่งข้อมูลเพื่อการจัดรายการ และ (5) การวิจัยเชิงสำรวจเพื่อการจัดรายการ (ดูตาราง 29)

2. ลำดับความสำคัญของกระบวนการก่อนการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ (2) การกำหนดแนวคิดในการผลิตรายการ (3) การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของรายการ (4) การกำหนดวิธีการนำเสนอเนื้อหา และ (5) การกำหนดโครงสร้างรายการ (ดูตาราง 31)

3. ลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการเพื่อบันทึกเทปโทรทัศน์-ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) นำบทมาพิจารณา (2) ประชุมทำความเข้าใจ (3) แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน (4) ดำเนินการถ่ายทำรายการ และ (5) ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม (ดูตาราง 33)

4. ลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการสดโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) ประชุมทำความเข้าใจ (2) นำบทมาพิจารณา (3) แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน (4) ดำเนินการถ่ายทำรายการ (5) ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม (ดูตาราง 35)

5. ลำดับความสำคัญของการรายงานสดนอกสถานที่ของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) ประชุมทำความเข้าใจ (2) นำบทมาพิจารณา (3) แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน (4) ดำเนินการถ่ายทำรายการ (5) ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม (ดูตาราง 37)

6. ลำดับความสำคัญของการรายงานสดนอกสถานที่ด้วยวิธีบันทึกเทป (สดเทียม) โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) นำบทมาพิจารณา (2) ประชุมทำความเข้าใจ (3) แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน (4) ดำเนินการถ่ายทำรายการ และ (5) ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม (ดูตาราง 39)

7. ลำดับความสำคัญของกระบวนการหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) การตัดต่อ ลำดับภาพ (2) การตัดส่วนเกิน (3) การแทรกภาพเพิ่มเติม (4) การใส่เอฟเฟ็กต์หรือเทคนิคพิเศษ และ (5) การผสมเสียง (ดูตาราง 41)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของเนื้อหารายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

1. ลำดับความสำคัญของลักษณะสำคัญของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) เป็นสื่อที่สะท้อนตัวตนและความต้องการของท้องถิ่น (2) มีรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น (3) เป็นทรัพยากรของชุมชน และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของชุมชนนั้น ๆ (4) เป็นสื่อที่มุ่งเน้นรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม และ (5) การดำเนินงานไม่มุ่งเน้นเชิงธุรกิจที่หวังผลกำไรเป็นหลัก (ดูตาราง 43)

2. ลำดับความสำคัญของประเภทรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) รายการข่าว (2) รายการสารคดี (3) รายการรับเรื่องร้องทุกข์ (4) รายการละคร และ (5) รายการวาไรตี้ หรือรายการปกิณกะ (ดูตาราง 45)

3. ลำดับความสำคัญของข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัล-ชุมชน ได้แก่ (1) ข่าวสารในชุมชน (2) ข่าวการพัฒนา ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน (3) ข่าวจากส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกันชุมชน (4) ข่าวกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และ (5) ข่าวดินฟ้าอากาศ (ดูตาราง 47)

4. ลำดับความสำคัญด้านเรื่องราว หรือเนื้อหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) ด้านสุขภาพอนามัย (2) ด้านอาหารและโภชนาการ (3) ด้านที่อยู่อาศัย (4) ด้านการศึกษา และ (5) ด้านอาชีพ (ดูตาราง 49)

5. ลำดับความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องราว เนื้อหาด้านวัฒนธรรม และบันเทิงของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ได้แก่ (1) วิถีชีวิตประจำวัน (2) ประเพณีท้องถิ่นหรือประเพณี

พื้นบ้าน (3) อาหาร/เครื่องดื่มท้องถิ่น (4) ยาและสมุนไพรท้องถิ่น และ (5) การละเล่นพื้นบ้าน (ดูตาราง 51)

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ผู้วิจัยได้อภิปรายผลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์-ดิจิทัลชุมชน

ตอนที่ 2 อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ตอนที่ 3 อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหารายการของโทรทัศน์-ชุมชนระบบดิจิทัลในประเทศไทย

ตอนที่ 1 อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์ดิจิทัล-ชุมชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์ชุมชนระบบดิจิทัลที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่และห้องผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับอาคารหรือตึกที่ใช้เป็นที่ทำการของสถานีโทรทัศน์มากที่สุด และต้องมีห้องผลิตรายการโทรทัศน์ที่อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับเรื่องราวหรือเนื้อหาสาระของรายการ ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากมีความสวยงามและสมจริง ส่วนห้องควบคุมการผลิตรายการนั้น กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับระบบควบคุมภาพ (switcher) มากที่สุด รองลงมา คือ ระบบควบคุมแสงและเสียง การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นอกสถานที่นั้น กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับสถานที่จริง (on location) ส่วนวัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่นั้น กล้องโทรทัศน์ มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ไมโครโฟน และขาตั้งกล้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในข้างต้น สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิคม ทาแดง, (2540, หน้า 365) ที่กล่าวถึงห้องผลิตรายการโทรทัศน์ไว้ว่า ห้องผลิตรายการโทรทัศน์ต้องอยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับเรื่องหรือเนื้อหาสาระของรายการ กล่าวคือ ถ้าเป็นห้องหรือโรงถ่ายก็ต้องมีขนาดกว้างพอแก่ความต้องการ และมีหลังคาหรือเพดานสูง เพื่อให้สามารถจัดฉากได้ ต้องสามารถกันเสียงจากภายนอกไม่ให้เข้ามารบกวนภายในสถานที่ผลิตรายการได้ สามารถป้องกันการสั่นสะเทือนจากฝีเท้าของคนที่เดินไปมา เสียงเครื่องปรับอากาศ หรือเสียงสั่นสะเทือนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เสียงเครื่องจักร ป้องกันเสียงสะท้อนได้ โดยมีวัสดุดูดซึมเสียงบางส่วนและยอมให้เสียงสะท้อนได้บางส่วน เพื่อให้ได้เสียงที่มีชีวิตชีวา ใกล้เคียงธรรมชาติ ด้านการควบคุมแสงต้องมีแสงสว่างเพียงพอ ใช้แสงสว่างจากระบบไฟฟ้า โดยต้องสามารถควบคุมความสว่าง ทิศทางการตกของแสง และปริมาณการสะท้อนแสงที่ตกกระทบวัตถุที่จะถ่ายได้เป็นอย่างดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานของโทรทัศน์ชุมชนระบบดิจิทัลที่เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในสถานีโทรทัศน์ชุมชน พบว่า วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่นั้น กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับกล้องโทรทัศน์ ไมโครโฟน และขาตั้งกล้อง ในส่วนของวัสดุและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ห้องผลิตรายการ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ เครื่องมือในการผลิตรายการในสถานที่ และห้องจัดรายการ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ส่วนวัสดุและอุปกรณ์โดยตรงที่ใช้ในสถานี-โทรทัศน์ชุมชนระบบดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์และซอฟแวร์ที่ใช้ในการผลิตรายการ รวมถึงส่วนที่ใช้ในการจัดรายการด้วย

ในส่วนของระบบปฏิบัติการและโปรแกรมประยุกต์ที่ใช้ในสถานีโทรทัศน์-ดิจิทัลชุมชน กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับระบบปฏิบัติการวินโดว์ (Windows OS) มากที่สุด รองลงมา คือ ระบบปฏิบัติการแม็คอินทอช (Macintosh OS) และระบบ-ปฏิบัติการลินุกซ์ (Linux OS) แต่ในส่วนของซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่ายของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนนั้น กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับระบบปฏิบัติการวินโดว์เซิร์ฟเวอร์ (Windows Server) และ ระบบปฏิบัติการแม็กอินทอชเซิร์ฟเวอร์ (Macintosh Server) ส่วนโปรแกรมประยุกต์ที่ใช้ในสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนนั้น

โปรแกรมตัดต่อวิดีโอ (non-linear editing) สำคัญที่สุด ตามด้วยโปรแกรมสร้างกราฟิก-เคลื่อนไหว (motion graphic) และโปรแกรมตัดต่อเสียง (audio editing)

ลำดับความสำคัญของบุคลากรระดับผู้บริหาร หรือหัวหน้าของโทรทัศน์ดิจิทัล-ชุมชน ที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ผู้อำนวยการฝ่ายผลิตรายการ และผู้จัดการด้านการผลิตรายการ ตามด้วยผู้อำนวยการฝ่ายการจัดรายการ ส่วนบุคลากรระดับปฏิบัติการในสตูดิโอที่สำคัญ คือ ผู้กำกับรายการ ผู้ประกาศข่าวหรือพิธีกร โปรดิวเซอร์ และบรรณาธิการข่าว บุคลากรระดับปฏิบัติการภาคสนามระดับปฏิบัติการในสตูดิโอนั้น กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับผู้สื่อข่าวและช่างภาพ เช่นเดียวกับบุคลากรระดับปฏิบัติการในสถานีโทรทัศน์ คือ ให้ความสำคัญกับผู้สื่อข่าวและช่างภาพ ส่วนผู้ประกาศข่าวและโปรดิวเซอร์นั้นถูกให้ความสำคัญในลำดับที่รองลงมา

บุคลากรระดับปฏิบัติการในสตูดิโอของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับผู้กำกับรายการ ผู้ประกาศข่าวหรือพิธีกร โปรดิวเซอร์ การผลิตรายการโทรทัศน์มีลักษณะเป็นกระบวนการหรือขั้นตอน จึงเป็นงานที่ต้องร่วมกระทำกับหลายฝ่าย ซึ่งแต่ละฝ่ายล้วนแล้วแต่สำคัญและต้องพึ่งพาอาศัยกัน โดยที่จะต้องเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย เพื่อจะได้ทำงานร่วมกันอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องบุคลากรในสถานีโทรทัศน์ของ สุทิติ ขัตติยะ (2555, หน้า 196) ที่กล่าวว่า ผู้กำกับรายการเป็นผู้มีบทบาทมากที่สุดในขณะลงมือปฏิบัติงานระหว่างผลิตรายการ เป็นผู้สร้างสรรค์รายการให้เป็นไปตามบทโทรทัศน์ หรือวัตถุประสงค์ของรายการ รวมไปถึงการควบคุมและสั่งการฝ่ายต่าง ๆ ในขณะผลิตรายการ เริ่มจากขั้นตอนการเตรียมการก่อนผลิต ผู้กำกับรายการจะต้องเข้าประชุมทุกครั้งก่อนการผลิต เพื่อให้ทราบแนวความคิดในการ-ผลิตรายการ และการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ เช่น การทำงานร่วมกับผู้ผลิตรายการและผู้เขียนบทในเรื่องการปรุงแต่งบท ปรึกษากับผู้ผลิตรายการเพื่อหาวิธีการผลิตรายการ ปรึกษากับผู้กำกับแสง ฝ่ายออกแบบฉาก หรือช่างเสียง เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้กำกับรายการจะต้องซักซ้อมกับผู้แสดงก่อนปรากฏหน้ากล้อง และซักซ้อมช่างกล้องในห้องส่ง เพื่อสามารถผสมผสานองค์ประกอบการผลิตทั้งหมดอย่างลงตัว ส่วนผู้ผลิตรายการ (producer) เป็นผู้ดูแลการผลิตรายการโทรทัศน์ให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตั้งแต่ขั้นแรก จนถึงขั้นตอนปฏิบัติการหลังการผลิต โดยประสานงานกับกลุ่มงานด้าน

ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนการผลิตที่กำหนดไว้ การจัดทำรายการออกมาในรูปแบบใด จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาของรายการ

ตอนที่ 2 อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของกระบวนการผลิตรายการและการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับการจัดผังรายการ สอดคล้องกับ ณัฐฐ์วัฒน์ สุทธิโยธิน (2556, หน้า 42) กล่าวถึงกรณีของสถานีโทรทัศน์ประเภทบริการธุรกิจที่มีรายได้จากการโฆษณาเป็นหลักไว้ว่า หัวใจสำคัญของการดำเนินกิจการสถานีโทรทัศน์ คือ การจัดรายการ การผลิตรายการ และการจัดหารายการมาออกอากาศ เนื่องจากการมีรายการโทรทัศน์ที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมรายการได้มากเท่าไร ย่อมหมายถึงการที่จะสามารถโฆษณาสินค้าให้เข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น และค่าเวลาโฆษณาก็สูงขึ้นตามไปด้วย

ส่วนสถานีโทรทัศน์ประเภทให้บริการชุมชน ซึ่งไม่ได้มีรายได้จากการขายโฆษณา แต่การมีผังรายการที่น่าสนใจก็สามารถดึงดูดความสนใจของคนในชุมชนได้ดี

อย่างไรก็ตาม การจัดรายการโทรทัศน์หากมีการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อการศึกษาข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการจัดรายการ และจะได้เข้าถึงแหล่งข้อมูลที่อาจใช้เป็นวัตถุดิบเพื่อการจัดรายการ นำไปสู่การพัฒนาผังรายการที่ตอบโจทย์ความต้องการของชุมชนได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน พบว่า ในขั้นกระบวนการก่อนการผลิต (pre production) กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการมากที่สุด รองลงมา คือ การกำหนดแนวคิดในการผลิตรายการ และการกำหนดกลุ่มเป้าหมายของรายการ การกำหนดวิธีการนำเสนอเนื้อหา และการกำหนดโครงสร้างรายการ สอดคล้องกับ สุทิติ ขัตติยะ (2555, หน้า 203-204) ที่อธิบายถึงขั้นตอนสำคัญของการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ไว้ว่า การออกแบบและสร้างสรรค์รายการ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ แนวคิดในการผลิตรายการ กลุ่มเป้าหมาย วิธีการนำเสนอเนื้อหาในรายการ และโครงสร้างของรายการ การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ เป็นสิ่งที่กลุ่มงานผลิตรายการต้องตอบ

ให้ได้ว่า ผลิตรายการเพื่ออะไร เช่น เพื่อให้ข่าวสาร เพื่อให้ความบันเทิง เพื่อต้องการให้เกิดความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ชม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมในสังคม เพื่อรณรงค์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ส่วนกระบวนการผลิตรายการ (production) ทั้งในรูปแบบการผลิตรายการเพื่อบันทึกเทป การผลิตรายการสด และการรายงานสดนอกสถานที่ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการนำบทมาพิจารณามากที่สุด รองลงมา คือ ประชุมทำความเข้าใจแจกบทให้ครบกับผู้ร่วมงาน ดำเนินการถ่ายทำรายการ และซ้อมแห้งเพื่อเตรียมความพร้อม ในส่วนของกระบวนการหลังการผลิตรายการ (post production) กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุดกับการตัดต่อลำดับภาพ รองลงมา คือ การตัดส่วนเกิน การแทรกภาพเพิ่มเติม การใส่เอฟเฟ็กต์หรือเทคนิคพิเศษ และการผสมเสียง ซึ่งในการทำงานของการตัดต่อวิดีโอสิ่งสำคัญที่สุด คือ การลำดับภาพเพื่อเล่าเรื่องราวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ส่วนการตัดส่วนเกินออกนั้นจะทำให้เรื่องราวกระชับขึ้น รวมทั้งมีผลในการควบคุมความสั้นและยาวของเวลารวม การแทรกภาพเพิ่มเติมจะช่วยขยายความในสิ่งที่ต้องการสื่อให้เข้าใจและรับรู้ความหมายได้ละเอียดขึ้น สอดคล้องกับ สมสุข หินวิมาน (2556, หน้า 38) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การตัดต่อลำดับภาพเป็นเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเป็นการจัดเรียงลำดับเหตุการณ์หรือเรื่องราวตามบทที่กำหนดไว้ ในช่วงของการตัดต่อเป็นการเพิ่มเทคนิคพิเศษต่าง ๆ เพื่อเพิ่มเติมเรื่องราวให้สมบูรณ์ รวมทั้งการผสมเสียงประกอบ และการใส่ดนตรีประกอบให้เรื่องราวน่าสนใจ

ตอนที่ 3 อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหารายการโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด คือ เป็นสื่อที่สะท้อนตัวตนและความต้องการของท้องถิ่น ความสำคัญรองลงมา ได้แก่ มีรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นทรัพยากรของชุมชนและอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของชุมชนนั้น ๆ เป็นสื่อที่มุ่งเน้นรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม และการดำเนินงานไม่มุ่งเน้นเชิงธุรกิจที่หวังผลกำไรเป็นหลัก ตามลำดับ

ผลวิเคราะห์ข้อมูลนี้ตรงกับผลการศึกษาด้านลักษณะของเนื้อหารายการโทรทัศน์ท้องถิ่นของ ภัทรา บุรารักษ์ (2555) ที่กล่าวไว้ว่า ลักษณะของโทรทัศน์ท้องถิ่นที่เป็นจุดแข็ง คือ นำเสนอภาพที่สะท้อนความเป็นจริงของท้องถิ่นในมุมมองที่ต่างจากโทรทัศน์ระดับชาติ เลือกประเด็นการนำเสนอเนื้อหา หรือประเด็นที่เป็นที่สนใจบนพื้นฐานความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นเป็นหลัก เสนอความเป็นท้องถิ่นจากท้องถิ่นใกล้เคียงหรือเพื่อนบ้านที่หลากหลาย โดยการสร้างเครือข่าย เช่น การแลกเปลี่ยนรายการและการผลิตรายการร่วมกัน และยังสอดคล้องกับทฤษฎีสื่อประชาธิปไตยแบบเน้นการมีส่วนร่วมที่ กาญจนา แก้วเทพ (2543, หน้า 52) ได้กล่าวไว้ว่า พลเมืองทุกคนและชนกลุ่มน้อยทุกกลุ่มมีสิทธิเข้าถึง และใช้สื่อเพื่อตอบสนองความต้องการของตน องค์กรและเนื้อหาสื่อต้องไม่ถูกควบคุมจากรัฐ สื่อต้องมีเพื่อประชาชน กลุ่ม องค์กรและชุมชน ควรเป็นเจ้าของสื่อได้เอง สื่อขนาดเล็กที่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมได้ง่าย ย่อมดีกว่าสื่อขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดยสื่อมวลชนมืออาชีพ

ประเภทรายการของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับรายการข่าวมากที่สุด รองลงมา คือ รายการสารคดี รายการรับเรื่องร้องทุกข์ รายการละครและรายการวาไรตี้ หรือรายการปกิณกะ ส่วนข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับข่าวสารในชุมชนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข่าวการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ข่าวจากส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ข่าวกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และข่าวดินฟ้าอากาศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริรัมภา การะนนท์ (2552) ที่ว่า เนื้อหารายการท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นรายการสนทนาและสัมภาษณ์ และรายการข่าวส่วนใหญ่เป็นเนื้อหารายการเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานราชการในท้องถิ่น ความบันเทิงด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และสาธารณสุขการแพทย์

ในส่วนของเรื่องราวหรือเนื้อหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับเรื่องราวด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา และด้านอาชีพ ลำดับความสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาด้านวัฒนธรรม และบันเทิง กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับเนื้อหารายการที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตประจำวัน รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาที่เกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นหรือประเพณีพื้นบ้าน

อาหารและเครื่องดื่มท้องถิ่น ยาและสมุนไพรท้องถิ่น และการละเล่นพื้นบ้าน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภีรกาญจน์ ไค่นุ่นนา และศุภราภรณ์ ทวนน้อย (2554) ศึกษา *รายงานการวิจัยเรื่อง สถานภาพและบทบาท สถานีโทรทัศน์ระบบ บอกรับสมาชิกใน 5 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง (สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)* พบว่า ช่องรายการที่ผลิตเองมีรายการประเภทข่าวสารท้องถิ่น การถ่ายทอดกิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นในบางโอกาส จากการสำรวจรายการที่ผลิตเอง พบว่า มีรายการประเภทข่าวท้องถิ่นและบริการ ร้อยละ 50 ของประเภทรายการทั้งหมด รองลงมา คือ รายการปกิณกะบันเทิง หรือวาไรตี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. หน่วยงานที่ประกอบกิจการโทรทัศน์ชุมชนในอนาคต ควรมีห้องผลิตรายการโทรทัศน์ที่อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับเรื่องราวหรือเนื้อหาสาระของรายการ ห้องควบคุมการผลิตรายการจะต้องมีระบบควบคุมภาพ (switcher) ที่สามารถตอบสนองความต้องการในกระบวนการผลิตรายการ มีระบบควบคุมแสงและเสียง รวมทั้งเครื่องมือสำคัญอื่น เช่น กล้องโทรทัศน์ และไมโครโฟน ส่วนบุคลากรระดับปฏิบัติการในสตูดิโอที่สำคัญ คือ ผู้กำกับรายการ ผู้ประกาศข่าวหรือพิธีกร โปรดิวเซอร์ และบรรณาธิการข่าว แต่หากเป็นภาคสนามนั้น อย่างน้อยที่สุดจะต้องมีผู้สื่อข่าว 1 คน และช่างภาพ 1 คน เป็นผู้ปฏิบัติการพร้อมอุปกรณ์ที่ขาดไม่ได้เช่นกัน คือ กล้องวิดีโอ และไมโครโฟน

2. การจัดผังรายการที่น่าสนใจสามารถดึงดูดความสนใจของคนในชุมชนได้ดี ซึ่งหากมีการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อการศึกษาข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการจัดรายการและเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ใช้เป็นวัตถุดิบเพื่อการจัดรายการ นำไปสู่การพัฒนาผังรายการที่ตอบโจทย์ความต้องการของชุมชนได้

3. กระบวนการผลิตรายการต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการแนวคิดในการ-ผลิตรายการเพื่อตอบคำถามให้ได้ว่าผลิตรายการเพื่ออะไร โดยวัตถุประสงค์ของรายการเป็นสิ่งกำหนดกรอบว่าต้องถ่ายทำรายการไปในทิศทางใด โดยผู้ร่วมงานต้องนำบทมา

พิจารณาและประชุมทำความเข้าใจก่อนดำเนินการถ่ายทำรายการ ส่วนการตัดต่อวิดีโอนั้นต้องลำดับภาพให้เรื่องราวกระชับ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรายการ

4. โทรทัศน์ชุมชนควรเป็นสื่อที่สะท้อนตัวตนและความต้องการของท้องถิ่น โดยให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งกระบวนการผลิตรายการและเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยเน้นรายการข่าว รายการสารคดี และรายการรับเรื่องร้องทุกข์ ที่เป็นข้อมูลข่าวสารภายในชุมชน ทั้งด้านสุขภาพอนามัย อาหารและโภชนาการ ที่อยู่อาศัย และการศึกษา รวมถึงเนื้อหาที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้เจาะลึกในส่วนของเครื่องมืออุปกรณ์ รวมถึงระบบการดำเนินงานกราฟิกออกอากาศ (The implementation of broadcast graphics) และระบบจัดการทรัพย์สินสื่อ (Media Asset Management--MAM) ที่ใช้ในการบริหารจัดการทรัพย์สินที่เป็นสื่อดิจิทัล (media file) ในรูปแบบต่าง ๆ ในด้านวีดิโอและเสียง ซึ่งเป็นระบบที่สำคัญยิ่งสำหรับองค์กรสื่อที่จะนำมาใช้กับสถานีโทรทัศน์ ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

1.1 ศึกษาในส่วนของเครื่องมือและระบบการดำเนินงานกราฟิกออกอากาศ และระบบจัดการทรัพย์สินสื่อที่สถานีโทรทัศน์แต่ละสถานีใช้ ซึ่งสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานีจะใช้เครื่องมือและระบบที่แตกต่างกัน

1.2 ศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะช่วยรองรับสู่การพัฒนาในอนาคต เพื่อหาผลสรุปในการเลือกเครื่องมือ ระบบดำเนินงานกราฟิกออกอากาศ และระบบจัดการทรัพย์สินสื่อ ที่เหมาะสมกับการประกอบกิจการโทรทัศน์ชุมชนระบบดิจิทัล

2. เนื้อหารายการโทรทัศน์ชุมชน

2.1 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่ไปด้วย เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้รับชมโดยตรง ซึ่งอาจได้ข้อมูลใหม่และมีรายละเอียดแตกต่างจากการวิจัยครั้งนี้

2.2 ศึกษาความต้องการของชุมชน ทั้งในด้านวิถีชีวิต การศึกษา และวัฒนธรรม

3. การประกอบกิจการโทรทัศน์ชุมชนระบบดิจิทัล ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการผลิตรายการ ยังไม่เคยมีการศึกษาว่าจะต้องมีเงินทุนมากน้อยเท่าใด

3.1 สำรวจความพร้อมของผู้ลงทุน หรือผู้ผลิต

3.2 ศึกษาแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในการประกอบกิจการโทรทัศน์ชุมชน เนื่องจากโทรทัศน์ประเภทให้บริการชุมชนไม่สามารถแสวงหากำไรจากการขายโฆษณาได้

4. ศึกษาหลักสูตรสำหรับสถานศึกษาที่สอนด้านโทรทัศน์ชุมชนโดยตรงว่ามีการจัดหลักสูตรรองรับหรือไม่ โดยเฉพาะเทคโนโลยีร่วมสมัยที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยี-สื่อสารมวลชน คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เรื่อง โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชน ผู้วิจัยต้องการทราบข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการศึกษา และการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

ในการนี้ จึงขอความร่วมมือจากท่านตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนและตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อความแม่นยำและความสมบูรณ์ในการนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลา และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว
2. คำถามเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน
3. คำถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดรายการ
4. คำถามเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการ
5. คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของรายการ
6. ความรู้ความเข้าใจและข้อเสนอแนะ

ตัวอย่างการกรอกแบบสอบถาม

1. โทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนในประเทศไทย (เรียงลำดับความสำคัญ 1-4)

__1__ โครงสร้างพื้นฐาน (สำคัญมากที่สุด)

__3__ กระบวนการผลิตรายการ

__2__ เนื้อหาของรายการ

__4__ ทุนในการบริหารสถานี (สำคัญน้อยที่สุด)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมคำตามข้อมูลที่เป็นจริง

1. ท่านคือใคร

1.1 นักวิชาชีพวิทยุโทรทัศน์

☐ ฝ่ายผลิตรายการ ☐ ฝ่ายจัดรายการ

1.2 นักวิชาการวิทยุโทรทัศน์

☐ อาจารย์ด้านสื่อสารมวลชน/นิเทศศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์

☐ นักวิชาการวิทยุโทรทัศน์ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลสื่อวิทยุโทรทัศน์

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน

<u>คำชี้แจง</u> โปรดเรียงลำดับความสำคัญตามความเข้าใจของท่านในแต่ละข้อต่อไปนี้ ความสำคัญมากที่สุด ให้ใส่หมายเลข 1 ความสำคัญน้อยลง ให้ใส่หมายเลข 2, 3, 4, . . . ตามลำดับ จนครบทุกข้อ

2. สถานที่ประกอบการของสถานีโทรทัศน์ (เรียงลำดับความสำคัญ 1-3)

____ ที่ดิน ที่เป็นที่ตั้งสถานีโทรทัศน์

____ อาคาร/ตึกของที่ทำการ

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ห้องผลิตรายการโทรทัศน์ Television Studio (เรียงลำดับความสำคัญ 1-6)

____ สามารถกันเสียงจากภายนอกเข้ามารบกวนภายในและป้องกันการสั่นสะเทือนจากฝีเท้าของคนที่เดินไปมา

____ ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากมีความสวยงามและสมจริง

____ มีอินเตอร์คอมไว้สื่อสารไปยังฝ่ายต่าง ๆ ระหว่างทำงาน

____ สามารถควบคุมความสว่าง ทิศทางการตกของแสง และปริมาณการสะท้อนแสงที่ตกกระทบวัตถุที่จะถ่ายได้เป็นอย่างดี

____ อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับเรื่อง หรือเนื้อหาสาระของรายการ

____ สตูดิโอเสมือน (virtual studio)

____ กราฟิกเสมือนจริงแบบสามมิติที่สามารถมองเห็นได้ 360 องศา (immersive graphic)

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ห้องควบคุมการผลิตรายการ Control Room (เรียงลำดับความสำคัญ 1-5)

____ ระบบควบคุมภาพ (switcher)

____ ระบบควบคุมแสง

____ ระบบควบคุมเสียง

____ ระบบควบคุมการทำเทคนิคภาพพิเศษด้วยระบบดิจิทัล (digital video effect)

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. สถานที่ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นอกสถานที่ (เรียงลำดับความสำคัญ 1-3)

____ โรงถ่ายกลางแจ้ง (outdoor studio)

____ สถานที่จริง (on location)

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. วัสดุอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์นอกสถานที่ (เรียงลำดับความสำคัญ 1-9)

____ กล้องโทรทัศน์

____ ขาตั้งกล้อง

____ ไมโครโฟน

____ เครื่องบันทึกภาพ

____ โคมไฟ

____ อุปกรณ์สนับสนุน เช่น เครน และแผ่นสะท้อนแสง

____ สวิตเชอร์และเครื่องทำเทคนิคพิเศษ

____ รถถ่ายทำรายการโทรทัศน์นอกสถานที่หรือโมบายยูนิต (mobile unit)

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง (เรียงลำดับความสำคัญ 1-8)
   ____ ห้องจัดรายการ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ
   ____ ห้องผลิตรายการ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ
   ____ เครื่องมือในการผลิตรายการในสถานที่
   ____ เครื่องมือในการผลิตรายการนอกสถานที่
   ____ วัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในสำนักงาน
   ____ วัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการจัดรายการ
   ____ วัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการผลิตรายการ
   ____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
8. วัสดุและอุปกรณ์โดยตรง (เรียงลำดับความสำคัญ 1-5)
   ____ คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ที่ใช้ในการจัดรายการ
   ____ คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ที่ใช้ในการผลิตรายการ
   ____ คอมพิวเตอร์ซอฟแวร์ที่ใช้ในการจัดรายการ
   ____ คอมพิวเตอร์ซอฟแวร์ที่ใช้ในการผลิตรายการ
   ____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
9. ระบบปฏิบัติการ Operating System ที่ใช้ในสถานีโทรทัศน์ (เรียงลำดับความสำคัญ 1-6)
   ____ ระบบปฏิบัติการวินโดว์ (Windows OS)
   ____ ระบบปฏิบัติการแม็คอินทอช (Macintosh OS)
   ____ ระบบปฏิบัติการลินุกซ์ (Linux OS)
   ____ ระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ (Unix OS)
   ____ VMware
   ____ ระบบปฏิบัติการอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่าย Network Computer

(เรียงลำดับความสำคัญ 1-6)

____ ระบบปฏิบัติการวินโดว์เซิร์ฟเวอร์ (Windows Server)

____ ระบบปฏิบัติการแม็กอินทอชเซิร์ฟเวอร์ (Macintosh Server)

____ ระบบปฏิบัติการลินุกซ์เอ็นเตอร์ไพรซ์เซิร์ฟเวอร์ (Linux Enterprise Server)

____ ระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ (Unix OS)

____ VMware

___ ระบบปฏิบัติการอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

11. โปรแกรมประยุกต์ Application Software* (เรียงลำดับความสำคัญ 1-6)

___ โปรแกรมวาด และ/หรือระบายภาพ (draw & paint)

___ โปรแกรมสร้างกราฟิกเคลื่อนไหว (motion graphic)

___ โปรแกรมแก้ไขปรุงแต่งภาพ (photo retouch and restore)

___ โปรแกรมตัดต่อภาพเคลื่อนไหว (non-linear editing)

___ โปรแกรมตัดต่อเสียง (audio editing)

___ โปรแกรมประยุกต์อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

*(โปรดดูคำอธิบายเพิ่มเติมภาคผนวก ข ท้ายแบบสอบถามนี้)

12. บุคลากร (people ware)

12.1 ระดับผู้บริหาร/หัวหน้า (เรียงลำดับความสำคัญ 1-7)

____ ผู้อำนวยการฝ่ายการจัดรายการ (program director)

____ ผู้จัดการด้านการจัดรายการ (program manager)

____ ผู้จัดการด้านปฏิบัติการจัดรายการ (program operation manager)

____ ผู้อำนวยการฝ่ายผลิตรายการ (production director)

____ ผู้จัดการด้านการผลิตรายการ (production manager)

____ ผู้จัดการด้านปฏิบัติการผลิตรายการ (production operation manager)

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12.2 ระดับปฏิบัติการในสตูดิโอ (เรียงลำดับความสำคัญ 1-11)

____ ผู้กำกับรายการ

____ ผู้กำกับเวที

____ ผู้กำกับภาพ

____ เจ้าหน้าที่ควบคุมเสียง

____ เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์กราฟิก

____ เจ้าหน้าที่ควบคุมแสง

____ บรรณาธิการข่าว

____ โปรดิวเซอร์

____ ผู้ประกาศข่าว หรือพิธีกร

____ ช่างภาพสตูดิโอ

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12.3 ระดับปฏิบัติการภาคสนาม (เรียงลำดับความสำคัญ 1-8)

____ บรรณาธิการข่าว

____ โปรดิวเซอร์

____ ผู้ช่วยโปรดิวเซอร์

____ ผู้ประกาศข่าว หรือพิธีกร

____ ผู้สื่อข่าว

____ ช่างภาพ

____ ผู้ช่วยช่างภาพ

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12.4 ระดับปฏิบัติการในสถานีโทรทัศน์ (เรียงลำดับความสำคัญ 1-6)

____ บุคลากรที่ใช้ Draw & Paint Software

____ บุคลากรที่ใช้ Photo Retouch and Restore Software

____ บุคลากรที่ใช้ Non-Linear Editing Software

____ บุคลากรที่ใช้ Audio Editing Software

____ บุคลากรที่ใช้ Motion Graphic Software

____ บุคลากรที่ใช้โปรแกรมประยุกต์อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดรายการ

13. การจัดรายการ (เรียงลำดับความสำคัญ 1-9)

___ วัตถุดิบเพื่อการจัดรายการ

___ แหล่งข้อมูลเพื่อการจัดรายการ

___ การวิจัยเชิงสำรวจเพื่อการจัดรายการ

___ การพัฒนารายการ

___ การจัดผังรายการ

___ การปรับปรุงรายการ

___ การปรับเปลี่ยนรายการ

___ การยกเลิกรายการ

___ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการ

14. กระบวนการก่อนการผลิตรายการ (เรียงลำดับความสำคัญ 1-12)

___ การกำหนดแนวคิดในการผลิตรายการ

___ การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ

___ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของรายการ

___ การกำหนดวิธีการนำเสนอเนื้อหา

___ การกำหนดโครงสร้างรายการ

___ การประชุมกลุ่มงานผลิตรายการ

___ การเตรียมงานผลิตรายการ ขั้นการหาข้อมูล

___ การเตรียมงานผลิตรายการ ขั้นการเตรียมเนื้อหา

___ การเตรียมงานผลิตรายการ ขั้นการเขียนบท

___ การเตรียมงานผลิตรายการ ขั้นการประสานงาน

___ การซักซ้อมก่อนผลิตรายการ

___ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

15. กระบวนการผลิตรายการ

15.1 ผลิตรายการเพื่อบันทึกเทปหรือสื่อใด ๆ (เรียงลำดับความสำคัญ 1-8)

____ นำบทมาพิจารณา

____ แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน

____ ประชุมทำความเข้าใจ

____ ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม

____ ซ้อมหน้ากล้อง เพื่อเตรียมความพร้อม

____ ดำเนินการถ่ายทำรายการ

____ จดบันทึกคิวถ่ายทำ

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

15.2 ผลิตรายการสด (เรียงลำดับความสำคัญ 1-7)

____ นำบทมาพิจารณา

____ แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน

____ ประชุมทำความเข้าใจ

____ ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม

____ ซ้อมหน้ากล้อง เพื่อเตรียมความพร้อม

____ ดำเนินการถ่ายทำรายการ

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

15.3 การรายงานสดนอกสถานที่ (เรียงลำดับความสำคัญ 1-7)

____ นำบทมาพิจารณา

____ แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน

____ ประชุมทำความเข้าใจ

____ ซ้อมแห้ง เพื่อเตรียมความพร้อม

____ ซ้อมหน้ากล้อง เพื่อเตรียมความพร้อม

____ ดำเนินการถ่ายทำรายการ

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

15.4 การรายงานสดนอกสถานที่ด้วยวิธีบันทึกเทปหรือสื่อใด ๆ (สดเทียม) (เรียงลำดับความสำคัญ 1-8)

____ นำบทมาพิจารณา

____ แจกบทให้ครบผู้ร่วมงาน

____ ประชุมทำความเข้าใจ

____ ซ้อมแห้งเพื่อเตรียมความพร้อม

____ ซ้อมหน้ากล้อง เพื่อเตรียมความพร้อม

____ ดำเนินการถ่ายทำรายการ

____ จดบันทึกคิวถ่ายทำ

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

16. กระบวนการหลังการผลิตรายการ (เรียงลำดับความสำคัญ 1-8)

___ การตัดต่อ ลำดับภาพ

___ การตัดส่วนเกิน

___ การแทรกภาพเพิ่มเติม

___ การใส่เอฟเฟ็กต์หรือเทคนิคพิเศษ

___ การปรับแต่งโทนสี

___ การผสมเสียง

___ การโปรโมทรายการ

___ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของรายการ

17. ลักษณะสำคัญของโทรทัศน์ชุมชน (เรียงลำดับความสำคัญ 1-7)

____ เป็นทรัพยากรของชุมชน และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของชุมชนนั้น ๆ

____ เป็นสื่อที่มุ่งเน้นรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

____ การดำเนินงานไม่มุ่งเน้นเชิงธุรกิจที่หวังผลกำไรเป็นหลัก

____ ใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานที่เหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือย

____ เป็นสื่อที่สะท้อนตัวตนและความต้องการของท้องถิ่น

____ มีรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

18. ประเภทรายการของโทรทัศน์ชุมชน (เรียงลำดับความสำคัญ 1-11)

____ รายการข่าว (news)

____ รายการสารคดี (documentary)

____ รายการละคร (drama)

____ รายการพูดคุยหรือทอล์กโชว์ (talk show)

____ รายการวาไรตี้ หรือรายการปกิณกะ (variety)

____ รายการดนตรี (music)

____ รายการกีฬา (sport)

____ รายการพยากรณ์อากาศ (whether forecast)

____ รายการเรียลลิตี้โชว์ (reality show)

____ รายการรับเรื่องร้องทุกข์

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

19. ข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชน (เรียงลำดับความสำคัญ 1-7)

____ ข่าวสารในชุมชน

____ ข่าวดินฟ้าอากาศ

____ ข่าวบริการ

____ ข่าวจากส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกันชุมชน

____ ข่าวกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

____ ข่าวการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

20. เรื่องราว/เนื้อหาอื่น ๆ

20.1 การพัฒนาชุมชน (เรียงลำดับความสำคัญ 1-8)

____ ด้านที่อยู่อาศัย

____ ด้านอาหารและโภชนาการ

____ ด้านสุขภาพอนามัย

____ ด้านอาชีพ

____ ด้านสิ่งแวดล้อม

____ ด้านการศึกษา

____ ด้านเศรษฐกิจ

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

20.2 ด้านวัฒนธรรม/บันเทิง (เรียงลำดับความสำคัญ 1-7)

____ วิถีชีวิตประจำวัน

____ ประเพณีท้องถิ่น/พื้นบ้าน

____ การแต่งกายตามเทศกาล

____ การละเล่นพื้นบ้าน

____ อาหาร/เครื่องดื่มท้องถิ่น

____ ยา/สมุนไพรท้องถิ่น

____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

ส่วนที่ 6 ความรู้ความเข้าใจและข้อเสนอแนะ

ท่านมีความรู้ความเข้าใจและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับโทรทัศน์ดิจิทัลชุมชนที่เหมาะสมกับประเทศไทยอย่างไร

1. เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน

.....

.....

.....

.....

2. เกี่ยวกับกระบวนการจัดรายการ

.....

.....

.....

.....

3. เกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการ

.....

.....

.....

.....

4. เกี่ยวกับเนื้อหาของรายการ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
โปรแกรมประยุกต์

โปรแกรมประยุกต์ (application software)

1. Draw & Paint โปรแกรมวาด และ/หรือระบายภาพ ได้แก่

1.1 CorelDraw

พัฒนาโดยบริษัทคอเรล (Corel) ประเทศแคนาดา CorelDraw สามารถสร้างภาพวาดด้วยคอมพิวเตอร์ ตกแต่งแก้ไขภาพ เน้นการสร้างรูปทรง สร้างตัวอักษรสำหรับใช้ในงานสื่อสิ่งพิมพ์ สัญลักษณ์ โลโก้ วาดภาพการ์ตูน งานตัดสติ๊กเกอร์ด้วยคอมพิวเตอร์ สร้างและแก้ไขข้อมูลภาพกราฟิกได้ทั้ง Vector และ Bitmap

1.2 Corel Painter

Painter เป็นการจำลองการวาดรูปเหมือนจริง จำลองจากการระบายสีจริง ๆ บนกระดาษ มาเป็นระบายสีบนเครื่องคอมพิวเตอร์ มีการจำลองเนื้อสี เนื้อกระดาษได้เหมือนจริง ใช้ร่วมกับ Pen Tablet (เมาส์ปากกา) เหมาะในการสร้างภาพ Bitmap ไม่เน้นใช้งานตกแต่งรูปภาพ ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows และ Mac OS

1.3 Adobe Illustrator

เป็นโปรแกรมวาดภาพกราฟิกแบบ Vector พัฒนาโดยบริษัทอะโดบี-ซิสเต็มส์ จัดทำขึ้นในปี ค.ศ. 1986 ปัจจุบันได้พัฒนาออกมาจนถึงรุ่นที่ 17 สามารถสร้างภาพลายเส้นแบบ Vector Graphic นิยมใช้ออกแบบต่าง ๆ ได้หลากหลาย ทั้งสิ่งพิมพ์ บรรจุภัณฑ์ และเว็บไซต์ ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows และ Mac OS

2. Motion Graphic โปรแกรมสร้างกราฟิกเคลื่อนไหว ได้แก่

2.1 Adobe After Effects

After Effects เป็นโปรแกรมประยุกต์เกี่ยวกับการสร้างกราฟิกเคลื่อนไหว ภาพเอฟเฟ็กต์ และคอมโพสิตในระบบดิจิทัล ผลิตโดยบริษัทอะโดบีซิสเต็มส์ ที่ใช้ในกระบวนการผลิตเบื้องหลังของการสร้างภาพยนตร์ และรายการโทรทัศน์ การใช้งานหลักคือการก่อกำเนิดแอนิเมชั่นแบบ 2 มิติ และ 2.5 มิติ องค์ประกอบภาพเอฟเฟ็กต์ และการตกแต่ง (การปรับภาพ ปรับแต่งสี และอื่น ๆ) ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows และ Mac OS

2.2 Cinema 4D

เป็นโปรแกรมสร้างโมเดล 3 มิติ ภาพเคลื่อนไหวและการประยุกต์ใช้การแสดงผลที่พัฒนาโดย Maxon สามารถทำงานร่วมกับ Adobe After Effects, Auto Desk Maya และ AutoDesk 3ds Max

2.3 AutoDesk Maya

เป็นโปรแกรมทำแอนิเมชั่น 3 มิติ (3D) ชั้นสูง ที่หนังแอนิเมชั่นต่าง ๆ นิยมใช้สร้างกัน นิยมนำไปใช้สร้างการ์ตูนแอนิเมชั่น 3 มิติ โดยโปรแกรมทำแอนิเมชั่นนี้เป็นโปรแกรมรูปแบบ Open Architecture คือ งานทั้งหมดที่คุณได้สร้างสรรค์นั้นสามารถแปลงเป็น Script ต่าง ๆ ได้ รวมถึงยังมี API ที่รองรับทั้ง Maya Embedded Language (MEL), Python และภาษาอื่น ๆ รองรับมาตรฐานต่าง ๆ ด้านงานกราฟิก 3 มิติทุกประเภท เช่น 3D Visual Effects, Computer Graphics และเครื่องมือในการสร้างการ์ตูนแอนิเมชั่น

2.4 AutoDesk 3ds Max

3ds MAX มีกลุ่มผู้ใช้หลักอยู่ในวงการสร้างโมเดลสำหรับสถาปัตยกรรม และการสร้างแบบจำลองสถานที่ รวมถึงเป็นบทบาทหลักของการพัฒนาวงการเกม มีออฟชั่นครบครันกับ Plug-In หลากหลายให้เลือกใช้

3. Photo Retouch and Restore โปรแกรมแก้ไขปรุงแต่งภาพ ได้แก่

3.1 Adobe Photoshop

มีความสามารถในการแก้ไขและตกแต่งรูปภาพ (photo editing and retouching) แบบแรสเตอร์อย่างมืออาชีพ มีเครื่องมือหลากหลายที่สนับสนุนการสร้างงานประเภทสิ่งพิมพ์ งานวิดีโอ งานนำเสนอ งานมัลติมีเดีย ตลอดจนงานออกแบบที่ใช้กับเว็บไซต์ คิดค้นโดยนักศึกษาปริญญาเอกจากมิชิแกนชื่อ Thomas Knoll ต่อมาในปี ค.ศ. 1989 บริษัทอะโดบีซิสเต็มส์นำมาพัฒนาต่อโดยรุ่นแรกในชื่อ Photoshop 1.0 ปัจจุบัน รุ่น CC (Version 14) ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows และ Mac OS

3.2 Adode Photoshop Lightroom

Adobe Photoshop Lightroom พัฒนาขึ้นมาโดยบริษัทอะโดบีซิสเต็มส์ ในปี พ.ศ. 2549 ปัจจุบันเป็นเวอร์ชั่น 6 เหมาะสำหรับใช้ตกแต่งและจัดการภาพถ่ายดิจิทัล

ด้วยกลุ่มของเครื่องมือต่าง ๆ สามารถปรับแต่งแสง สี และเพิ่มมิติให้ภาพได้อย่างดีเยี่ยม ทำงานร่วมกับไฟล์ RAW จากกล้องรุ่นต่าง ๆ ได้หลากหลายและทำงานร่วมกับไฟล์อื่น ๆ เช่น JPG, TIF และ PSD ได้เช่นกัน ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows และ Mac OS

3.3 iPhoto

iPhoto เป็นโปรแกรมช่วยจัดการภาพถ่าย การจัดกลุ่มภาพเป็นหมวดหมู่ การค้นหาภาพอย่างรวดเร็ว ตลอดจนสามารถตกแต่งภาพอย่างง่าย ๆ ได้ เช่น ปรับแต่งความสว่าง การเปลี่ยนสีภาพ และการแก้ตาแดง ทำอัลบั้มภาพถ่ายและทำสไลด์โชว์ได้อีกด้วย ต้องใช้กับระบบ Mac OS เท่านั้น

3.4 Aperture

Aperture เป็นซอฟต์แวร์ที่สร้างและพัฒนาโดยบริษัทแอปเปิล และเป็นซอฟต์แวร์ที่สร้างมาเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการภาพในคอมพิวเตอร์ โดย Aperture ต้องใช้กับระบบ Mac OS เท่านั้น สามารถปรับแต่งแสง สี และเพิ่มมิติให้ภาพได้อย่างดีเยี่ยม และมีความโดดเด่นในการสร้างสมุดภาพ (photo book) ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

4. Non-Linear Editing โปรแกรมตัดต่อวิดีโอ ได้แก่

4.1 Adobe Premiere Pro

เป็นโปรแกรมตัดต่อวิดีโอระดับมืออาชีพจากบริษัทอะโดบีซิสเต็มส์ ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์ระบบดิจิทัลได้นำไปใช้งานกันอย่างแพร่หลาย Adobe Premiere Pro ถูกออกแบบมาให้ใช้งานได้ทั้งภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวโปรแกรมนี้สามารถทำงานร่วมกับไฟล์ต่าง ๆ บนกล้องถ่ายรูป หรือกล้องถ่ายวีดีโอได้ทันที โดยไม่ต้องแปลงรหัสคลิปใด ๆ รองรับการนำเข้าไฟล์ที่มีคุณภาพสูงถึงระดับ 4K, 5K และ 6K ที่มีระดับความคมชัดของแสง สี ที่สมบูรณ์แบบ ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows และ Mac OS

4.2 EDIUS Pro

เป็นโปรแกรมตัดต่อที่ใช้ทรัพยากรเครื่องต่ำ การทำงานที่ลดความซับซ้อน และ Render เร็วที่สุดเมื่อเทียบกับโปรแกรมตัดต่อวิดีโอระดับมืออาชีพจากค่ายอื่น ๆ ถูกออกแบบมาให้ใช้งานได้ทั้งภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว สามารถทำงานร่วมกับไฟล์ต่าง ๆ บนกล้องถ่ายรูป หรือกล้องถ่ายวิดีโอได้ทันที โดยไม่ต้องแปลงรหัสคลิปใด ๆ

รองรับการนำเข้าไฟล์ที่มีคุณภาพสูงถึงระดับ 4K ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows ไม่รองรับการทำงานบน Mac OS

4.3 Avid Media Composer

Avid Media Composer เป็นโปรแกรมตัดต่อที่ใช้กันมากทั้งในงานภาพยนตร์โฆษณา และผลิตรายการโทรทัศน์ โปรแกรมมีความเสถียรสูง มีฟังก์ชันการใช้งานครบถ้วน แต่มีความยืดหยุ่นในการทำงานค่อนข้างน้อย ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows และ Mac OS

4.4 Final Cut Pro

Final Cut Pro เป็นซอฟต์แวร์ตัดต่อจากบริษัทแอปเปิล สนับสนุนการใช้ GPU 2 ตัวพร้อมกันใน Mac Pro การทำงานของโปรแกรมมีความเสถียรสูง รองรับไฟล์ .MTS และ .MT2S จากกล้อง AVCHD แบบเนทีฟ รองรับการนำเข้าไฟล์ที่มีคุณภาพสูงถึงระดับ 4K มีความยืดหยุ่นในการทำงานค่อนสูงขึ้น และมีเอฟเฟ็กต์ให้ใช้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งมี Plug-In รองรับจำนวนมาก

4.5 Sony Vegus Pro

โปรแกรมตัดต่อระดับอาชีพจากบริษัทโซนี่คอร์เปอร์เรชั่น รองรับการตัดต่อมาตรฐาน SD, HD, 2K และ 4K, 2D, 3D มีความยืดหยุ่นในการทำงานค่อนสูงขึ้น และมีลูกเล่นหรือเอฟเฟ็กต์ให้ใช้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งมี Plug-In รองรับจำนวนมาก สามารถนำเข้าและส่งออกไฟล์เพื่อทำงานกับโปรแกรมอื่น ๆ เช่น AAF สำหรับ Avid Pro Tools, XML สำหรับ Apple Final Cut Pro และ .prproj สำหรับ Adobe Premiere Pro CC รวมทั้ง Adobe After Effects CC ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows ไม่รองรับการทำงานบน Mac OS

5. Audio Editing โปรแกรมสำหรับบันทึกและปรับแต่งเสียง ได้แก่

5.1 Adobe Audition

เป็นโปรแกรมจากบริษัทอะโดบีซิสเต็มส์ สำหรับบันทึกและปรับแต่งเสียง สามารถบันทึกเสียงแบบ Multi-Track Recording มีเอฟเฟ็กต์สำหรับปรับแต่งเสียง ลดเสียงรบกวนอย่างมีประสิทธิภาพ มีฟังก์ชันประมวลผลเป็นชุด (batch processing)

สามารถนำเข้าและส่งออกไฟล์หลากหลาย ได้แก่ AAC, AIFF, AU, FLAC, MP3, M4A, OGG, Vorbis, WAV และ WMA ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows และ Mac OS

5.2 Avid Pro tools

โปรแกรมสำหรับบันทึกและปรับแต่งเสียง สามารถบันทึกเสียงแบบ Multi-Track Recording มีเอฟเฟ็กต์สำหรับปรับแต่งเสียง ลดเสียงรบกวนอย่างมีประสิทธิภาพ Pro Tools ใช้คู่กับฮาร์ดแวร์ Audio Interface ของ Digidesign หรืออื่น ๆ เช่น M-Box รองรับ Sample Rates ถึง 192kHz ทั้ง Mono และ Stereo 32-bit ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows และ Mac OS

5.3 Wave Pad

โปรแกรมสำหรับบันทึกและปรับแต่งเสียง มีเอฟเฟ็กต์สำหรับปรับแต่งเสียง ลดเสียงรบกวนอย่างมีประสิทธิภาพ มีฟังก์ชันประมวลผลเป็นชุด (batch processing) สามารถนำเข้าและส่งออกไฟล์หลากหลาย ได้แก่ AAC, OGG, WAV, MP3, M4A, MP4, MID, AMR, WMA, GSM, VOX, FLAC, AIF และ AU รองรับ Sample Rates ตั้งแต่ 6kHz จนถึง 196kHz ทั้ง Mono และ Stereo ที่ 8, 16, 24 และ 32-bit ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows, Mac OS, iOS และ Android OS

5.4 AVS Audio Editor

โปรแกรมสำหรับบันทึกและปรับแต่งเสียง มีเอฟเฟ็กต์สำหรับปรับแต่งเสียง ลดเสียงรบกวน มีฟังก์ชันประมวลผลเป็นชุด (batch processing) สามารถนำเข้าและส่งออกไฟล์หลากหลาย ได้แก่ MP3, FLAC, WAV, M4A, WMA, AAC, MP2, AMR และ OGG รองรับ Sample Rates ตั้งแต่ 8kHz จนถึง 196kHz ทั้ง Mono และ Stereo ที่ 8, 16, 24 และ 32-bit ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows, และ Linux ไม่รองรับการทำงานบน Mac OS

5.5 Sound Forge

โปรแกรมสำหรับบันทึกและปรับแต่งเสียงจากบริษัทโซนี่คอร์เปอร์เรชั่น มีเอฟเฟ็กต์สำหรับปรับแต่งเสียง ลดเสียงรบกวน สามารถนำเข้าและส่งออกไฟล์หลากหลาย ได้แก่ AAC, AIFF, AU, FLAC, MP3, FLAC, WAV, M4A, WMA, AAC,

MP2, AMR และ OGG รองรับ Sample Rates ถึง 196kHz ทั้ง Mono และ Stereo ที่ 8, 16, 24, 32 และ 64-bit ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows และ Mac OS

บรรณานุกรม

กมลรัฐ อินทรทัศน์ และกรรพุม บุญทวี. (2556). แนวคิด ประเภทและรูปแบบการผลิตรายการโทรทัศน์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการโทรทัศน์เบื้องต้น* (หน่วยที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

กาญจนา แก้วเทพ. (2543). *สื่อเพื่อชุมชน (การประมวลองค์ความรู้).* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

กุลเชษฐ์ เล็กประยูร. (2554). DVB-T กับการปฏิวัติระบบสัญญาณโทรทัศน์. *วารสารนักบริหาร, 31*(2), 102-109.

กุลภัสสร์ กาญจนภรางกูร. (2553). *ปัจจัยจิตสำนึกท้องถิ่นที่มีผลต่อการใช้บริการสื่อเคเบิลทีวีท้องถิ่นของประชาชนภายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.* วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกษม บุญอ่อน. (2522). เดลฟาย: เทคนิคในการวิจัย. *ครุปริทัศน์, 10*(12), 26-28.

ชยพล สุทธิโยธิน. (2546). อุปกรณ์การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์* (หน่วยที่ 10, ปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิคม ทาแดง. (2540). กระบวนการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์* (หน่วยที่ 9). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, นิคม ทาแดง และไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์. (2546). การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์* (หน่วยที่ 10, ปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ณัฐฐ์วัฒน์ สุทธิโยธิน. (2554). แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์* (หน่วยที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ณัฐฐ์วัฒน์ สุทธิโยธิน. (2556). การบริหารงานโทรทัศน์ด้านธุรกิจ. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานโทรทัศน์* (หน่วยที่ 6, พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: สำนักพิมพ์-มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ดวงกมล แก้วนก. (2555). *เทคนิคการผลิตข่าว*. ค้นเมื่อ 24 มกราคม 2556, จาก https://sites.google.com/site/kamonbc2013yala/xeksar-p-tho/phakh-reiyn-thi-2-2555/wicha-263-711/thekhnikh-kar-phlit-khaw-thorthasn

นงนุช ศิริโรจน์. (2549). *การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์-มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นที ยงยุทธ. (2557). *การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์เบื้องต้น*. ค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2557, จาก https://natheeyongyut.files.wordpress.com/2014/08/vdo-tv.pdf

นริศรา บัวขาว. (2541). *บทบาทของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์-มหาวิทยาลัย.

บริษัท บัณฑิตเซ็นเตอร์ จำกัด. (ม.ป.ป.). *จับตาอนาคตทีวีไทยกับการเปลี่ยนแปลงจากระบบอนาล็อกสู่ดิจิตอล*. ค้นเมื่อ 24 มกราคม 2557, จาก http://hilight.kapook.com/view/81647

ปิยะศักดิ์ ชมจันทร์. (2555). ประเด็นปัญหาจากการเปลี่ยนผ่านสู่โทรทัศน์ระบบดิจิทัลของประเทศไทย. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 11*(12), 7-8.

พีระ จิรโสภณ. (2557). ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. ใน *ประมวลชุดวิชาปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร* (หน่วยที่ 12). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช.

ภัทรา บุรารักษ์. (2555). โทรทัศน์ท้องถิ่น สื่อใหญ่ที่อยู่ได้เพราะความรักของคนตัวเล็ก ๆ. ใน *สื่อที่ใช่ ของใครที่ชอบ การ์ตูน โทรทัศน์ท้องถิ่น แฟนคลับ* (หน้า 212-290). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

ภัสวลี นิติเกษตรสุนทร. (2556). การบริหารสถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานโทรทัศน์* (หน่วยที่ 8, ปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ภีรกาญจน์ ไค่นุ่นนา และศุภราภรณ์ ทวนน้อย. (2554). *รายงานการวิจัยเรื่อง สถานภาพและบทบาทสถานีโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิกใน 5 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง (สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)*. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, คณะวิทยาการสื่อสาร.

มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). *สถิติและวิธีการวิจัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ยงยุทธ รักษาศรี. (2553). *วิทยุชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525.* กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.

ลัดดาวัลย์ อินทจักร. (2552). กระบวนการดำเนินงานโทรทัศน์ชุมชน “บ้านนอกทีวี”. *วารสารการสื่อสารมวลชน, 1*(2), 7-11.

วีรพงษ์ พลนิกรกิจ. (2550). โทรทัศน์ชุมชนในประเทศออสเตรเลีย. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี, 1*(2), 31-44.

เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ. (2557). *อาเซียนกับโทรทัศน์ดิจิทัล (Asian & TV digitalization).* ค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2557, จาก http://www.crma37.org/b/board/ 59/อาเซียนกับโทรทัศน์ดิจิทัล-(Asian-TV-Digitalization).html

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2547). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องสื่อดิจิทัล และเทคโนโลยีสื่อ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สมคิด ธีรศิลป์. (2540). *การผลิตรายการโทรทัศน์.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมเจตน์ เมฆพายัพ. (2547). *การผลิตรายการโทรทัศน์เบื้องต้น.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สมเจตน์ เมฆพายัพ. (2552). *การผลิตรายการโทรทัศน์*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยี-ทางการศึกษา.

สมสุข หินวิมาน. (2556). การบริหารรายการละครโทรทัศน์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์* (หน่วยที่ 11, ปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมสุข หินวิมาน, ศิริมิตร ประพันธ์ธุรกิจ, ภัทธีรา สารากรบริรักษ์, อารดา ครุจิต, กรรณิกา รุ่งเจริญพงษ์ และกุลนารี เสือโรจน์. (2557). *ความรู้เบื้องต้นทางวิทยุและโทรทัศน์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย. (2556). *รายงานประจำปี 2556 สมาคมนักข่าว-วิทยุและโทรทัศน์ไทย*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

สันทัด ทองรินทร์. (2552). การถ่ายทำในห้องผลิตรายการโทรทัศน์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการโทรทัศน์เบื้องต้น* (หน่วยที่ 9). นนทบุรี: สำนักพิมพ์-มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม-แห่งชาติ. (2551). *พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการ-โทรทัศน์ พ.ศ. 2551*. ค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2557, จาก http://nbtc.go.th/Business/กิจการวิทยุ/เอกสารที่เกี่ยวข้อง-(1)/กฎหมาย-(1)/พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์.aspx?lang=th-th

สิริรัมภา การะนนท์. (2552). *การบริหารจัดการเคเบิลทีวีท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุทิติ ขัตติยะ. (2555). *หลักการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประยูรวงศ์พริ้นติ้ง.

สุธี พลพงษ์, บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์ และประภาศ นวลเนตร. (2550). เทคโนโลยีสมัยใหม่กับการสื่อสาร. ใน *ชุดความรู้นิเทศศาสตร์* (หน้า 183-241). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2542). *ระบบวิทยุและโทรทัศน์ไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ด่านสุทธาการพิมพ์.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และเมธา เสรีธนาวงศ์. (2550). *สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชนวัฒนธรรม และสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุษณีย์ ศิริสุนทรไพบูลย์. (2552). *หลักการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Benoit, H. (2008). *Digital television: Satellite, cable, terrestrial, IPTB, mobile TV in the DVB framework.* Burlington, MA: Focal.

Richeri, G. (1998). Regional television without a regional vocation. In M. de Moragas Spà & C. Garitaonandia (Eds.), *Decentralization in the global era television in the regions, nationalities and small countries of the European Union* (pp. 117-138). London: John Libbey.

Valentin, R. (2004). *Digital TV broadcasting handbook edition 1*. Caravaggio, Italy: ABE Electronica S.P.A.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล	นายสัญญา วุฒิกรณ์
วัน เดือน ปีเกิด	14 กันยายน 2527
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสามตำบลวิทยาประชาสรรค์ ปีการศึกษา 2546 สำเร็จปริญญาตรีการศึกษาบัณฑิต (สาขาเทคโนโลยีการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2550
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	โปรดิวเซอร์รายการ บีอีซี นิวส์ ทูไนท์ และทันข่าว 28 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 (3SD ช่อง 28)